

Ragni Hege Kitterød

Hvilke samværsfedre har lite kontakt med barna sine?

Rapporter I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2008 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbo
ISBN 978-82-537-7501-2 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	
ISBN 978-82-537-7502-9 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	.
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	..
Emne: 02.01.20	Tall kan ikke offentliggjøres	...
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	:
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	-
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0
	Foreløpig tall	0,0
	Brudd i den loddrette serien	*
	Brudd i den vannrette serien	—
	Desimaltegn	
		,

Sammendrag

Det er en viktig målsetting i norsk familiepolitikk at fedre skal ha en aktiv rolle i barnas liv. Dette gjelder også fedre som ikke bor sammen med barna til daglig. De fleste samværsfedre i Norge har mye kontakt med barna sine, men noen få har lite kontakt. Det er ingen enighet i litteraturen på området om hva som skal regnes som lite kontakt i denne sammenheng. I denne rapporten vises hvor mange samværsfedre som har lite kontakt med barna, basert på elleve forskjellige mål for lite kontakt. Gjennom bivariate og multivariate analyser vises også hvilke grupper av fedre som oftere enn andre har lite kontakt. Analysene er basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*, og målene for lite kontakt tar utgangspunkt i samværsfedrenes opplysninger.

Det var 3 prosent av samværsfedrene som ikke hadde sett barnet i det hele tatt etter bruddet med barnets mor. 5 prosent hadde ikke sett barnet i løpet av det siste året, og 17 prosent hadde ikke sett barnet den siste måneden. 23 prosent av fedrene hadde ikke tilbrakt noen netter sammen med barnet den siste måneden. Det var altså 6 prosent som kun hadde vært sammen med barnet på dagtid. Totalt 33 prosent hadde sett barnet maksimum fem dager i løpet av den siste måneden. Fem samværsdager er forholdsvis mye, men likevel mindre enn hva som gjerne har vært regnet som en "vanlig samværsordning". 10 prosent av fedrene hadde hatt kontakt med barnet per telefon eller e-post siste måned, men ikke hatt personlig kontakt. 6 prosent hadde verken hatt personlig kontakt eller telefonkontakt. 8 prosent hadde ikke vært sammen med barnet i noen ferier det siste året, og 14 prosent hadde hatt maksimum én ferie med barnet, dvs. at de enten ikke hadde hatt feriesamvær, eller samvær i kun én ferie. 11 prosent hadde vært sammen med barnet i ferier, men ikke siste måned, mens det motsatte var tilfellet for kun 1 prosent av fedrene.

Samværsfedre med lav inntekt har oftere lite kontakt med barna enn fedre med høyere inntekt. Det er særlig fedrene med lavest inntekt som skiller seg ut. Aller minst samvær finner vi når også barnets mor har lav inntekt. Uavhengig av inntektens størrelse er det ellers en viss tendens til at fedre med forholdsvis kort utdanning oftere har lite kontakt med barnet enn fedre med lengre utdanning. Dette gjelder for samvær både i det daglige og i ferier. Mors utdanningsnivå har ingen klar betydning. Videre har fedre med nedsatt helse oftere lite kontakt med barnet i det daglige enn fedre med god helse. Også mors helse spiller inn, slik at far oftere har lite kontakt med barnet når mor har nedsatt helse, enn når hun har god helse. Foreldrenes helse har imidlertid ingen betydning for kontakt i ferier.

Fedre med store barn har oftere lite samvær med barna enn fedre med mindre barn, men dette gjelder i første rekke samvær i det daglige, og ikke i ferier. Videre har fedre som ikke bodde sammen med barnets mor før bruddet, oftere lite kontakt med barna enn dem som bodde sammen med barnets mor. Det er også mindre kontakt mellom far og barn når begge barnets foreldre inngår i flere bidragsrelasjoner, enn når ingen, eller kun én av dem, har flere bidragsrelasjoner. Lang reisetid mellom far og barn innebærer ofte lite samvær i det daglige, men har mindre betydning for samvær i ferier og for telefon- og e-postkontakt. Videre er det slik at fedre som beskriver forholdet til barnets mor som svært konfliktfyllt, langt oftere enn andre fedre har lite kontakt med barnet både i det daglige og i ferier. Mors konfliktopplevelse har ingen betydning. Vi kjenner ikke tidsrekkefølgen av begivenhetene og vet derfor ikke om lite samvær er opphav til konfliktene eller en følge av dem.

Det er ingen klar sammenheng mellom foreldrenes nåværende husholdningssituasjon, og andelen fedre med lite kontakt med barna. Heller ikke tiden som er gått siden bruddet mellom foreldrene, eller antallet barn som foreldrene har sammen, har noen klar betydning når vi tar hensyn til forskjeller på andre områder.

Prosjektstøtte: Barne- og likestillingsdepartementet

Summary

An important aim in Norwegian family policies is to enhance the family role of resident as well as non-resident fathers. Most non-resident fathers in Norway have fairly frequent contact with their children, but there is also a small proportion with little contact. There is no agreement in the literature in the field concerning the definition of “little contact” in this context. The current report shows how many non-resident fathers have little contact with their children. Eleven different measures of contact are used in the statistical analyses. Factors that determine which fathers have low levels of contact with children are discussed. The analysis is based on the survey *Contact arrangements and child maintenance 2004*, and the measures for little contact between non-resident fathers and children are based on reports from the fathers themselves.

3 percent of the non-resident fathers had not seen their children at all since the dissolution of the relationship with the child's mother, 5 percent had not seen their children during the last twelve months, and 17 percent had not seen them during the last month. 23 per cent had not spent any nights with their children during the last month. Hence, 6 percent had been visiting with their children during daytime only. 33 percent of the fathers had spent a maximum of five days with the children during the last month. Five days of visiting might be considered as fairly frequent visitation, but it is still less than what used to be characterised as an “ordinary contact arrangement” between non-resident parents and children in Norway. 10 percent of the fathers communicated with their children by telephone or e-mail last month, but did not visit with them, and 6 percent had neither personal contact nor telephone contact with their children. 8 percent had not spent any holidays with their children during the last year, and a total of 14 percent had spent maximum one holiday with their children (either no holiday or one holiday). 11 percent had seen their children during holidays but not during the last month, while the opposite pattern (holiday contact but no monthly contact) applied to only 1 percent of the fathers.

Fathers with low income see their absent children less than other fathers, and it is above all those in the lowest income group that have little contact with their children. Less contact is found when also the child's mother has low income. Irrespective of the parents' income, fathers with low educational attainment have slightly less contact with their children than more well-educated fathers. This is true for contact in holidays as well as contact on a more daily basis. There is no clear effect of the mother's education. Reduced health for the parents implies less contact between non-resident fathers and children on a daily basis, but not in holidays.

Fathers with teenage children see their children less on a daily basis than fathers with younger children, but there is no difference in holiday visitation. Moreover, fathers who did not live together with the child's mother before the split up have less contact with their children than those who lived with the mother. There is also less contact between fathers and children when both parents have more than one former relationship with children, than otherwise. A long travel time between fathers and children implies less monthly contact, but holiday contact and telephone and e-mail contact is less affected. Fathers who say they have severe conflicts with the child's mother have less contact with their children both in holidays and on a daily basis, than fathers with less conflicts. The mother's assessment of the relationship does not affect the level of contact. We do not know whether little contact causes, or is caused by, strong conflicts between the parents. Nor can we control for all possible confounders.

There is no clear association between the parents' present household composition and the proportion of fathers with little contact with absent children. Moreover, neither the time passed since the parents' split up, nor the number of children in the relationship, affect the proportion of fathers with little contact.

Funding: Ministry of Children and Equality

Forord

Denne rapporten drøfter ulike mål for lite kontakt mellom samværsfedre og barn og viser hvilke grupper av samværsfedre som har lite kontakt med barna sine. Både kjennetegn ved fedre selv og ved barnets mor trekkes inn. Analysene er basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*, en spørreundersøkelse som bl.a. kartlegger fordeling av ansvar og omsorg for barna mellom foreldre som lever atskilt. Analysen utgjør ett av tre delprosjekter under prosjektet *Barn som har lite kontakt med den ene forelderen*, finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet. De to andre delprosjektene består av en gjennomgang av litteratur om konsekvenser for barna av lite kontakt med den ene forelderen, samt en kvalitativ studie av familier der det er lite samvær mellom barn og samværsforeldre. Litteraturgjennomgangen gjennomføres av Statistisk sentralbyrå, mens den kvalitative analysen gjennomføres av Agderforskning.

Innhold

Sammendrag	3
Summary	4
Forord	5
1. Innledning	7
1.1. Formål med rapporten	7
1.2. Bidragsreformen	8
1.3. Den videre gangen i rapporten	9
2. Datagrunnlag	10
2.1. Utvalg, datainnsamling og svarprosent	10
2.2. Vekter	11
2.3. Innholdet i undersøkelsen	11
2.4. Avvik mellom svar fra samværsforeldre og omsorgsforeldre	12
3. Avhengige og uavhengige variabler i analysene	13
3.1. Mål for lite kontakt med barna	13
3.2. Uavhengige variabler	15
4. Hvem har lite kontakt med barna? Analyser av alle samværsfedre	21
4.1. Er det mange som har lite kontakt?	21
4.2. Bivariate sammenhenger	22
4.3. Multivariate analyser	25
4.3.1. Avhengige og uavhengige variabler	25
4.3.2. Analysemetode.....	26
4.3.3. Resultater	27
4.4. Analyser for fedre uten bestemte "samværshindre"	34
5. Hvem har lite kontakt med barna? Analyser med kjennetegn fra begge foreldre	37
5.1. Også kjennetegn ved barnets mor i analysene	37
5.2. Multivariate analyser	41
6. Oppsummering og diskusjon	56
6.1. Hvor mange fedre har lite kontakt med barna?	56
6.2. Hvilke fedre har lite kontakt med barna?	56
6.3. Det er mye vi ikke vet - momenter til senere undersøkelser.....	59
Litteratur	60
Vedlegg	62
Tabeller	62
Tabellregister	78

1. Innledning

1.1. Formål med rapporten

Det har lenge vært en viktig målsetting i norsk familiepolitikk at fedre skal tilbringe mye tid med barna sine. Dette antas å være positivt for både fedre og barn og bidra til en større likedeling mellom fedre og mødre av arbeid hjemme og ute. Målsettingen om mye tid med barna gjelder uansett om fedrene bor sammen med barna eller ikke. Politiske insentiver for å oppmuntre til en aktiv farsrolle (fedrekvote og selvstendige permisjonsrettigheter for fedre) har fått enkelte til å karakterisere Norge som ”en farsvennlig velferdsstat” (Brandth og Kvande 2003). Også fedre som ikke bor sammen med barna sine til daglig, møter nå klare insentiver til å være mye sammen med barna. Ifølge de nye reglene for beregning av barnebidrag som ble innført i 2003, gir samvær med barna redusert barnebidrag: Jo mer samvær, desto lavere bidrag. Dette håper man skal bidra til økt samvær mellom fedre og barn.

Lenge var forskere mest opptatt av å studere hvordan gifte og samboende fedre utformet farsrollen, men etter hvert er det også kommet flere studier av kontaktmønstre mellom fedre og barn som ikke bor sammen til daglig. Disse viser at samværsfedre flest er forholdsvis mye sammen med barna sine (Jensen og Clausen 1997, Skevik og Hyggen 2002, Thuen 2004, Lyngstad 2004, Kitterød 2005), og det kan også se ut til at samværsfedre i Norge har noe mer kontakt med barna sine enn samværsfedre i mange andre land (Skevik 2006). Det er imidlertid stor variasjon mellom grupper. Eksempelvis har samværsfedre med store barn mindre kontakt med barna i det daglige enn fedre med små barn, og de som bor nær barna, ser dem oftere enn dem som bor lenger unna. For feriesamvær finner vi derimot litt andre mønstre (Kitterød 2005).

De fleste analyser på feltet har hittil dreid seg om hvilke faktorer som har betydning for mengden samvær mellom samværsfedre og barn, enten i det daglige eller i ferier. Det er også gjennomført en egen analyse av de foreldrene som har mest samvær med barna sine til tross for at de ikke bor fast sammen med dem, nemlig de som har delt bosted for barna (Skjørten m. fl. 2007). I denne rapporten diskuterer jeg hvilke grupper av samværsfedre som har lite kontakt med barna sine. Tidligere analyser gir mye kunnskap om hvilke faktorer som har betydning for kontakten mellom fedre og barn som ikke bor sammen til daglig, men disse dreier seg gjerne om graden av samvær (f. eks. antall samværsdager per måned eller antall dager med feriesamvær). De diskuterer sjelden eksplisitt hva som har betydning for det å ha lite samvær, eller hvordan det er mest hensiktsmessig å avgrense grupper med lite samvær. I den grad det er gjennomført kvantitative analyser i Norge av hva som gir økt risiko for lite samvær, har man gjerne sett på betydningen av enkeltfaktorer, som f. eks. samværsforeldrenes inntekt, deres samlivsstatus før brudd, eller deres nåværende samlivsstatus (Skevik 2006, Kitterød og Lyngstad 2007). Andre faktorer inngår da som kontrollvariabler i analysene. Man har også sett på bivarierte sammenhenger mellom en rekke ulike faktorer og det å ha lite kontakt (f. eks. Jensen og Clausen 1997). Lite samvær har da enten vært definert som at samværsforelderen ikke har vært sammen med barna siste måned, at man ikke har sett barna på minst tre måneder, eller ikke hatt samvær i ferier det siste året.

I denne rapporten diskuterer jeg hvilke faktorer som gir økt risiko for lite samvær mellom samværsfedre og barn. Det er ikke uten videre gitt hvordan det er mest hensiktsmessig å avgrense grupper med lite kontakt. Jeg benytter flere definisjoner og undersøker om de samme faktorene har ulik betydning avhengig av hvilken definisjon som legges til grunn. I tillegg til å se på dem som ikke hadde samvær med barna forrige måned og i ferier foregående år, ser jeg bl.a. på dem som ikke hadde kontakt i det hele tatt foregående år, dem som hadde telefonkontakt med barna, men ikke samvær siste måned, og dem som kun hadde feriekontakt, og ikke månedlig kontakt med barna.

Analysene er basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*. Denne ble gjennomført av Statistisk sentralbyrå på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet (det daværende Barne- og familiedepartementet) som et ledd i evalueringen av de nye reglene for beregning av barnebidrag som ble innført i 2003. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2002. Begge undersøkelsene inneholdt en rekke spørsmål om kontakt mellom samværsforeldre og barn, og det er disse jeg gjør bruk av her. Ettersom de fleste barn som ikke bor med begge foreldre, bor med mor, ser jeg kun på kontaktmønstre mellom samværsfedre og barn. Det er dessuten slik at de aller fleste mødre som ikke bor fast sammen med barna sine, er svært mye sammen dem (Jensen 2005, Kitterød 2006a).

Undersøkelsen var imidlertid ikke spesielt designet for å forklare *hvorfor* enkelte samværsforeldre har lite samvær med barna sine. Det er derfor mange forhold vi ikke har opplysninger om, men som det ville ha vært relevant å trekke inn. Eksempelvis vet vi ikke om det er en av foreldrene som vanskeliggjør kontakten, og om dette i tilfellet er far eller mor, eller om det er barna som ikke ønsker å besøke far så ofte. Likevel inneholder datamaterialet mye relevant informasjon som kan belyse hvilke grupper av fedre som har lite kontakt med barna sine.

Utvalget til undersøkelsen omfatter par av bidragsforeldre, dvs. at både far og mor til samme barn ble trukket ut til å delta. I en del tilfelle svarte kun den ene parten, men oftest svarte begge parter. I denne rapporten benyttes både nettoutvalget av alle samværsfedre i undersøkelsen, og nettoutvalget av samværsfedre der også barnets mor deltok i undersøkelsen. Når vi ser på samtlige samværsfedre i nettoutvalget fra undersøkelsen, får vi flere observasjoner og dermed mindre usikkerhet ved resultatene. Når vi tar utgangspunkt i fedre der også barnets mor deltok i undersøkelsen, har vi derimot mulighet for å trekke inn kjennetegn ved både far og mor i samme analyse. Eksempelvis vet vi fra tidligere analyser at fedre med lav inntekt oftere enn andre fedre ikke har kontakt med barna i det daglige. I denne rapporten vil jeg også undersøke om mors inntekt, og andre forhold ved mor, har betydning.

Samværsfedrene beskriver seg ofte som litt mer aktive og involverte i barna enn det barnets mor beskriver dem som. I denne rapporten benytter jeg samværsfedrenes opplysninger om sin kontakt med barna når jeg lager mål for lite kontakt.

I det nye regelverket for fastsetting av barnebidrag som ble innført i 2003, er det, som tidligere nevnt, en målsetting at begge foreldre skal være aktive i barnas liv selv om de ikke bor sammen. Jeg gjør derfor kort rede for hovedtrekkene i bidragsreformen.

1.2. Bidragsreformen

Bidragsreglene som ble vedtatt av Stortinget sommeren 2001 og gjort gjeldende fra 1. oktober 2003, erstattet et regelverk fra slutten av 1980-tallet. Ifølge det tidligere regelverket skulle størrelsen på barnebidraget avhenge av den bidragspliktiges inntekt, antallet barn man skulle betale bidrag for, samt eventuelle barn som den bidragspliktige fikk med en eventuell ny partner. Hovedregelen var at bidragspliktige skulle betale 11 prosent av bruttoinntekten sin for ett barn, 18 prosent for to barn, 21 prosent for tre barn, og 28 prosent for fire eller flere barn. Prosentandelen gjaldt for alle barn som den bidragspliktige hadde, altså også eventuelle barn med en ny partner. Hadde man f.eks. to barn som man betalte bidrag for, og ett barn med en ny partner, skulle i prinsippet 21 prosent av bruttoinntekten reserveres for barna, med 14 prosent i bidrag og 7 prosent til det nye barnet. Bidragsyter kunne trekke fra betalt bidrag på skattbar inntekt, mens mottatt bidrag ble beskattet av mottakeren.

Dette regelverket møtte kritikk fra flere hold. Mange bidragsforeldre så det som urimelig at de først og fremst ble betraktet som forsørgere og ikke som omsorgspersoner for barna på linje med den forelder som barnet bodde fast hos. Mange hadde store utgifter i forbindelse med samvær med barna, men regelverket tok ikke hensyn til dette. Likeledes ble det betraktet som urettferdig at størrelsen på inntekten

til den som barnet bodde fast hos, ikke spilte noen rolle. Mange enslige foreldre hadde etter hvert ganske høy yrkesinntekt uten at dette fikk konsekvenser for størrelsen på barnebidraget.

Prinsippene i det nye regelverket skiller seg klart fra prinsippene i det forrige systemet. Det understrekes sterkere enn før at begge foreldre har et likeverdig ansvar for omsorg for, og forsørgelse av, barnet. Blant foreldre som lever i par er det nå vanlig at begge parter bidrar til forsørgelsen av barna og deltar i den daglige omsorgen. Dette bør, mente man, også gjelde for foreldre som bor hver for seg. De nye bidragsreglene er derfor ment å oppmuntre til mye omsorg fra begge foreldre, også blant dem som aldri har bodd sammen. Det pekes ut tre mål for et godt bidragsregelverk tilpasset dagens samfunn (Barne- og familiedepartementet (2001) s. 16):

- Barnets behov for midler til forsørgelse skal deles mellom foreldrene etter økonomisk evne og så rett og rimelig som mulig.
- Regelverket skal oppmuntre til fortsatt omsorg fra begge foreldre.
- Det skal legges til rette for private avtaler om bidraget.

Etter de nye reglene skal fastsettelsen av bidraget ta utgangspunkt i hva det faktisk koster å forsørge et barn, en underholdskostnad. Denne er basert på et husholdningsbudsjett utarbeidet av Statens Institutt for Forbruksforskning. Kostnadene er beregnet til faste kostnader per barn (såkalte kostnadssjabloner) og omfatter forbruksutgifter, boutgifter og utgifter til barnetilsyn, men med fratrukk av barnetrygd. Underholdskostnaden varierer med barnets alder. Den fordeles forholdsmessig mellom foreldrene etter størrelsen på deres inntekter. Som inntekt regnes personinntekt og netto kapitalinntekt på over kr 10 000 per år. Offentlige familiebaserte ytelser som utvidet barnetrygd, ekstra småbarnstillegg, kontantstøtte og fordelene ved skatteklasse 2-fradraget legges til bidragsmottakerens inntekt. Videre skal man ta hensyn til hvor mye samvær den bidragspliktige har med barnet. Der den bidragspliktige har samvær, gis det fradrag som er ment å dekke løpende utgifter under samværet. Bidraget skal videre prøves mot den bidragspliktiges betalingsevne for å sikre at han/hun har tilstrekkelig til egne boutgifter og eget livsopphold, samt til underhold av eventuelle egne barn med en ny partner. I de tilfellene der far ikke betaler bidrag, mottar moren et bidragsforskott (minstebidrag) fra folketrygden. Dette minstebidraget behøvsprøves mot mottakerens inntekt. Etter de nye reglene kan ikke lenger betalt bidrag trekkes fra på skattbar inntekt, og mottatt bidrag skal ikke beskattes.

Med dette håper man altså å legge til rette for en jevnere fordeling av omsorg og forsørgelse av felles barn blant foreldre som ikke bor sammen. Selv om foreldreskapet utøves på tvers av husholdninger, er målet aktiv deltakelse i barnas oppvekst fra begge foreldre.

1.3. Den videre gangen i rapporten

Rapporten er bygget opp som følger: I kapittel 2 omtales datagrunnlaget for analysene. Kapittel 3 presenterer ulike mål for lite kontakt mellom samværsfedre og barn, samt de uavhengige variablene i analysene. Kapittel 4 viser resultater fra analyser av individutvalget fra undersøkelsen, og kapittel 5 viser analyser fra parutvalget. Resultatene oppsummeres og drøftes i kapittel 6.

2. Datagrunnlag

2.1. Utvalg, datainnsamling og svarprosent

Analysene i denne rapporten er altså basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*, en utvalgsundersøkelse gjennomført av Statistisk sentralbyrå høsten 2004 på oppdrag av Barne- og likestillingsdepartementet (da Barne- og familiedepartementet). Undersøkelsen belyser de praktiske og juridiske sidene ved omsorgen for barna blant foreldre som lever atskilt, foreldrenes økonomiske situasjon, størrelsen på barnebidraget og fordelingen av en del utgifter til barna. Det var mange spørsmål om ulike typer kontakt mellom samværsforeldre og barn.

Bruttoutvalget til undersøkelsen var på 3 800 personer. Trekkgrunnet var alle barn under 18 år per 31.12.2004 som var bosatt i Norge, som bodde sammen med bare én av foreldrene sine, og der begge foreldre var bosatt i Norge. Det ble trukket ut 1 900 barn, og ut fra dette ble det laget to delutvalg. Det ene bestod av 1 900 foreldre som til daglig bor sammen med barn under 18 år, men ikke sammen med barnets andre forelder. Det andre bestod av 1 900 personer med barn under 18 år, men som verken bodde fast sammen med barnet eller den andre forelder. Hver person i det første utvalget hadde barn med en person i det andre utvalget. Dermed hadde man et bruttoutvalg av 1 900 par av bidragsberettigede og bidragspliktige, her kalt omsorgsforeldre og samværsforeldre. En del bidragspar har flere barn sammen, men i denne undersøkelsen stilte man spørsmål om ansvar og fordeling av omsorgen for det yngste av disse barna. En del foreldre inngår også i flere bidragsrelasjoner, slik at de betaler bidrag til, eller mottar bidrag fra, mer enn én tidligere partner. Med den datainnsamlingsmetoden som er benyttet her (telefonintervju), kunne man sikre at begge parter svarte for den samme bidragsrelasjonen.

Noen foreldre har i praksis delt bosted for barnet, det vil si at barnet bor omtrent halvparten av tiden hos hver av foreldrene. Barnet kan imidlertid bare være registrert bosatt på ett sted. I denne undersøkelsen er foreldrene definert som samværsforeldre eller omsorgsforeldre på grunnlag av opplysninger om barnets registrerte bosted. Den av foreldrene som barnet var registrert bosatt hos, ble regnet som omsorgsforelder, og den som ikke bodde på barnets registrerte adresse, ble regnet som samværsforelder. Noen av samværsforeldrene oppgav imidlertid at de hadde delt bosted for barnet, og noen ytterst få oppgav at barnets bosted var hos dem selv.

Data ble samlet inn gjennom telefonintervju og med noe postal oppfølging. Telefonintervjuing ble valgt fordi man ønsket å oppnå en høyere svarprosent enn i den tilsvarende undersøkelsen fra 2002, og fordi dette ville gi bedre mulighet for å forklare vanskelige begreper og lede deltakerne gjennom hoppstrukturen i skjemaet. Telefonintervjuingen foregikk i tiden 1. november til 20. desember 2004. Man oppnådde intervju med 2 615 personer. Den gjennomsnittlige intervjutiden var 15 minutter. Det ble foretatt en oppfølging via postale skjema i januar 2005. Dette ble sendt til personer som man ikke hadde fått kontakt med over telefon, samt til personer som ved en tidligere telefonhenvendelse hadde uttrykt ønske om å besvare undersøkelsen postalt i stedet. Det ble sendt ut skjema til 494 personer, og man fikk inn 77 utfylte skjema. Besvarelsene i de postale skjemaene ble registrert i det samme elektroniske spørreskjemaet som telefonintervjuene.

I alt 210 av de uttrukne personene viste seg å falle utenfor målgruppen, være døde, ha flyttet til utlandet eller bo på institusjon. Disse ble fjernet som avganger. Det relativt høye antallet avganger har sammenheng med at utvalget bestod av bidragspar. Dersom den ene forelder i et par falt utenfor målgruppen, gjaldt dette også automatisk den andre. Etter at avgangene var fjernet, bestod bruttoutvalget av 3 582 personer. I alt fikk man svar fra 2 692 personer, eller 75 prosent av bruttoutvalget. 1 020 av disse utgjorde hele bidragspar, det vil si par der både omsorgsforelder og samværsforelder besvarte intervjuet/spørreskjemaet. Svarprosenten i denne undersøkelsen var klart høyere enn hva man har oppnådd i andre norske

undersøkelser blant foreldre som lever atskilt. Svarprosenten var noe høyere blant omsorgsforeldre enn blant samværsforeldre, noe som er vanlig i undersøkelser på feltet. De enslige foreldrene hadde en svarandel på 79 prosent, mens svarandelen blant samværsforeldrene var 71 prosent.

Nettoutvalget til undersøkelsen består av 1 414 omsorgsforeldre (1 240 mødre og 174 fedre) og 1 278 samværsforeldre (1 123 fedre og 155 mødre).

Analysene i den rapporten omfatter dels samtlige samværsfedre i nettoutvalget (1 123), og dels par av samværsfedre og omsorgsmødre i nettoutvalget (894).

2.2. Vekter

Det er utarbeidet vekter for å justere for ulik trekk sannsynlighet blant foreldrene og for skjevheter ved frafallet. Ettersom utvalget av foreldre ble trukket via et utvalg av barn, hadde foreldre med flere barn større sannsynlighet for å bli trukket ut enn foreldre med bare ett barn. Utvalgsvekten justerer for dette ved at foreldre med flere barn vektes ned og foreldre med ett barn vektes opp. Det viste seg også at nettoutvalget var litt skjevt med hensyn til noen sentrale kjennemerker. Som nevnt, var det høyere svarandel blant omsorgsforeldre enn blant samværsforeldre. Svarprosentene varierte også noe med hensyn til kjønn, utdanningsnivå, alder og enkelte andre kjennemerker. Man laget en frafallsvekt som korrigerer for foreldregruppe (omsorgsforeldre/samværsforeldre) og utdanningsnivå. En tilsvarende vekt var, etter en del testing, blitt laget til 2002-undersøkelsen. På grunnlag av utvalgs- og frafallsvektene ble det konstruert to personvekter og en parvekt. Vektene er nærmere beskrevet i Vedø (2004) og i Skaare og Fodnesbergene (2005).

Analysene i denne rapporten er basert på det vektete materialet. I analysene av individutvalget av samværsfedre benyttes en av personvektene, og i analyser av parutvalget av samværsfedre og omsorgsmødre benyttes parvekten. Antall observasjoner rapporteres uvektet.

2.3. Innholdet i undersøkelsen

Spørreskjemaet ble designet for å danne grunnlag for evaluering av de nye reglene for beregning av barnebidrag som ble innført høsten 2003. Formålet var altså å få kunnskap om forhold som kunne tenkes å bli påvirket av endringene i bidragsreglene. Dette gjaldt først og fremst kontakt mellom foreldre og barn som ikke bor sammen, størrelsen på barnebidraget, og foreldrenes økonomiske situasjon generelt.

Undersøkelsen hadde flere spørsmål om kontakt mellom samværsforeldre og barn. Spørsmålene gjaldt for det yngste barnet i den aktuelle bidragsrelasjonen. Man spurte hvem barnet bodde fast hos, om samværsforelder hadde vært sammen med barnet siden samlivsbrudd/fødsel, om det hadde vært samvær siste år og siste måned. I tillegg spurte man om antall samværsdager og -netter siste måned, og om antall samværsdager i ferier siste år. Man spurte også om kontakt per telefon og e-post, men disse spørsmålene var lite detaljerte. Man spurte kun om det hadde vært slik kontakt mellom samværsforeldre og barn forrige måned, ikke om mengden kontakt. I denne rapporten lager jeg elleve ulike mål for lite kontakt basert på disse spørsmålene.

Opplysninger om utdanningsnivå, eventuell innvandringsbakgrunn, antall bidragsrelasjoner, samt deltakerens og andre husholdningsmedlemmers inntekt er koblet til undersøkelsen fra Statistisk sentralbyrås registre.

Nærmere omtale av opplegg og gjennomføring av *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004* finnes i Skaare og Fodnesbergene (2005).

2.4. Avvik mellom svar fra samværsforeldre og omsorgsforeldre

Samværsforeldrene besvarte spørsmål om sin egen kontakt med barna, mens omsorgsforeldrene gav opplysninger om samværsforeldrenes kontakt med barna. Samværsforeldrene beskriver gjennomgående seg selv som mer aktive og involverte enn hva de enslige foreldrene beskriver dem som. Dette gjelder både når vi sammenholder svar fra grupper av samværsforeldre med svar fra grupper av omsorgsforeldre, og når vi sammenligner svar fra foreldre til samme barn (Kitterød 2004, 2005). Vi har ikke noe grunnlag for å avgjøre hvem av foreldrene som gir den mest korrekte framstillingen. Analysene i denne rapporten er altså basert på samværsfedrenes opplysninger om hvor mye de var sammen med barnet forrige måned og i ferier siste år. Vi får dermed et litt annet bilde av andelen med lite samvær enn vi ville ha fått ved å ta utgangspunkt i omsorgsmødrenes svar. Andelen med lite kontakt er for de fleste mål lavere når vi ser på opplysninger fra samværsfedrene, enn når vi ser på opplysninger fra omsorgsmødrene.

3. Avhengige og uavhengige variabler i analysene

3.1. Mål for lite kontakt med barna

Det er ingen enighet i litteraturen på feltet om hva som skal regnes som lite kontakt eller lite samvær mellom foreldre og barn som ikke bor sammen. Mens noen kanskje ser det slik at samværsforeldre som ikke har regelmessig månedlig samvær med barna, har lite kontakt, vil andre hevde at også de som ser barna månedlig, men har få samværsdager, har lite kontakt. Dessuten legger mange forskere større vekt på innholdet i, og kvaliteten på, kontakten, enn på mengden i seg selv (King og Sobolewski 2006). Ifølge Dahlhaug (2002), som gjennomførte en kvalitativ undersøkelse av barn som hadde lite kontakt med faren sin, var det i praksis vanskelig å finne barn med veldig lite kontakt. Det var også vanskelig å gi noen klar definisjon av det å ha lite kontakt. Han endte opp med følgende definisjon (s. 3): At det ikke finnes samværsordninger mellom far og barn, at barnet eller barnets mor opplever at det er lite kontakt, og at det kan gå tre måneder eller mer mellom hver gang barnet treffer far.

Det datamaterialet jeg benytter her, gir ikke opplysninger om foreldrenes synspunkter på hva som er lite eller mye kontakt. Jeg har heller ikke tilgang til barnas synspunkter. Jeg har imidlertid konstruert elleve mål basert på samværsfedrenes opplysninger om sin kontakt med barna. Det er ikke gitt hvilket av disse som er mest hensiktsmessig for å avgrense fedre med lite kontakt med barna sine, og vi kan ikke utelukke at det finnes andre og bedre mål. De målene jeg definerer her, gir imidlertid et godt utgangspunkt for å se ulike avgrensninger i forhold til hverandre, og for å undersøke hvilke grupper av fedre som har lite kontakt, definert på ulike måter. Målene fanger til dels opp overlappende grupper av fedre. Tabell 3.1 gir en oversikt over andel fedre med lite kontakt ifølge de ulike målene. Noen av målene for lite kontakt gjelder for måneden forut for undersøkelsen (mål nr. 3, 4, 5, 6 og 7), mens andre gjelder for et helt år tilbake i tid (mål nr. 2, 8, 9, 10 og 11). For disse siste målene viser jeg fordelinger kun for samværsfedre som har minst ett år siden samlivsbruddet eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Det er viktig å huske på at utvalget til undersøkelsen ble trukket blant barn som hadde begge foreldre boende i Norge. Det er rimelig å anta at fedre som bor i utlandet gjennomgående har lite kontakt med barna sine. Disse inngår imidlertid ikke i mitt materiale.

Jeg benytter følgende mål for lite kontakt:

1. Har ikke sett barnet siden samlivsbrudd/fødsel

I undersøkelsen spurte man hvorvidt samværsforelderen hadde vært sammen med barnet etter samlivsbruddet. Hvis foreldrene ikke hadde bodd sammen, spurte man om samværsforelderen noen gang hadde vært sammen med barnet. De som svarte nei her, utgjør altså en gruppe som aldri ser barnet. Kun 3 prosent av samværsfedrene hadde ikke sett barnet etter samlivsbrudd/fødsel (tabell 3.1).

2. Har ikke hatt samvær siste år

Dette omfatter samværsfedre som svarte i intervjuet at de ikke hadde vært sammen med barnet i løpet av de 12 siste månedene, samt dem som ikke hadde sett barnet siden samlivsbrudd/fødsel. Ifølge dette målet var det 5 prosent av samværsfedrene som hadde lite kontakt med barnet (tabell 3.1).

3. Har ikke hatt samvær siste måned

Dette omfatter samværsfedre som svarte i intervjuet at de ikke var sammen med barnet i oktober måned, dvs. måneden forut for intervjuet. Noen av disse hadde heller ikke hatt samvær siste år, eller sett barnet siden samlivsbrudd/fødsel. 17 prosent av samværsfedrene hadde ikke vært sammen med barnet siste måned.

4. Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned

Dette omfatter samværsfedre som ikke hadde tilbrakt noen netter sammen med barnet den siste måneden. De kan imidlertid godt ha truffet barnet på dagtid i den aktuelle perioden. Grunnen til at jeg foreslår dette med manglende overnatting for barnet som et mulig mål på lite samvær, er at enkelte forskere (Cashmore og Parkinson 2008) hevder at det å ha barnet på overnatting, innebærer andre og bedre rammer rundt samværet enn kontakt kun på dagtid. Det gir, hevder de, mer ro og kontinuitet og større mulighet for positiv involvering i barnet for far. I tillegg er det lettere for barnet å oppleve at det faktisk har to hjem. 23 prosent av samværsfedrene hadde ikke tilbrakt noen netter med barnet siste måned (tabell 3.1). Dette innebærer at 6 prosent av fedrene (23 minus 17) hadde samvær men barnet på dagtid, men ikke om natten, forrige måned.

5. Har ikke hatt samvær mer enn fem dager siste måned

Dette omfatter samværsfedre som oppgav at de hadde tilbrakt mindre enn seks dager med barnet siste måned. Her inngår også de som ikke hadde hatt samvær overhodet siste måned, de som ikke hadde hatt samvær siste år, og de som ikke hadde sett barnet siden samlivsbrudd/fødsel. I spørsmålet om antall samværsdager forrige måned ble det opplyst at halve dager skulle telles som hele. Det kan hevdes at fem dager med samvær er forholdsvis mye, og at grensen for antall samværsdager bør settes lavere for å avgrense fedre med lite kontakt. Fem samværsdager er imidlertid mindre enn det som lenge ble definert som "vanlig samværsordning", nemlig samvær annenhver helg, samt en ettermiddag hver uke. Dette gav i gjennomsnitt åtte samværsdager per uke. I tillegg kom gjerne en del feriesamvær. Hele 33 prosent av samværsfedrene hadde sett barnet maksimum fem dager siste måned (tabell 3.1). Det er altså forholdsvis mange samværsfedre som ser barnet mindre enn det som inngår i det som tidligere ble kalt en "vanlig samværsordning".

6. Har kun hatt kontakt med barnet per telefon eller e-post siste måned

Etter spørsmålene om samvær forrige måned, fikk samværsfedrene et spørsmål om hvorvidt de hadde kontakt med barnet den aktuelle måneden ved at de snakket sammen på telefon, og et spørsmål om de hadde kontakt ved at de sendte SMS-meldinger/e-mail til hverandre. De som svarte "ja" på ett av disse spørsmålene, men oppgav at de ikke hadde vært sammen med barnet den aktuelle måneden, inngår i målet her. Særlig fedre som bor langt fra barna sine, kan tenkes å ha lite månedlig samvær, men likevel ha kontakt på telefon eller e-post. Det var 10 prosent av samværsfedrene som hadde hatt telefon- eller e-postkontakt med barnet, men ikke samvær (tabell 3.1).

7. Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned

Dette omfatter fedre som verken hadde vært sammen med barna siste måned eller hatt kontakt med dem per telefon eller e-post. Gruppen utgjør 6 prosent av samværsfedrene.¹

8. Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år

Samværsfedrene ble spurt om de hadde vært sammen med barnet i seks ulike ferieperioder det siste året, nemlig juleferien 2003, vinterferien 2004, påska 2004, sommerferien 2004, høstferien 2004, samt andre ferier i løpet av de siste 12 månedene. De som ikke hadde noe feriesamvær siste år, er de som svarte "Nei" for samtlige ferieperioder. Dette gjelder for 8 prosent av samværsfedrene (tabell 3.1).

9. Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie siste år

Dette er de samværsfedrene som oppgav at de hadde vært sammen med barnet i kun én av de seks ferieperiodene foregående år, eller ikke hadde hatt feriesamvær med barnet overhodet. De kan godt ha hatt samvær siste måned, men dette gjaldt i praksis

¹ Når 6 prosent uten både samvær og telefonkontakt (mål nr. 7), og 10 prosent med kun telefonkontakt (mål 6) ikke summerer til 17 prosent, som er andelen uten månedlig samvær (mål nr. 3), skyldes dette at noen fedre ikke hadde besvart spørsmålene om telefon- og e-postkontakt.

svært få (se mål nr. 11). 14 prosent av samværsfedrene hadde hatt maksimalt én ferie sammen med barnet (tabell 3.1).

10. Har hatt feriesamvær siste år, men ikke samvær siste måned

Dette er de samværsfedrene som hadde vært sammen med barnet i minst én ferieperiode foregående år, men som ikke hadde hatt samvær med barnet foregående måned. Dette gjaldt for 11 prosent av samværsfedrene (tabell 3.1).

11. Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær siste år

Dette er de som hadde vært sammen med barnet minst én dag forrige måned, men ikke i noen ferier foregående år. Dette gjaldt kun 1 prosent av samværsfedrene (tabell 3.1). De aller fleste fedre som har samvær med barna i det daglige, har altså også ferier sammen med barna.

Tabell 3.1. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet/fødselen				
Prosent	3	97	-	100
N	28	1 095	-	1 123
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	5	95	0	100
N	61	979	1	1 041
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	17	83	0	100
N	186	936	1	1 123
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	23	76	1	100
N	248	859	16	1 123
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	33	67	0	100
N	367	755	1	1 123
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	10	89	1	100
N	106	1 009	1	1 123
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	6	93	1	100
N	75	1 040	8	1 123
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	8	92	0	100
N	86	954	1	1 041
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	14	86	0	100
N	140	900	1	1 041
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	11	89	0	100
N	101	938	2	1 041
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	0	100
N	8	1 031	2	1 041

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre i undersøkelsen (N=1123). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=1041).

3.2. Uavhengige variabler

I kapitlene 4 og 5 viser jeg hvordan andelen samværsfedre med lite kontakt med barnet varierer mellom ulike grupper samværsfedre. Dette gjøres dels ved bivariate og dels ved multivariate analyser. De bivariate analysene inneholder flere uavhengige variabler enn de multivariate analysene. Eksempelvis viser jeg hvordan andelen med lite kontakt varierer med fars inntekt og bruk av sosialhjelp. Ettersom det er sterk korrelasjon mellom variablene inntekt og sosialhjelp, inkluderer jeg kun inntekt i de multivariate analysene.

Analysene viser graden av samvariasjon mellom de uavhengige variablene på den ene siden, og andel samværsfedre med lite kontakt på den annen. Jeg kan imidlertid ikke

si noe sikkert om årsakssammenhenger ettersom jeg ikke kjenner tidsrekkefølgen på begivenhetene. Dette gjelder for flere av de uavhengige variablene, men er kanskje spesielt tydelig når det gjelder konfliktnivået mellom foreldrene. Ikke uventet finner vi klar samvariasjon mellom opplevde konflikter mellom foreldrene, og andel fedre med lite kontakt med barna (se kapittel 4 og 5). Fedre som opplever forholdet til barnets mor som svært konfliktfylt, har oftere lite kontakt med barna enn fedre med mindre konflikter. Vi vet imidlertid ikke om det høye konfliktnivået er årsaken til at det er lite kontakt, eller om mangelen på kontakt er en følge av konfliktene. Jeg velger likevel å inkludere ”opplevde konflikter” som en uavhengig variabel for å illustrere den sterke sammenhengen mellom konflikter og samvær med barn man ikke bor sammen med. Hvorvidt konfliktene er årsak til, eller en følge av, lite samvær, kan eventuelt belyses nærmere i senere studier der man har opplysninger om når konfliktene oppstod og hva de dreier seg om. Det er også en sterk samvariasjon mellom reisetiden mellom far og barn på den ene siden, og andelen fedre med lite kontakt på den annen. Heller ikke her er det gitt hva som kommer først og sist. Det er nok mest rimelig å anta at lang reisetid fører til lite kontakt, men det kan også tenkes at fedre som ser barna lite, har lavere terskel for å flytte langt fra barna enn fedre som ser barna mye. Likeledes kan det tenkes at omsorgsmødre som opplever at far er lite engasjert i barna, har lavere terskel for å flytte langt fra far, enn mødre som opplever at far stiller opp og har samvær.

I kapittel 4 vises analyser for samtlige samværsfedre i undersøkelsen, altså også dem der barnets mor ikke deltok. Her inngår uavhengige variabler som fanger opp forhold ved far selv, ved barnet, ved relasjonen til barnets mor, men ikke variabler som fanger opp forhold ved barnets mor. Fordelingen for de uavhengige variablene i kapittel 4 vises i tabell 3.2. I kapittel 5 presenteres analyser for samværsfedre der også barnets mor deltok i undersøkelsen. Der inngår også kjennetegn ved barnets mor i analysene, noe som gir flere uavhengige variabler. Jeg viser dels analyser der kjennetegn ved far og mor inngår hver for seg, og dels analyser der jeg kombinerer kjennetegn for begge foreldre i en og samme variabel. I det siste tilfellet må jeg av og til foreta en grovere inndeling av variablene for å unngå for mange verdier.

I kapittel 4 inngår følgende uavhengige variabler:

Fars inntekt

Opplysninger om inntekt er, som tidligere nevnt, koblet til intervjudataene fra SSBs registre. Jeg benytter fars inntekt etter skatt i 2004. Inntekten omfatter summen av alle yrkesinntekter (lønns- og næringsinntekt), kapitalinntekter (blant annet renteinntekter og avkastning på verdipapirer) og diverse overføringer (ulike typer pensjoner, arbeidsledighetstrygd, barnetrygd, kontantstøtte, barnebidrag, bostøtte og sosialhjelp etc.). Til fratrekk kommer utlignet skatt og negative overføringer (betalt barnebidrag og pensjonspremier i arbeidsforhold). Ettersom det ikke er noen lineær sammenheng mellom fars inntekt på den ene siden, og andelen som har lite kontakt med barna på den annen, benytter jeg en gruppert, og ikke en kontinuerlig inntektsvariabel. Det å ha barna på besøk innebærer utgifter til mat og aktiviteter og krever ofte ekstra plass og utstyr i boligen. I tillegg kommer reiseutgifter. Jeg antar at fedre med lav inntekt oftere har lite samvær med barna enn fedre med høyere inntekt. Tidligere analyser har vist at dette er tilfellet for det å ikke ha sett barnet siste måned, samt det å ikke ha vært sammen med barnet i ferier (f. eks. Kitterød og Lyngstad 2007). I denne rapporten undersøker jeg i hvilken grad fars inntekt har betydning også for andre mål på lite kontakt.

15 prosent av samværsfedrene hadde inntekt etter skatt under 150 000 kr, 25 prosent hadde minst 300 000 kr i inntekt, mens resten hadde 150 000 kr - 299 000 kr i inntekt (tabell 3.2).

Fars bruk av sosialhjelp

Basert på opplysninger i inntektsregisteret skiller jeg mellom dem som mottok sosialhjelp i 2004, og dem som ikke mottok slik hjelp. Bruk av sosialhjelp kan sees

som et mål på en vanskelig økonomisk situasjon. Jeg antar at fedre som mottar sosialhjelp oftere har lite kontakt med barna enn dem som ikke har sosialhjelp. 9 prosent av fedrene mottok sosialhjelp i 2004 (tabell 3.2).

Fars utdanning

Utdanningsopplysningene er hentet fra SSBs utdanningsregister og viser fars høyest fullførte utdanning på intervjutidspunktet. Jeg skiller mellom fedre med utdanning fra videregående skole, fedre med ett til fire års universitets- eller høgskoleutdanning, og fedre med minst fem års universitets- eller høgskoleutdanning. 81 prosent av samværsfedrene hadde utdanning fra videregående skole eller kortere, 13 prosent hadde 1-4 års utdanning fra universitet eller høgskole, og 5 prosent hadde minst fem års utdanning fra universitet eller høgskole (tabell 3.2). Jeg antar at fedre med kort utdanning oftere enn dem med lang utdanning har lite kontakt med barna. Fedre med lang utdanning er ofte mer likestillingsorienterte enn dem med kortere utdanning og er trolig mer ressurssterke på flere områder.

Fars hovedsakelige virksomhet

I undersøkelsen ble deltakerne spurt om de hovedsakelig regnet seg som yrkesaktiv, student/skoleelev, alderspensjonist, førtidspensjonist/arbeidsufør, hjemmearbeidende, arbeidsledig, eller annet. Her skiller jeg mellom dem som regner seg hovedsakelig som yrkesaktive på den ene siden, og de øvrige på den annen. 83 prosent av fedrene beskrev seg selv som hovedsakelig yrkesaktive (tabell 3.2). Jeg antar at de som ikke er yrkesaktive, oftere har lite kontakt med barna enn de som er yrkesaktive, ettersom de gjerne har lavere inntekt. Dette henger i stor grad sammen med inntektsforskjeller, og vises derfor kun i de bivariate analysene.

Fars helse

Dessverre var det ingen spørsmål om helse i spørreskjemaet. Jeg benytter imidlertid en helsevariabel som er konstruert på basis av hovedsakelig virksomhet og opplysninger i inntektsregisteret. De som oppgav førtids- /uførepensjonist som sin hovedsakelige virksomhet og/eller mottok pensjonsytelser fra folketrygden (hovedsakelig uførepensjon eller rehabiliteringspenger), regnes som å ha dårlig helse. Dette gjaldt 15 prosent av samværsfedrene (tabell 3.2). Jeg antar at fedre med dårlig helse oftere enn andre fedre har lite kontakt med barna ettersom de muligens har mindre overskudd til å motta besøk og ta seg av barna.

Yngste barns alder

Opplysningene er hentet fra Statistisk sentralbyrås register og gjelder for det yngste barnet i den aktuelle bidragsrelasjonen, altså det barnet man kartla samværsfarens kontakt med. Tidligere analyser har vist at fedre oftere har lite månedlig kontakt med eldre enn med yngre barn, mens mønsteret er mindre klart for feriesamvær (2006b). I denne rapporten undersøker jeg om det er systematisk variasjon mellom fedre med barn i ulike aldersgrupper også når det gjelder andre mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. For 15 prosent av fedrene var yngste barn under fem år, og for 18 prosent var yngste barn i alderen 15-17 år (tabell 3.2).

Antall barn i bidragsrelasjonen

Dette er antall barn som samværsfar har med barnets mor, altså i den bidragsrelasjonen som dekkes i undersøkelsen. Også disse opplysningene er hentet fra Statistisk sentralbyrås register. 65 prosent av samværsfedrene hadde kun ett barn i den aktuelle bidragsrelasjonen, 30 prosent hadde to barn, og 6 prosent hadde minst tre barn (tabell 3.2). Jeg antar at fedre med bare ett barn i relasjonen oftere har lite kontakt med barnet enn dem med flere barn. Flere barn medfører gjerne flere begivenheter der det kan være aktuelt for far å delta, som f. eks. fødselsdager og skoleavslutninger. Fedre med flere barn har muligens også investert mer tid og følelser i familien før bruddet og er enda mer knyttet til den enn fedre med bare ett barn.

Tidligere samliv mellom barnets foreldre

Jeg skiller her mellom fedre som var gift eller samboende med barnets mor ved bruddet, og fedre som ikke bodde sammen med barnets mor. Opplysningene er hentet fra spørreskjema. 42 prosent av samværsfedrene var gift med barnets mor før bruddet, 44 prosent var samboende, og 15 prosent bodde ikke sammen med moren (tabell 3.2). Vi vet fra tidligere analyser at fedre som ikke bodde sammen med barnets mor, og dermed heller ikke sammen med barnet, har betydelig mindre kontakt med dem enn fedre som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Jeg venter derfor at de oftere har lite kontakt med barna, målt ved de ulike indikatorene som benyttes her.

Tid siden brudd

Dette er målt ved antall år siden foreldrene flyttet fra hverandre. For samværsfedre som ikke bodde sammen med barnets mor, settes tid siden brudd lik barnets alder. For 14 prosent av samværsfedrene var det gått mindre enn to år siden bruddet, og for 22 prosent var det gått minst 11 år (tabell 3.2). Jeg venter å finne relativt flere fedre med lite kontakt med barna blant dem som har lang tid siden bruddet med barnets mor, enn blant dem med kort tid siden bruddet.

Antall bidragsrelasjoner

Opplysningene er hentet fra Statistisk sentralbyrås register og viser antall personer som far har en bidragsrelasjon til, dvs. antall kvinner han har barn med, men som han ikke bor sammen med. De aller fleste samværsfedre (93 prosent) har kun én bidragsrelasjon, men noen få har flere (tabell 3.2). Ettersom flere bidragsrelasjoner innebærer at far må spre oppmerksomheten på flere barnekull, venter jeg å finne at fedre med flere bidragsrelasjoner oftere har lite kontakt med barnet enn fedre med kun én bidragsrelasjon.

Samliv i dag

Opplysningene om fars samlivsstatus på intervjutidspunktet er hentet fra intervjuet. Jeg skiller mellom dem som fremdeles er enslige, og dem som er etablert med en ny partner enten som gift eller samboende. 57 prosent av samværsfedrene var enslige på intervjutidspunktet, mens 43 prosent enten var gift eller samboende med en ny partner (tabell 3.2). Et nytt parforhold krever tid og oppmerksomhet overfor den nye partneren. Dette kan innebære mindre kontakt med barn fra et tidligere forhold. Men det kan også tenkes at en ny partner gir mer stabilitet i fars livssituasjon, noe som kan gjøre det lettere å ha besøk av barna. Det er derfor ikke gitt hvilken sammenheng det er rimelig å forvente mellom fars nåværende samlivsstatus og andelen som har lite kontakt med barnet.

Andre barn i nåværende husholdning

Her skiller jeg mellom fedre som har, og fedre som ikke har, andre barn i den nåværende husholdningen enn barna i den aktuelle bidragsrelasjonen. Dette kan være både biologiske barn og stebarn. 34 prosent av samværsfedrene hadde andre barn i sin nåværende husholdning (tabell 3.2).

Det å ha barn i en ny husholdning kan innebære at samværsfedre har mindre tid og overskudd til barn fra tidligere forhold. På den annen side kan barn i husholdningen gjøre det mer attraktivt for barn fra tidligere forhold å komme på besøk. Jeg er derfor usikker på hvilken sammenheng jeg skal forvente mellom det at far har andre barn i husholdningen, og det å ha lite kontakt med barn fra tidligere forhold.

Tabell 3.2. Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn. Prosent

	Prosent	N (uvektet)
Alle	100	1123
Inntekt etter skatt		
-149 000 kr	15	178
150 000 - 199 999 kr	19	216
200 000 - 249 999 kr	24	258
250 000 - 299 999 kr	17	190
300 000 kr +	25	281
Sosialhjelp		
Ja	9	103
Nei	91	1020
Utdanning		
Videregående skole	81	874
Universitet/høgskole 1-4 år	13	167
Universitet/høgskole 5 år +	5	65
Uoppgitt	1	17
Hovedsakelig virksomhet		
Yrkesarbeid	83	921
Annet	17	193
Uoppgitt	1	9
Helse		
Nedsatt	15	954
Ikke nedsatt	85	164
Uoppgitt	0	5
Yngste barns alder		
0-4 år	15	179
5-9 år	29	346
10-14 år	38	431
15-17 år	18	167
Antall barn i bidragsrelasjonen		
1 barn	65	562
2 barn	30	431
3 barn +	6	130
Tidligere samliv mellom foreldrene		
Gift med barnets andre forelder	42	521
Samboende med barnets andre forelder	44	451
Ikke bodd sammen	15	151
Tid siden brudd		
Under 2 år	14	168
2-5 år	30	346
6-10 år	33	367
11 år +	22	212
Uoppgitt	1	12
Antall bidragsrelasjoner		
1 relasjon	93	988
2 relasjoner +	7	135
Samliv i dag		
Enslig	57	660
Gift/samboer	43	463
Andre barn i nåværende husholdning		
Nei	66	755
Ja	34	368
Reisetid til barnet		
Gangavstand	21	241
Under ½ time, men ikke gangavstand	42	478
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	19	221
2 ½ time eller mer	16	174
Uoppgitt	1	9
Konflikt med partner		
Stor grad	15	179
Viss grad	19	216
Liten grad	26	303
Ikke i det hele tatt	38	417
Uoppgitt	1	8

Reisetid til barnet

Opplysningene om reisetid er hentet fra spørreskjemaet. Spørsmålet hadde fire svarkategorier, som vist i tabell 3.2. 22 prosent av samværsfedrene bodde i gangavstand fra barnet, 42 prosent hadde under ½ times reisetid, men ikke gangavstand, 19 prosent hadde fra ½ time til 2 ½ times reisetid, mens 16 prosent hadde mer enn 2 ½ times reisetid (tabell 3.2). Tidligere analyser har, ikke uventet, vist at fedre som bor langt fra barna sine, har mindre samvær i det daglige enn fedre som bor nærmere. Jeg forventer derfor å finne en høyere andel fedre med lite kontakt med barna når reisetiden er lang, enn når reisetiden er kort, men at dette først og fremst gjelder for samvær på månedlig basis.

Konflikt med partner

Spørsmålet om konflikt lød som følger: "I hvilken grad vil du si at forholdet mellom deg og moren/faren til barnet er konfliktfylt? Vil du si at det er konfliktfylt i stor grad, til en viss grad, i liten grad, eller ikke i det hele tatt". Spørsmålet hadde altså en generell karakter. Man kartla ikke hva konflikten gjaldt eller når den oppstod. Foreldrene kan ha ulike oppfatninger av konfliktnivået seg i mellom og også av hva konfliktene dreier seg om. Fordelingen i tabell 3.2 viser svarene fra samværsfar. I kapittel 5, der jeg også ser på betydningen av kjennetegn ved barnets mor, vises også fordelingen for mors oppfatning av konfliktnivået. 15 prosent av samværsfedrene mente forholdet til barnets mor var konfliktfylt i stor grad, 19 prosent mente det var konfliktfylt til en viss grad, 26 prosent mente det var konfliktfylt i liten grad, og 38 prosent mente det ikke var konfliktfylt overhodet (tabell 3.2).

Jeg forventer en større andel med lite kontakt blant fedre som opplever store konflikter med barnets mor, enn blant fedre som opplever mindre konflikter, men har altså ingen klar oppfatning om hva som kommer først i tid. Lite samvær kan på den ene siden være en konsekvens av et konfliktfylt forhold, men kan også være grunnen til at det oppstår konflikter. Muligens er nettopp samværsordningen, eller praktiseringen av denne, tema for konfliktene.

4. Hvem har lite kontakt med barna? Analyser av alle samværsfedre

4.1. Er det mange som har lite kontakt?

De aller fleste samværsfedre i Norge har kontakt med barn de ikke bor sammen med, og tidligere analyser har vist at de fleste har ganske mye kontakt (f. eks. Kitterød 2005). Men noen få har ikke kontakt med barna overhodet, og noen har forholdsvis lite kontakt. Det er ikke gitt hva som skal regnes som lite kontakt, og hva som skal regnes som tilstrekkelig kontakt. I denne rapporten har jeg definert noen mulige mål for det å ha lite kontakt med barn man ikke bor sammen med. Dette er gjort for å illustrere hvilket bilde vi får ved å benytte ulike mål, og for å vise hvilke grupper av fedre som har lite kontakt med barna sine når vi benytter ulike avgrensinger.

De aller fleste fedre har sett barna sine etter samlivsbruddet eller barnets fødsel. Kun 3 prosent oppgav at de ikke hadde hatt slik kontakt (tabell 3.1 og 4.1). De eller fleste har også noe feriesamvær med barna sine. Kun 8 prosent av fedrene hadde ikke vært sammen med barna i ferier det siste året. Imidlertid er det noen som kun ser barna i én ferie. 14 prosent av fedrene hadde enten ikke hatt feriesamvær med barna, eller sett dem i kun én ferie. De aller fleste samværsfedre har også kontakt med barna sine i det daglige, men dette kan være vanskeligere å få til enn samvær i ferier, særlig for fedre som bor langt unna barna sine. 17 prosent av fedrene oppgav at de ikke hadde sett barnet siste måned, og 23 prosent hadde ikke hatt barnet på overnatting i denne perioden. En del fedre har kontakt med barna på telefon eller e-post selv om de ikke har månedlig samvær. Kun 6 prosent av samværsfedrene hadde ikke hatt verken telefonkontakt eller samvær med barna siste måned.

Hvorvidt andelen fedre med lite samvær/kontakt med barna kan sies å være høy eller lav, kommer selvsagt an på hvilken standard vi måler mot. Som nevnt, er det en målsetting i norsk familiepolitikk at fedre skal være involvert i barnas dagligliv, og dette gjelder enten man bor sammen med barna til daglig eller ikke. Det faktum at 17 prosent av samværsfedrene ikke er sammen med barna på månedlig basis, bryter selvsagt med en slik målsetting. Det er vanskelig å være særlig involvert i barnas hverdag dersom man ikke ser dem i det daglige. På den annen side er det altså kun en liten del av fedrene som ikke ser barna overhodet. Bare et lite mindretall er totalt fraværende i barnas liv ved at det ikke har vært kontakt siden bruddet, og det er også få som ikke ser barnet verken i ferier eller på månedlig basis.

Som nevnt tidligere, er det imidlertid viktig å huske på at utvalget til den undersøkelsen som benyttes her, kun omfatter bidragsrelasjoner der begge foreldre er bosatt i Norge. Andelen fedre med lite kontakt ville etter all sannsynlighet vært litt høyere dersom også fedre bosatt i utlandet var tatt med. Dette gjelder trolig særlig for kontakt på månedlig basis. Videre er det viktig å huske på at framstillingen i denne rapporten baserer seg på svarene fra samværsfedrene selv. Som nevnt, beskriver samværsforeldre seg gjerne som litt mer aktive og involverte i barna enn hva omsorgsmødrene beskriver dem som. Andelen fedre med lite kontakt blir noe høyere når vi tar utgangspunkt i omsorgsmødrenes svar. Tabell A1 viser andelen samværsfedre som har lite kontakt med barna, basert på mødrenes svar. Tallene gjelder for alle omsorgsmødre i undersøkelsen, uansett om også partneren deltok eller ikke. Jeg minner om at svarprosenten i undersøkelsen var noe høyere for omsorgsforeldre enn for samværsforeldre. Ifølge omsorgsmødrene var det 10 prosent av samværsfedrene som ikke hadde hatt samvær med barnet det siste året, 26 prosent som ikke hadde hatt samvær siste måned, og 33 prosent som ikke hadde hatt barnet på overnatting siste måned. Det var videre 19 prosent som oppgav at far ikke hadde vært sammen med barnet i ferier siste år og 27 prosent som mente det hadde vært samvær i maksimum én ferie. 12 prosent mente at far kun hadde hatt telefon- eller e-postkontakt med barnet siste måned, og 13 prosent at han verken hadde hatt telefon- eller e-postkontakt eller personlig samvær. Vi har ingen holdepunkter for å avgjøre om far eller mor gir den mest korrekte framstillingen, men det er rimelig å anta at

mor neppe har full oversikt over telefon- og e-postkontakten mellom far og barn, særlig ikke når barna blir større.

4.2. Bivariate sammenhenger

Tabell 4.1 viser andel samværsfedre som har lite kontakt med barnet, definert på forskjellige måter, blant ulike grupper av fedre. Det er en klar sammenheng mellom fars inntekt på den ene siden, og det å ha lite kontakt med barn man ikke bor fast sammen med, på den annen. Sammenhengen er imidlertid ikke lineær og varierer dessuten mellom de ulike målene for lite kontakt. Det er særlig fedre i den laveste inntektsgruppen som skiller seg ut ved at relativt mange har hatt lite kontakt med barnet. Eksempelvis var det 31 prosent av fedrene med inntekt etter skatt under 150 000 kr som ikke hadde hatt samvær med barnet siste måned. I nest laveste inntektsgruppe (150 000 – 199 999 kr) var andelen kun 18 prosent, og blant fedrene med høyest inntekt var den bare 12 prosent. I laveste inntektsgruppe var det hele 43 prosent av fedrene som ikke hadde hatt barna på overnatting siste måned, mot bare 15 prosent i den høyeste inntektsgruppen. Det er også en klar sammenheng mellom fars inntekt og det å ikke ha hatt kontakt med barnet siste måned overhodet, verken samvær eller telefonkontakt. 13 prosent av fedrene i den laveste inntektsgruppen hadde ikke hatt noe kontakt med barnet siste måned, mot 5 prosent i den høyeste inntektsgruppen. Det er likevel verdt å merke seg at selv blant fedrene med lavest inntekt, hadde altså de aller fleste, 87 prosent, vært i kontakt med barnet siste måned, enten personlig eller per telefon.

Også når vi ser på ferienesamvær, er det en klar sammenheng mellom fars inntekt og mangel på kontakt. 16 prosent av fedrene i den laveste inntektsgruppen hadde ikke hatt samvær med barnet i ferier siste år, mot 5 prosent i den høyeste inntektsgruppen. Likevel er det verdt å legge merke til at også blant fedrene med forholdsvis lav inntekt hadde det store flertallet, 84 prosent, vært sammen med barnet i minst én ferie siste år. De aller fleste hadde også truffet barnet minst én gang i løpet av det siste året. Selv blant fedrene med lavest inntekt oppgav hele 89 prosent at de hadde vært sammen med barnet det siste året. Det hører også med til unntakene at fedre ikke har hatt kontakt med barnet siden bruddet eller barnets fødsel. Kun 3 prosent av fedrene hadde ikke hatt kontakt med barnet etter brudd/fødsel, og her er det ingen forskjell mellom innteksgruppene.

Som ventet, er det også en klar sammenheng mellom samværsfars bruk av sosialhjelp og mangel på kontakt med barna. For de fleste definisjoner av det å ha lite kontakt er det relativt sett flere med lite kontakt blant fedre som har mottatt sosialhjelp, enn blant dem som ikke har mottatt slik hjelp. Eksempelvis var det 32 prosent av dem som mottok sosialhjelp, som ikke hadde sett barna siste måned, mot 15 prosent av dem som ikke hadde mottatt sosialhjelp. 17 prosent av dem som mottok sosialhjelp hadde ikke hatt ferienesamvær med barnet, mot kun 7 prosent av dem uten sosialhjelp.

Som forventet, varierer andelen med lite kontakt med barna også med samværsfars utdanning. Eksempelvis oppgav 18 prosent av fedrene med høyest fullførte utdanning fra videregående skole at de ikke hadde sett barnet siste måned, mot 5 prosent av dem med minst fem års universitetsutdanning. 9 prosent av dem med utdanning fra videregående skole oppgav at de ikke hadde vært sammen med barnet i ferier, mens dette ikke gjaldt noen av fedrene med lengst utdanning.

Videre ser vi også, som ventet, en klar sammenheng mellom fars hovedsakelige virksomhet og andelen med lite kontakt. Det er jevnt over flere fedre som har lite kontakt med barna blant dem som ikke har yrkesarbeid som hovedsakelig virksomhet, enn blant dem som er yrkesaktive. Dette henger i stor grad sammen med inntekts- og helseforskjeller mellom de to gruppene.

Det er en klar bivariat sammenheng mellom fars helse og andelen som har lite kontakt med barnet. Dette gjelder særlig for kontakt på månedlig basis. Eksempelvis oppgav 29 prosent av fedrene med nedsatt helse at de ikke hadde vært sammen med

barnet siste måned, mot 15 prosent av dem uten nedsatt helse. 39 prosent av dem med nedsatt helse hadde ikke hatt barnet på overnatting siste måned, mot 20 prosent av dem uten nedsatt helse. Det er imidlertid forholdsvis beskjeden forskjell mellom fedre med og uten nedsatt helse i andelen som ikke hadde hatt feriesamvær med barnet.

Også barnets alder har betydning for graden av kontakt med samværsfar. Eldre barn er gjerne opptatt med fritidsaktiviteter og venner og nedprioriterer trolig helgebesøk hos far. Mens kun 12 prosent av fedrene med de yngste barna ikke hadde vært sammen med dem siste måned, gjaldt dette 29 prosent av fedrene med de eldste barna. 22 prosent av fedrene til de yngste barna hadde ikke hatt disse på overnatting siste måned, mot hele 41 prosent av fedrene til de eldste barna. Fedre med store tenåringsbarn kan imidlertid kompensere for manglende samvær med kontakt per telefon eller e-post. 22 prosent av fedrene til de eldste barna hadde hatt kontakt per telefon eller e-post siste måned, men ikke personlig kontakt. Blant dem med de minste barna var andelen kun 4 prosent. Det var ingen forskjell mellom fedre med store og små barn i andelen som verken hadde hatt samvær eller telefonkontakt siste måned. Det var heller ingen klare forskjeller i andelen som ikke hadde vært sammen med barnet i ferier siste år.

Det er en viss sammenheng mellom antall barn i bidragsrelasjonen og mangel på månedlig kontakt med barna. Litt flere av samværsfedrene med kun ett barn i relasjonen, enn av dem med flere barn, hadde ikke sett barnet siste måned. Det samme mønsteret gjelder for telefon- og e-postkontakt siste måned, men ikke for samvær i ferier siste år.

Andelen med lite kontakt med barnet er ellers langt høyere blant samværsfedre som aldri har bodd sammen med barnets mor, enn blant dem som har bodd med barnets mor enten som gifte eller samboende. Dette gjelder både for kontakt siste måned og kontakt i ferier siste år, og det gjelder både for samvær og kontakt per telefon eller e-post. Eksempelvis oppgav hele 19 prosent av fedrene som ikke hadde bodd sammen med barnets mor, at de ikke hadde sett barnet siste år, mot bare 3 prosent av dem som hadde vært gift eller samboende med barnets mor. 37 prosent av dem som ikke hadde bodd med barnets mor hadde ikke hatt samvær med barnet siste måned, 21 prosent hadde verken hatt telefonkontakt eller samvær siste måned, og 22 prosent hadde ikke vært sammen med barnet i ferier. Blant fedre som hadde bodd med barnets mor, var de tilsvarende andelene henholdsvis 10, 3 og 4 prosent.

Det er også, som ventet, en sammenheng mellom tid siden brudd på den ene siden, og andelen samværsfedre med lite kontakt med barna på den annen. Andelen med lite kontakt er høyere blant dem som har lang tid siden bruddet med barnets mor, enn blant dem som har kort tid siden bruddet. Dette gjelder for de fleste mål på lite kontakt mellom far og barn.

Det ser også ut til å være en viss samvariasjon mellom antall bidragsrelasjoner som far har, og kontakten med barnet i den bidragsrelasjonen som undersøkelsen dekker. Fedre med barn i flere bidragsrelasjoner har oftere lite kontakt med barnet enn dem med kun én bidragsrelasjon. Også dette gjelder for de fleste mål for lite kontakt.

Det er videre en viss tendens til at fedre som er etablert med en ny partner, enten som gift eller samboer, noe oftere har lite kontakt med barna enn samværsfedre som fremdeles er enslige. Sammenhengene er imidlertid forholdsvis svake, særlig når det gjelder mangelen på feriesamvær. Videre er det en viss tendens til at fedre som har andre barn i sin nåværende husholdning, noe oftere enn fedre uten slike barn, har lite kontakt med barna i den aktuelle bidragsrelasjonen. Disse sammenhengene er imidlertid svake og statistisk usikre.

Tabell 4.1. Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper. Prosent¹

	Ikke sett barnet siden fødsel/ brudd	Ikke sam- vær siste år	Ikke sam- vær siste mnd	Ikke over- nat- ting siste mnd	Maks 5 dager sam- vær siste mnd	Telefon- kontakt, men ikke samvær siste mnd	Verken telefon- kontakt eller samvær siste mnd	Ikke sam- vær i ferier én ferie	Sam- vær i maks én ferie	Sam- vær i ferier, men ikke siste mnd	Sam- vær siste mnd, men ikke i ferier
Alle	3	5	17	23	33	10	6	8	14	11	1
Inntekt etter skatt											
-149 000 kr	3	11	31	43	51	17	13	16	24	16	2
150 000 - 199 999 kr	4	7	18	26	34	11	7	10	18	11	1
200 000 - 249 999 kr	2	5	16	22	35	10	6	6	14	11	1
250 000 - 299 000 kr	2	2	12	15	23	10	2	4	7	9	-
300 000 kr +	2	4	12	15	26	7	5	5	10	7	-
Sosialhjelp											
Ja	4	9	32	42	47	18	13	17	23	7	1
Nei	3	5	15	21	32	10	6	7	13	10	1
Utdanning											
Videregående skole	3	6	18	24	34	11	7	9	16	11	1
Universitet/høgskole 1-4 år	2	3	12	16	28	7	5	4	7	8	-
Universitet/høgskole 5 år +	-	-	5	15	23	5	-	-	1	5	-
Hovedsakelig virksomhet											
Yrkesarbeid	2	5	14	19	29	9	5	6	12	9	0
Annet	3	8	30	42	49	19	12	15	23	20	2
Helse											
Nedsatt	4	8	29	39	45	19	10	12	19	19	1
Ikke nedsatt	2	5	15	20	31	9	6	7	13	9	1
Yngste barn alder											
0-4 år	3	5	12	22	30	4	8	8	17	9	2
5-9 år	1	3	13	15	25	6	6	4	10	9	0
10-14 år	3	6	17	21	32	10	6	8	13	9	0
15-17 år	4	8	29	41	51	22	7	12	20	18	1
Antall barn i bidragsrelasjonen											
1 barn	3	6	20	27	38	13	7	9	17	13	1
2 barn	1	4	11	14	24	6	4	5	8	7	1
3 barn +	1	6	12	19	28	6	5	10	12	5	2
Tidligere samliv mellom foreldrene											
Gift med barnets andre forelder	1	3	10	17	27	7	3	4	8	6	0
Samboende med barnets andre forelder	1	3	16	22	30	11	5	6	14	12	1
Ikke bodd sammen	12	19	37	45	59	16	21	22	31	18	1
Tid siden brudd											
Under 2 år	0	0	6	15	22	4	2	1	7	7	-
2-5 år	2	3	12	16	25	6	6	4	10	8	1
6-10 år	2	5	18	22	34	12	6	7	13	11	0
11 år +	5	10	29	39	50	18	10	16	23	15	1
Antall bidragsrelasjoner											
1 relasjon	3	5	16	22	32	10	6	7	13	10	1
2 relasjoner +	3	13	29	35	43	13	15	15	22	15	0
Samliv i dag											
Enslig	2	5	14	21	29	8	5	7	12	9	0
Gift/samboer	3	6	21	25	39	13	8	9	16	13	1
Andre barn i nåværende husholdning											
Nei	2	5	15	22	30	9	6	8	13	9	1
Ja	3	6	20	26	38	13	7	8	15	13	1
Reisetid til barnet											
Gangavstand	1	2	5	12	15	2	3	3	5	2	-
Under ½ time, men ikke gangavstand	2	3	8	15	24	3	5	6	13	4	1
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3	9	23	27	43	14	9	11	17	13	1
2 ½ time eller mer	3	10	46	50	66	36	10	12	23	36	-
Konflikt med partner											
Stor grad	6	16	41	48	59	16	25	21	39	21	-
Viss grad	2	3	14	20	31	10	4	5	10	9	0
Liten grad	2	4	9	14	26	8	2	6	9	5	1
Ikke i det hele tatt	1	3	13	20	28	10	3	4	9	11	1

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre i undersøkelsen. For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Som ventet, og i tråd med tidligere analyser, ser vi en klar sammenheng mellom reisetid mellom far og barn på den ene siden og fars kontakt med barnet på den annen. Dette gjelder særlig samvær på månedlig basis. Mens hele 46 prosent av samværsfedrene som bodde minst 2 ½ times reisetid fra barnet, ikke hadde hatt

samvær siste måned, gjaldt dette kun 5 prosent av dem som hadde gangavstand til barnet. Mange fedre med lang reisetid har imidlertid kontakt med barna per telefon eller e-post. Hele 36 prosent av dem med lengst reisetid oppgav at de hadde hatt kontakt med barnet på telefon eller e-post siste måned, men ikke hadde hatt samvær. Blant dem med gangavstand gjaldt dette bare 2 prosent. Reiseavstanden til barna har også mindre å si for feriesamværet enn for samvær i det daglige. Kun 12 prosent av fedrene med lengst reisetid hadde ikke sett barnet i ferier siste år. Dette gjaldt 3 prosent av dem med kortest reisetid. Hele 36 prosent av fedrene med lengst reisetid hadde vært sammen med barnet i ferier, men ikke siste måned. Blant dem med gangavstand gjaldt dette kun 2 prosent.

Det er også en klar samvariasjon mellom grad av konflikt mellom barnets foreldre, og fars kontakt med barnet. Hovedskillet går mellom fedre som beskriver forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad på den ene siden, og fedre som beskriver forholdet som konfliktfylt til en viss grad, i liten grad eller ikke i det hele tatt på den annen. Fedre som oppgir at forholdet til barnets mor er preget av konflikt i stor grad, har langt oftere lite kontakt med barnet enn fedre som opplever å ha et mindre konfliktfylt forhold til barnets mor. Eksempelvis var det 41 prosent av fedrene som oppgav stor grad av konflikt, som ikke hadde hatt samvær siste måned, mot kun 13 prosent av dem med liten grad av konflikt. 25 prosent av dem som rapporterte om stor grad av konflikt, hadde verken hatt samvær med barnet eller kontakt per telefon eller e-post siste måned, og 21 prosent hadde ikke sett barnet i noen ferier siste år. Blant fedre som ikke opplevde konflikter med barnets mor, var de tilsvarende andelene henholdsvis 3 og 4 prosent. Jeg minner om at vi ikke vet hva konfliktene dreier seg om eller når de oppstod. De kan være knyttet til samværet med barnet, til størrelsen på bidraget eller til helt andre forhold, og de kan ha oppstått før eller etter at samværsordningen mellom far og barn ble utformet. Videre er det viktig å huske på at jeg her benytter fars, og ikke mors, rapportering av konflikter. Som vi skal se senere (kapittel 5), er det ikke alltid samsvar mellom fars og mors konfliktopplevelse.

4.3. Multivariate analyser

4.3.1. Avhengige og uavhengige variabler

Jeg har vist en rekke bivariate sammenhenger mellom andelen fedre med lite kontakt med barna på den ene siden, og ulike kjennemerker ved far og fars forhold til barnets mor, på den andre siden. En bivariat sammenheng mellom f. eks. fars helse og andelen med lite kontakt kan imidlertid bunne i at fedre med ulik helsetilstand skiller seg systematisk fra hverandre på andre områder som har betydning for kontakten med barna, f. eks. inntekt. Dersom fedre med nedsatt helse gjennomgående har lavere inntekt enn dem med god helse, kan den bivariate sammenhengen mellom helse og lite kontakt svekkes, eller forsvinne helt, når vi ser på betydningen av helse og inntekt samtidig. Likedan kan den bivariate sammenhengen mellom tid siden brudd og lite kontakt med barna, dels være knyttet til at fedre som har langt tid siden bruddet med barnets mor, skiller seg systematisk fra fedre med kortere tid siden bruddet på områder som har betydning for kontakten med barna. Eksempelvis kan vi tenke oss at de oftere bor langt unna barna og oftere har inngått nye samliv.

For å få bedre innsikt i de enkelte faktorenes betydning for det å ha lite kontakt med barna, har jeg foretatt multivariate analyser for følgende fem mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn (avhengige variabler):

- Har ikke hatt samvær med barnet siste år
- Har ikke hatt samvær med barnet siste måned
- Har verken hatt kontakt med barnet på telefon eller e-post siste måned
- Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år
- Har vært sammen med barnet i ferier, men ikke siste måned

Som vi har sett, er det ytterst få samværsfedre som ikke har sett barnet siden samlivsbrudd/fødsel, og det er også få som kun har hatt samvær med barnet siste måned, og ikke i ferier. Det er dessuten liten variasjon mellom ulike grupper av fedre for disse to målene for lite kontakt. Jeg viser derfor ikke multivariate analyser for

disse. Jeg viser heller ikke multivariate analyser for andelen som ikke har hatt mer enn fem dager med barnet siste måned, eller for andelen som ikke har hatt mer enn én ferie med barnet siste år, ettersom jeg anser disse målene for å være mindre gode avgrensninger av det å ha lite kontakt, enn de øvrige målene. Videre viser jeg ikke multivariate analyser av hvorvidt far har vært sammen med barnet om natten siste måned eller ikke, ettersom mange av dem som ikke har hatt samvær om natten, faktisk har hatt mye samvær på dagtid. Dette gjelder særlig fedre som bor nær barnet. Jeg viser heller ikke resultater fra multivariate analyser for hvorvidt far kun hadde telefonkontakt med barnet siste måned, og ikke personlig samvær. Som vi har sett, henger dette nært sammen med reisetid og barnas alder.

Flere av grupperingsvariablene som benyttes i tabell 4.1, fanger opp forhold som er strekt korrelert med hverandre. Dette gjelder særlig variablene for fars inntekt, bruk av sosialhjelp og hovedsakelig virksomhet. Jeg har valgt å inkludere inntektsvariabelen i de multivariate analysene ettersom det er denne som mest direkte sier noe om hvor store økonomiske ressurser far har kontroll over, noe som kan ha betydning for hans mulighet for å ha kontakt med barnet. For øvrig inngår de andre variablene fra tabell 4.1, men for noen av dem har jeg slått sammen enkelte kategorier ut fra hvor skillelinjene går mellom høye og lave andeler fedre med lite kontakt. Følgende uavhengige variabler inngår i de multivariate analysene:

- Fars inntekt: Variabelen er delt i fire, og de med høyest inntekt er valgt som referanse.
- Fars utdanning: Variabelen er delt i to, og fedre med universitet/høgskole er valgt som referanse.
- Fars helse: Variabelen er todelt, og de med god helse er valgt som referanse.
- Yngste barns alder: Variabelen er delt i tre, og fedre med barn 0-9 år er valgt som referanse.
- Antall barn i bidragsrelasjonen: Jeg skiller mellom dem med ett og dem med flere barn i relasjonen.
- Samlivsstatus ved brudd: Jeg skiller mellom dem som var gift eller samboende med barnets mor (referanse), og dem som ikke bodde sammen med barnets mor.
- Tid siden brudd: Variabelen er delt i tre, med fedrene med kortest tid siden bruddet (under 6 år) som referanse.
- Antall bidragsrelasjoner: Jeg skiller mellom fedre med kun én relasjon (referanse) og dem med flere relasjoner.
- Samlivsstatus nå: Jeg skiller mellom fedre som var enslige på intervjutidspunktet (referanse) og fedre som bodde sammen med en ny partner.
- Andre barn i nåværende husholdning: Jeg skiller mellom fedre som ikke har andre barn i sin nåværende husholdning (referanse) og dem som har barn i nåværende husholdning.
- Reisetid: Variabelen er delt i tre, med fedre med kortest reisetid (maksimum ½ time) som referanse.
- Konflikt med tidligere partner: Variabelen er delt i tre. Fedre som oppgav at forholdet til barnets mor ikke var konfliktfylt i det hele tatt, eller bare i liten grad, er brukt som referanse.

4.3.2. Analysemetode

Jeg estimerer sannsynligheten for at samværsfar har lite kontakt med barnet, definert ved fem mål for lite kontakt. De avhengige variablene er altså todelt, og jeg benytter logistisk regresjonsanalyse. Resultatene presenteres som oddsforhold. Det kan forstås som den relativt høyere eller lavere sjansen som en person i én gruppe har for å ha lite kontakt med barnet, sammenlignet med en person i referansekategorien. Et oddsforhold høyere enn 1 innebærer større sjanse enn referansekategorien for å ha hatt lite kontakt med barnet, mens et oddsforhold lavere enn 1 innebærer mindre sjanse for å ha hatt lite kontakt. I tillegg til oddsforholdet presenteres kjikvadratet (χ^2). Høye verdier her innebærer at oddsforholdet er statistisk signifikant. Eksempelvis innebærer et kjikvadrat på 2,71 at oddsforholdet er signifikant på 0,10-nivå, et kjikvadrat på 3,84 at oddsforholdet er signifikant på 0,05-nivå, og et

kjikkvadrat på 6,64 at oddsforholdet er signifikant på 0,01-nivå. Oddsforhold som er signifikante på 0,05-nivå eller lavere er markert med fet skrift i tabellene, og de som er signifikante på 0,10-nivå er markert med kursiv. Jeg har rundet av slik at f. eks. en koeffisient som er signifikant på 0,0537-nivå også er markert med fet skrift selv om verdien for kjikkvadratet ligger noe under 3,84. For hver modell presenteres også en R^2 , (ofte kalt pseudo forklart varians) som gir et mål for modelltilpasning. Høye verdier viser at den valgte modellen forklarer mer enn modeller med lave verdier.

For hver av de avhengige variablene har jeg laget to modeller. I modell 1 inngår samtlige forklaringsvariabler bortsett fra konfliktnivå. I modell 2 inngår også grad av konflikt mellom foreldrene. Jeg skiller mellom disse to modellene fordi effekten av konfliktnivået på fars kontakt med barnet etter mitt syn er enda vanskeligere å tolke enn effekten av de øvrige forklaringsvariablene. Vi vet ikke hva konflikten gjelder eller når den oppstod, og vi vet heller ikke om konflikten er årsak til, eller følge av, at det er lite kontakt. Når jeg likevel inkluderer konfliktnivået i analysene, er det for å illustrere den sterke samvariasjonen mellom konfliktnivå og lite samvær. En nærmere diskusjon av hvilke mekanismer som gjør seg gjeldende her, kan være gjenstand for senere studier.

Vi kan ikke trekke klare konklusjoner om årsakssammenhenger på basis av de multivariate analysene ettersom vi i mange tilfeller ikke kjenner tidsrekkefølgen på variablene. I omtalen av resultater bruker jeg likevel tidvis betegnelsen ”effekt”, men dette skal altså her tolkes som at det er en sammenheng, og ikke som et årsaks - virkningsforhold.

4.3.3. Resultater

Har ikke vært sammen med barnet siste år

Tabell 4.2 viser resultater fra logistiske regresjonsanalyser av hvorvidt samværsfar ikke hadde hatt samvær med barnet det siste året. I modell 1 ser vi at det særlig er fedrene med lavest inntekt, under 150 000 kr etter skatt, som oftere enn andre fedre ikke har hatt samvær med barnet siste år. Dette er i tråd med resultater fra de bivariate analysene. Videre har fedre med videregående skole som høyest fullførte utdanning, litt større sannsynlighet for ikke å ha sett barnet siste år, enn fedre med lengre utdanning, men denne effekten blir borte når vi i modell 2 kontrollerer for konfliktnivå. Det er ingen effekt av fars helse, men det å ha store barn gir noe økt sannsynlighet for ikke å ha sett barnet siste år. Den sterkeste effekten finner vi imidlertid av fars samlivsstatus ved bruddet. Fedre som aldri har bodd med barnets mor, har nesten åtte ganger så stor sjanse (modell 2) for ikke å ha sett barnet siste år, som fedre som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Også reisetiden mellom far og barn har stor betydning. Fedre som har over ½ times reisetid til barnet, har oftere ikke sett barnet siste år enn fedre med kortere reisetid. Modell 2, der også grad av konflikt med barnets mor er inkludert, viser at fedre som opplever at forholdet til barnets mor er sterkt konfliktfylt, oftere ikke har sett barnet siste år enn fedre med et mindre konfliktfylt forhold til moren.

Har ikke vært sammen med barnet siste måned

Analysen av hvorvidt far ikke hadde samvær med barnet forrige måned viser langt på vei de samme sammenhengene som analysen av mangel på samvær foregående år (tabell 4.3). Det er særlig det å ha lav inntekt, forholdsvis kort utdanning, nedsatt helse, store tenåringsbarn, og det ikke å ha bodd sammen med barnets mor, som øker sannsynligheten for ikke å ha sett barnet siste måned. Det å ha lang tid siden bruddet med barnets mor, ha flere bidragsrelasjoner og det å være etablert med en ny partner har ingen effekt i denne modellen. I en modell der reisetiden mellom far og barn ikke inngår (ikke vist her) har disse variablene imidlertid signifikante effekter, men disse forsvinner altså når reisetid inkluderes i analysen. Det kan dermed se ut til at fedre med lang tid siden bruddet og fedre som er etablert med en ny partner, oftere enn andre fedre bor langt unna barnet. I tråd med hva vi kunne forvente, og hva som er vist i tidligere analyser (f.eks. Kitterød 2006b), er det en sterk sammenheng mellom

reistiden mellom far og barn, og det å ikke ha sett barnet siste måned. Det er særlig fedre som bor minst 2 ½ times reise fra barnet, som oftere enn andre mangler månedlig kontakt. Fedre i denne gruppen har mer enn ti ganger så stor sannsynlighet for ikke å ha sett barnet siste måned som fedre som bor i nærheten av barna.

Det er også en sterk samvariasjon mellom graden av konflikter med barnets mor, og mangel på samvær med barnet siste måned (modell 2). Fedre som rapporterer at forholdet til barnets mor i stor grad er konfliktfylt, har oftere enn andre fedre ikke har sett barnet siste måned. Effekten av de øvrige variablene endres lite når konfliktnivået inkluderes i analysen.

Tabell 4.2. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. (N=1021)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,28	0,31	1,13	0,07
150 000 – 199 999 kr	1,57	0,90	1,43	0,51
>150 000 kr	2,94	5,80	2,74	4,64
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	3,03	3,52	2,62	2,57
Har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	0,86	0,14	0,84	0,16
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	2,28	2,94	2,76	3,98
15-17 år	3,02	3,56	4,19	5,35
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	0,68	1,10	0,72	0,69
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor.....	6,54	28,09	7,80	28,85
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,92	1,95	2,14	2,45
11 år +	1,83	1,06	1,44	0,34
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)				
To eller flere	1,63	1,20	1,83	1,68
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,04	0,01	0,95	0,02
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,01	0,00	0,97	0,01
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,14	4,20	2,25	4,50
2 ½ time eller mer	2,66	6,80	2,20	4,02
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)				
Til en viss grad.....			0,91	0,04
I stor grad.....			6,19	26,80
R ²	0,18		0,26	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Tabell 4.3. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke hatt samvær med barnet siste måned. (N=1088)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,88	0,24	0,82	0,51
150 000 – 199 999 kr	1,00	0,00	0,89	0,16
>150 000 kr	2,27	8,62	2,13	6,67
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	2,37	7,27	2,45	7,36
Har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	2,09	8,59	2,27	9,71
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,74	3,90	1,95	5,22
15-17 år	4,19	17,18	5,55	22,24
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,01	0,00	1,15	0,32
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,56	27,40	3,82	27,44
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,19	0,45	1,30	0,92
11 år +	1,24	0,42	1,11	0,09
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)				
To eller flere	1,47	1,35	1,46	1,18
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,42	1,98	1,22	0,58
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,95	0,05	0,96	0,02
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3,04	20,71	3,19	20,56
2 ½ time eller mer	10,83	104,78	11,33	95,36
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,98	0,00
I stor grad			6,00	53,71
R ²	0,26		0,32	

Verken telefonkontakt eller samvær siste måned

Samværsfedre som verken har møtt barna personlig eller vært i kontakt med dem på telefon eller e-post i løpet av en måned, må sies å ha lite kontakt med barna. Som vist tidligere, gjelder dette forholdsvis få av fedrene i undersøkelsen her, kun 6 prosent. Tabell 4.4 viser resultater fra logistiske regresjonsanalyser av hvilke forhold som har betydning for at det er såpass lite kontakt mellom far og barn. Det er en klar tendens til at fedre med lav inntekt oftere enn andre fedre var helt uten kontakt med barna forrige måned. Det er også en viss sammenheng mellom fars utdanning og det å ikke ha vært i kontakt med barna forrige måned, men sammenhengen er bare marginalt signifikant og vises kun i modell 1. Verken fars helse, barnas alder, antall barn i bidragsrelasjonen, tid siden bruddet med barnets mor eller fars samlivsstatus på intervju tidspunktet har noen klar betydning. Det er heller ikke veldig stor forskjell mellom fedre som bor langt fra barna sine, og fedre som bor nær barna. Effekten av reisetid er dessuten kun statistisk signifikant i modell 1, ikke i modell 2. Foruten fars inntekt er det særlig fars tidligere forhold til barnets mor, antall bidragsrelasjoner som far har, samt graden av konflikter med barnets mor på intervju tidspunktet, som har betydning for hvorvidt far har vært i kontakt med barnet siste måned eller ikke. De som ikke har bodd sammen med barnets mor, og trolig heller ikke med barnet, er oftere uten månedlig kontakt med barnet enn de som har bodd med barnets mor. Fedre med flere bidragsrelasjoner er oftere uten månedlig kontakt med barnet enn fedre med kun én bidragsrelasjon. Videre er fedre som opplever forholdet til barnets mor som svært konfliktfylt, langt oftere uten månedlig kontakt med barnet enn fedre som ikke opplever slike konflikter.

Tabell 4.4. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Samværsfedre. (N=1080)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,16	0,14	0,98	0,00
150 000 – 199 999 kr	1,09	0,04	0,95	0,01
>150 000 kr	2,59	5,91	2,37	3,90
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	2,86	3,57	2,51	2,49
Har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,36	0,78	1,41	0,78
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	0,83	0,20	1,01	0,00
15-17 år	0,76	0,25	1,12	0,03
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	0,78	0,56	0,81	0,33
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	5,31	30,22	7,67	32,26
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,23	0,29	1,36	0,54
11 år +	2,03	1,77	1,43	0,37
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)				
To eller flere	2,31	4,63	2,83	5,66
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	2,08	4,50	1,70	2,06
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,76	0,61	0,71	0,85
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	1,54	1,62	1,51	1,24
2 ½ time eller mer	1,93	3,78	1,33	0,57
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,17	0,09
I stor grad			15,65	61,39
R ²	0,17		0,33	

Ikke samvær i ferier siste år

8 prosent av fedrene hadde ikke hatt noe feriesamvær med barnet siste år. Dette vil i stor grad være de samme fedrene som har oppgitt at de ikke så barnet overhodet siste år, men omfatter også en del andre fedre. Tabell 4.5 viser resultater fra logistiske regresjonsanalyser av hvorvidt far hadde hatt feriesamvær med barnet det foregående året eller ikke. Her inngår kun fedre som hadde minst ett år siden bruddet med barnets mor, eller der det aktuelle samværsbarnet er minst ett år gammelt. Det er en klar tendens til at fedre med lav inntekt og fedre med kort utdanning oftere enn fedre med høyere inntekt og fedre med lengre utdanning, ikke var sammen med barna i ferier siste år. Det er imidlertid ingen forskjell mellom fedre med god helse og fedre med nedsatt helse. Barnets alder har en viss betydning, slik at fedre med store tenåringsbarn oftere enn fedre med yngre barn ikke har feriesamvær med barna. Barnas alder har imidlertid mindre betydning for mangelen på feriesamvær enn for mangelen på samvær siste måned (se tabell 4.3). Det er ellers en klar tendens til at fedre som ikke har bodd sammen med barnets mor, oftere enn dem som har bodd med mor, ikke har hatt feriesamvær med barnet. Videre er dette vanligere når det er gått lang tid siden bruddet med barnets mor, enn når det er gått forholdsvis kort tid. Det er en viss tendens til at fedre som bor langt fra barna, oftere enn dem som bor nær barna, ikke har vært sammen med barna i ferier, men forskjellen er liten og signifikant kun i modell 1. Dette er i tråd med funn i tidligere analyser som viser at reisetiden mellom far og barn har mindre å si for samvær i ferier enn for samvær i det daglige (Kitterød 2006b). Fedre som opplever forholdet til barnets mor som sterkt konfliktfylt, rapporterer oftere om manglende feriekontakt med barnet, enn fedre som ikke synes forholdet til moren er særlig konfliktfylt.

Tabell 4.5. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. (N=1021)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,98	0,00	0,82	0,24
150 000 – 199 999 kr	1,44	0,89	1,26	0,31
>150 000 kr	2,90	8,27	2,55	5,87
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	4,56	7,04	4,19	6,13
Har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,09	0,06	1,11	0,10
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,46	0,88	1,60	1,26
15-17 år	2,38	3,23	2,96	4,68
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	0,68	1,48	0,73	0,97
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	4,06	21,69	4,42	22,01
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	2,11	3,61	2,27	4,12
11 år +	2,94	4,93	2,59	3,51
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)				
To eller flere	1,50	1,06	1,57	1,20
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,41	1,11	1,27	0,50
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,77	0,60	0,77	0,64
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	1,56	2,00	1,57	1,96
2 ½ time eller mer	1,93	4,21	1,60	1,94
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,03	0,00
I stor grad			5,13	29,93
R ²	0,17		0,23	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Samvær i ferier, men ikke siste måned

En del fedre, 11 prosent, har vært sammen med barna i ferier siste år, men har ikke hatt samvær siste måned. Her ser vi altså på sannsynligheten for at man *ikke* har kontakt i det daglige, men *har* kontakt i ferier. Det er derfor grunn til å vente mindre effekter av fars inntekt her enn for de andre målene for lite kontakt. Dette er da også tilfellet. Her er det ingen klar forskjell mellom fedre i ulike inntektsgrupper eller fedre med forskjellig utdanningsnivå (tabell 4.6). Det ser imidlertid ut til å være noe vanligere blant fedre med nedsatt helse, enn blant fedre uten helseproblemer. Videre er det noe vanligere blant fedre med store tenåringsbarn enn blant fedre med yngre barn. Dette tyder på at tenåringer ofte er opptatt med venner og fritidsinteresser i det daglige. De kan likevel ha kontakt med fedre de ikke bor sammen med, men dette er lettest å få til gjennom felles ferier. Kontakt i ferier, men ikke i det daglige, er også vanligere blant fedre som ikke har bodd sammen med barnets mor, enn blant fedre som har vært gift eller samboer med moren. Forskjellen er imidlertid forholdsvis beskjeden. Vi finner derimot en sterk effekt av reisetiden mellom far og barn i den forstand at fedre med lang reisetid, langt oftere enn dem med kort reisetid, kun har samvær i ferier. Dette er som vi kunne vente ettersom stor avstand kan vanskeliggjøre samvær i det daglige, men ikke trenger å være til hinder for felles ferier. Det er også en viss tendens til at fedre som beskriver forholdet til barnets mor som svært konfliktfylt, oftere enn andre fedre kun har feriekontakt med barnet (modell 2). Forskjellen etter konfliktnivå er imidlertid mindre her enn i noen av analysene som er presentert tidligere.

Tabell 4.6. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. (N=1021)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,99	0,00	0,98	0,00
150 000 – 199 999 kr	0,90	0,09	0,85	0,20
>150 000 kr	1,57	1,80	1,51	1,40
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,41	0,93	1,39	0,84
Har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	2,47	9,60	2,52	9,76
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,35	0,87	1,42	1,16
15-17 år	3,06	8,21	3,35	9,27
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,26	0,70	1,33	1,00
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	1,83	4,36	1,80	4,00
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	0,76	0,78	0,81	0,47
11 år +	0,63	1,32	0,60	1,64
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)				
To eller flere	1,02	0,00	0,98	0,00
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,16	0,26	1,11	0,12
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,23	0,47	1,25	0,58
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3,61	16,47	3,59	16,16
2 ½ time eller mer	14,56	90,77	13,88	85,90
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,89	0,14
I stor grad			2,29	8,96
R ²	0,22		0,24	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Oppsummering av analysene så langt

Analysene av de ulike målene for lite kontakt mellom samværsfar og barn viser mange av de samme sammenhengene, men det er også enkelte forskjeller. I tabell 4.7 har jeg samlet resultatene fra modell 2 i de fem multivariate analysene foran slik at det blir lettere å sammenholde resultatene. Fedre med lav inntekt og fedre kort utdanning har økt sannsynlighet for å ha lite kontakt med barna, definert ved de fleste av de målene jeg ser på her. De har oftere enn andre samværsfedre ikke sett barna det siste året, ikke hatt samvær siste måned, verken hatt besøks- eller telefonkontakt med barnet, og ikke sett barnet i ferier. For det femte målet for lite kontakt, nemlig det å ha hatt feriekontakt, men ikke månedlig kontakt, er det ikke noen effekt av fars inntekt og utdanning.

Også det å ha nedsatt helse øker sannsynligheten for at det er lite kontakt mellom far og barn på månedlig basis, men ikke for mangel på feriekontakt eller telefonkontakt. Det kan dermed se ut til at helseproblemer for far gjør det vanskelig å ha regelmessig samvær i det daglige, men at det ikke er til hinder for å snakke med barna over telefon eller e-post, eller å ha i det minste noe kontakt i ferier.

Det er også en klar tendens til at lite samvær, definert ved de fleste mål, er vanligere blant fedre med eldre barn enn blant fedre med små barn. Her er det altså kontrollert for tiden siden bruddet mellom foreldrene. Barnets alder har imidlertid større betydning for mangelen på månedlig samvær enn for mangelen på feriesamvær, og det har overhodet ingen betydning for hvorvidt far hadde hatt kontakt med barnet i det hele tatt forrige måned eller ei. Mangel på både telefonkontakt og personlig kontakt er forholdsvis sjeldent, men det er like vanlig blant fedre med små barn som

blant fedre med store barn. Dette tyder på at selv om det kan være vanskelig for fedre med eldre barn å opprettholde besøkskontakt i det daglige, er det mulig å kompensere for noe av dette ved kontakt over telefon og e-post.

Antallet barn i bidragsrelasjonen har ingen betydning for om far har lite kontakt med barnet eller ikke. Dette gjelder både for mangel på månedlig kontakt og feriesamvær.

Det har derimot stor betydning hvorvidt far bodde sammen med barnets mor før bruddet, eller ikke. Fedre som ikke har bodd sammen med barnets mor, og trolig heller ikke med barnet, har oftere lite kontakt med barnet enn fedre som bodde med moren før bruddet. Dette gjelder for samtlige fem mål for lite kontakt i tabell 4.7. Effekten er imidlertid størst for de målene som angir at far hadde svært lite kontakt med barnet, slik som at det ikke var samvær overhodet siste år og at det verken var telefonkontakt eller samvær siste måned.

Ulikt hva vi forventet, har tiden som er gått siden bruddet med barnets mor, liten selvstendig betydning for hvorvidt far har lite kontakt med barnet eller ikke. Unntaket er mangel på feriekontakt siste år, som er vanligere blant fedre med lang enn med kort tid siden bruddet. For de øvrige målene for lite kontakt er det ingen signifikante effekt av tid siden brudd i de multivariate analysene. De sterke sammenhengene i de bivariate analysene (tabell 4.1) forsvinner altså når vi kontrollerer for andre forhold, og kanskje særlig for barnets alder.

For de fleste mål er det heller ingen klar sammenheng mellom antall bidragsrelasjoner som far har, og det å ha lite kontakt med barna, i de multivariate analysene. Også her forsvinner altså de bivariate sammenhengene (tabell 4.1) når vi tar hensyn til andre forskjeller mellom samværsfedrene. For ett av målene for lite kontakt ser vi imidlertid en klar effekt av antall bidragsrelasjoner også i de multivariate analysene, nemlig det å ikke ha hatt kontakt med barnet overhodet siste måned, verken personlig eller per telefon.

Verken fars nåværende samlivsstatus, eller hvorvidt han har andre barn i sin nåværende husholdning eller ikke, har effekt i de multivariate analysene.

Det er derimot en klar sammenheng mellom reisetiden mellom samværsfar og barn på den ene siden, og flere av målene for lite kontakt, på den annen. Reisetid har, som vi kunne vente, størst betydning for mangel på månedlig samvær. Fedrene med minst 2 ½ times reisetid til barna har atskillig sjeldnere månedlig samvær enn fedrene med maks ½ times reisetid, men også det å ha mellom ½ times og 2 ½ times reisetid reduserer den månedlige kontakten. Reisetiden har ingen signifikant effekt for mangelen på både telefonkontakt og samvær siste måned, og heller ikke for mangel på feriekontakt. Som vi har sett tidligere, er det imidlertid en svak, men signifikant effekt av reisetid for disse målene før grad av konflikter mellom foreldrene inkluderes i modellen (modell 1 i tabellene 4.5 og 4.6). Det at denne forsvinner når konflikter tas inn i modellen, tyder på at fedre med lang reisetid oftere har store konflikter med barnets mor enn dem med kort reisetid.

Det er ellers en klar sammenheng mellom grad av konflikt med barnets mor på den ene siden, og det å ha lite kontakt med barnet på den annen. Dette gjelder for samtlige mål. Sammenhengen er sterkest for det å verken ha hatt telefonkontakt eller samvær siste måned, og svakest for det å ha hatt feriekontakt, men ikke månedlig kontakt.

Tabell 4.7. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=1080/1021)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	1,13	0,82	0,98	0,82	0,98
150 000 – 199 999 kr	1,43	0,89	0,95	1,26	0,85
>150 000 kr	2,74	2,13	2,37	2,55	1,51
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	2,62	2,45	2,51	4,19	1,39
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	0,84	2,27	1,41	1,11	2,52
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	2,76	1,95	1,01	1,60	1,42
15-17 år	4,19	5,55	1,12	2,96	3,35
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	0,72	1,15	0,81	0,73	1,33
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	7,80	3,82	7,67	4,42	1,80
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	2,14	1,30	1,36	2,27	0,81
11 år +	1,44	1,11	1,43	2,59	0,60
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	1,83	1,46	2,83	1,57	0,98
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,95	1,22	1,70	1,27	1,11
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	0,97	0,96	0,71	0,77	1,25
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,25	3,19	1,51	1,57	3,59
2 ½ time eller mer	2,20	11,33	1,33	1,60	13,88
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	0,91	0,98	1,17	1,03	0,89
I stor grad	6,19	6,00	15,65	5,13	2,29
R ²	0,26	0,32	0,33	0,23	0,24

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

4.4. Analyser for fedre uten bestemte ”samværshindre”

Alt i alt ser det altså ut til at det særlig er fem forhold som har betydning for hvorvidt samværsfedre har lite kontakt med barna sine eller ikke, nemlig fars inntekt, alderen på barnet, hvorvidt far bodde sammen med barnets mor før brudd eller ikke, reisetiden mellom far og barn, og graden av konflikter med barnets mor. Jeg har derfor laget noen analyser for å undersøke hvilke faktorer som har betydning for kontakten mellom far og barn når ett av disse ”kontakthindrene” ikke er til stede. I det følgende vises resultater fra multivariate analyser for følgende grupper av samværsfedre:

- Fedre uten lav inntekt etter skatt (150 000 kr +)
- Fedre uten store tenåringsbarn (15-17 år)
- Fedre som har bodd sammen med barnets mor
- Fedre som bor nær barna sine (maks ½ times reisetid)
- Fedre uten sterke konflikter med barnets mor

Resultatene vises i vedleggstabeller og kommenteres kort i det følgende.

Samværsfedre uten lav inntekt

Tabell A2 viser andelen fedre med lite kontakt med barnet, blant de fedre som ikke har lav inntekt, dvs. at fedre med inntekt etter skatt under 150 000 kr er holdt utenfor. Ettersom dette kun gjaldt for 15 prosent av samværsfedrene (jf tabell 3.2), endres ikke resultatene veldig mye når disse holdes utenfor. For de fleste målene ligger andelen samværsfedre med lite kontakt med barna 1 til 5 prosentpoeng lavere når

fedre med lav inntekt holdes utenfor (tabell A2), sammenlignet med hva som er tilfellet for alle samværsfedre (tabell 3.1).

Resultater av multivariate analyser for fem av målene for lite kontakt vises i ved tabell A3. I all hovedsak ser vi de samme sammenhengene her som i analysene av alle samværsfedre (tabell 4.7). Ettersom fedrene med lavest inntekt er holdt utenfor, er det ingen effekt av fars inntekt i tabell A3. Blant fedre uten lav inntekt er det særlig det å ha kort utdanning, nedsatt helse, store barn, ikke ha bodd sammen med barnets mor, lang reisetid og store konflikter med barnets mor, som gir økt sannsynlighet for lite kontakt med barnet. I de fleste tilfelle er effektene omtrent de samme som for alle fedre, men for enkelte mål (mangel på samvær siste år og mangel på feriesamvær siste år) har det å ikke ha bodd sammen med barnets mor større effekt når fedre med lav inntekt holdes utenfor.

Samværsfedre uten store tenåringer

Tabell A4 viser andelen fedre med lite kontakt med barna, blant fedre med barn under 15 år. De med barn 15-17 år (18 prosent av samværsfedrene) er altså holdt utenfor. Igjen ser vi at andelen fedre med lite kontakt ligger noe lavere enn det vi så for samtlige fedre (tabell 3.1). Forskjellen utgjør 1-4 prosentpoeng.

Resultatene av de multivariate analysene (tabell A5) er i all hovedsak de samme som dem som gjelder for alle samværsfedre (tabell 4.7), men betydningen av antall bidragsrelasjoner som får inngår i, er tydeligere. Det er da en klar tendens til at fedre med flere bidragsrelasjoner oftere har lite kontakt med barnet i den bidragsrelasjonen vi ser på her, enn fedre med kun én relasjon. Dette gjelder både for mangel på samvær siste år, mangel på både telefonkontakt og samvær siste måned, og mangel på feriesamvær siste år.

Samværsfedre som bodde sammen med barnets mor før bruddet

Tabell A6 viser andelen med lite kontakt med barna blant samværsfedre som har bodd sammen med barnets mor. Disse fedrene har bodd sammen med barnet og hatt mulighet til å involvere seg i barnets dagligliv over lengre tid. 15 prosent av fedrene hadde ikke bodd sammen med moren, og er altså holdt utenfor i analysene her. Andelen med lite kontakt med barnet blir da noe lavere (1-3 prosentpoeng) enn hva som er tilfellet blant alle fedre. Eksempelvis hadde 3 prosent av de fedrene som hadde bodd sammen med moren, og dermed også med

Resultatene av de multivariate analysene vises i tabell A7. Også her ser vi i all hovedsak de samme mønstrene som for alle samværsfedre (tabell 4.7), men det er også noen forskjeller. Reisetiden mellom far og barn ser ut til å ha større betydning. Gitt at far bodde sammen med barnets mor før bruddet, er det altså svært stor forskjell mellom fedre med lang og kort reisetid i andelen med lite kontakt med barna. Videre er det stor forskjell mellom fedre med en og flere bidragsrelasjoner, og fedre med store og mindre store konflikter, i andelen som overhodet ikke hadde kontakt med barnet forrige måned.

Samværsfedre med kort reisetid til barnet

Tabell A8 viser andelen med lite kontakt med barnet blant samværsfedre som bor maksimum ½ times reise fra barnet. Dette gjelder for vel halvparten (53 prosent) av samværsfedrene. Det er da færre som har hatt lite kontakt med barna sine enn hva vi ser for alle samværsfedre (tabell 3.1), og forskjellen er særlig stor for månedlig samvær. Eksempelvis oppgav kun 7 prosent av fedrene med kort reisetid at de ikke hadde sett barnet siste måned, mot 17 prosent av samtlige samværsfedre.

Resultater av de multivariate analysene for fedre med kort reisetid vises tabell A9. Ettersom det er atskillig færre observasjoner her enn i analysene av alle samværsfedre, skal det sterkere sammenhenger til for å få statistisk signifikante utslag. Det er ingen signifikant effekt av fars inntekt i tabell A9, og for de fleste mål på lite kontakt er det heller ingen effekt av fars utdanning og helse. Imidlertid har

nedsatt helse betydning for det å ha samvær i ferier, men ikke på månedlig basis. Fedre med nedsatt helse har langt oftere kun feirekontakt, enn fedre uten nedsatt helse. Ellers ser vi en negativ effekt av yngste barns alder for det å ikke ha kontakt overhodet forrige måned. Det ser ellers ut til at fars samlivsstatus ved brudd har større betydning for mangelen på kontakt når vi kun ser på fedre som bor nær barna, enn når vi ser på alle fedre, og det samme gjelder, for enkelte mål, for tid siden brudd og for konfliktnivået mellom barnets foreldre.

Fedre uten store konflikter med barnets mor

Tabell A10 viser andelen med lite kontakt med barna blant fedre uten store konflikter med barnets mor, og omfatter om lag 85 prosent av fedrene. Som ventet, ser vi også her noe lavere andeler med lite kontakt enn hva vi finner for alle fedre.

Resultater fra de multivariate analysene vises i tabell A11. I all hovedsak ser vi de samme sammenhengene her som i analysene av alle fedre (tabell 4.7), men yngste barns alder og reisetiden mellom far og barn har noe større betydning. Gitt at far ikke synes forholdet til barnets mor er svært konfliktfylt, er det altså langt flere blant dem med store tenåringsbarn enn blant dem med mindre barn, som har lite kontakt med barnet. Det er også langt flere med lite kontakt blant dem med lang reisetid enn blant dem som bor nær barnet.

Fedre uten noen av de fem "samværshindrene"

Jeg har nå vist resultater fra analyser der fem faktorer som gir økt sannsynlighet for lite kontakt med barnet, er holdt utenfor en og en. I tabell A12 vises andelen med lite kontakt blant samværsfedre der alle disse fem "samværshindrene" er holdt utenfor samtidig. Tabellen gjelder altså for fedre som ikke har lav inntekt, har barn under 15 år, har bodd sammen med barnets mor, har maksimum ½ times reisetid til barnet, og ikke opplever store konflikter med barnets mor. 428 fedre inngår da i analysen (388 for dem som har mindre enn ett år siden brudd og/eller der yngste barn i bidragsrelasjonen er under ett år).

Andelen fedre som har lite kontakt med barnet er da svært lav for de fleste mål. Kun 1 prosent hadde ikke sett barnet siste år og like få hadde ikke hatt samvær siste måned. 4 prosent hadde ikke hatt minst én natt sammen med barnet, og bare 9 prosent hadde ikke hatt mer enn fem samværsdager med barnet siste måned. Under 1 prosent hadde verken hatt kontakt på telefon eller personlig siste måned, kun 1 prosent hadde ikke vært sammen i ferier, og bare 4 prosent hadde hatt kun én ferie.

Med så lave andeler med lite kontakt og såpass få observasjoner, er det ikke grunnlag for å foreta multivariate analyser for denne gruppen av samværsfedre.

5. Hvem har lite kontakt med barna? Analyser med kjennetegn fra begge foreldre

5.1. Også kjennetegn ved barnets mor i analysene

I analysene så langt har jeg vist sammenhenger mellom egenskaper ved samværsfar og barnet på den ene siden, og det å ha lite kontakt med barna på den annen. Jeg har også sett på betydningen av hvorvidt far har bodd sammen med barnets mor eller ikke, og i hvilken grad far opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt. Jeg har imidlertid ikke undersøkt betydningen av mors ressurser, mors husholdningssituasjon på intervjuetidspunktet eller mors opplevelse av forholdet til barnets far. I dette kapitlet trekkes slike forhold inn i analysene. I tillegg til de uavhengige variablene som er benyttet hittil, ser jeg på betydningen av mors inntekt, mors utdanning, mors helse, antall bidragsrelasjoner som mor inngår i, mors nåværende samlivsstatus, hvorvidt mor har andre barn i sin nåværende husholdning, samt i hvilken grad hun opplever forholdet til barnets far som konfliktfylt. Jeg kan da kun inkludere i analysene foreldrepar der begge parter deltok i undersøkelsen. Dette gir 894 par.

Det er fortsatt fars svar som legges til grunn for målene for lite kontakt. Tabell A13 viser andelen samværsfedre som har lite kontakt med barna, blant fedre der også barnets mor deltok i undersøkelsen. I all hovedsak er dette de samme andelenene som vi finner blant alle samværsfedre (jf tabell 3.1).

Det er ikke like opplagt hvilke sammenhenger vi kan forvente når det gjelder forhold ved barnets mor, som når det gjelder forhold ved barnets far. Hva mors inntekt angår, kan vi på den ene siden tenke oss at lav inntekt for mor gir mindre samvær mellom far og barn ettersom mor ikke har råd til å betale sin del av barnets reiseutgifter. På den annen side kan vi tenke oss at mødre med lav inntekt har større behov for hjelp og støtte fra barnets far enn dem med høyere inntekt. Men kanskje er det ikke verken fars eller mors inntekt i seg selv som har betydning, men forholdet mellom partenes inntekter? En rimelig antakelse kunne da være at når mor har lav inntekt, mens far har høy, har mor stort behov for hjelp og avlastning fra far, samtidig som far har økonomisk mulighet til å stille opp. Dette skulle gi lave andeler fedre med lite kontakt.

Jeg viser resultater både fra analyser der kjennetegn ved samværsfar og omsorgsmor inkluderes som separate variabler (f. eks. fars og mors utdanning hver for seg), og fra analyser med kombinerte bakgrunnsvariabler for foreldrene. I de sistnevnte analysene skiller jeg f. eks. mellom par der begge har kort utdanning, par der den ene parten har kort og den andre lang utdanning, og par der begge har lang utdanning. For noen variabler må jeg her foreta en litt grovere gruppering for å unngå at det blir for få observasjoner i enkeltgrupper.

Tabell A14 viser samværsfedre i paranalysene fordelt etter egenskaper/ forhold ved barnets far og barnets mor hver for seg. Tabell A15 viser samværsfedre fordelt etter kombinerte bakgrunnsvariabler for foreldrene. Eksempelvis ser vi at i kun 4 prosent av parene hadde begge parter nedsatt helse, i 10 prosent av parene hadde far, men ikke mor nedsatt helse, i 15 prosent av parene var forholdet omvendt, og i 71 prosent av parene hadde ingen av partene nedsatt helse. Videre kan vi legge merke til at det ikke alltid er samsvar mellom partenes oppfatning av hvorvidt forholdet mellom dem er konfliktfylt eller ikke. I 7 prosent av parene karakteriserte mor forholdet til barnets far som konfliktfylt i stor grad, mens far mente det var lite konflikter. I 9 prosent av parene var forholdet omvendt. Kun i 6 prosent av parene beskrev begge parter forholdet som konfliktfylt i stor grad.

Tabell 5.1 Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper blant fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent¹

	Ikke sett barnet siden fødsel/ brudd	Ikke Sam- vær siste år	Ikke Sam- vær siste mnd	Ikke over- nat- ting siste mnd	Maks 5 dager Sam- vær siste mnd	Telefon- kontakt, men ikke samvær siste mnd	Verken telefon- kontakt eller samvær siste mnd	Ikke sam- vær i ferien	Sam- vær i maks én ferie	Sam- vær i ferier, men ikke siste mnd	Sam- vær siste mnd, men ikke i ferier
Alle	2	5	17	22	33	11	6	8	14	11	1
Inntekt, far											
-149 000 kr	1	10	30	41	51	18	12	16	23	16	1
150 000 - 199 999 kr	3	4	17	22	31	13	4	7	16	12	1
200 000 - 249 999 kr	2	5	16	21	35	10	6	7	14	11	1
250 000 - 299 000 kr	1	1	11	12	24	9	2	3	6	8	-
300 000 kr +	2	5	13	16	28	7	7	7	12	8	-
Inntekt, mor											
-149 000 kr	-	5	17	20	39	9	8	12	19	10	3
150 000 - 199 999 kr	1	9	20	29	41	9	11	11	20	12	1
200 000 - 249 999 kr	2	5	17	21	33	13	4	6	13	13	1
250 000 - 299 000 kr	3	6	18	22	31	13	5	8	14	11	-
300 000 kr +	1	3	14	19	30	9	5	6	9	8	-
Sosialhjelp, far											
Ja	3	7	31	39	46	20	10	14	19	17	-
Nei	2	5	16	20	32	10	6	7	13	10	1
Sosialhjelp, mor											
Ja	2	10	26	31	46	15	10	13	20	14	-
Nei	2	5	16	21	32	11	5	7	13	11	1
Utdanning, far											
Videregående skole	2	6	19	23	35	12	7	9	16	12	1
Universitet/høgskole 1-4 år	1	3	12	15	28	8	4	4	8	8	-
Universitet/høgskole 5 år +	-	-	5	16	23	5	-	-	-	5	-
Utdanning, mor											
Videregående skole	2	6	18	22	34	11	7	9	16	11	1
Universitet/høgskole 1-4 år	2	3	14	19	31	12	2	4	6	10	-
Universitet/høgskole 5 år +	-	-	18	23	34	5	14	9	14	9	-
Hovedsakelig virksomhet, far											
Yrkesarbeid	1	4	14	17	30	9	5	6	12	10	0
Annet	3	9	33	44	50	22	11	15	22	21	2
Hovedsakelige virksomhet, mor											
Yrkesarbeid	1	4	14	18	29	10	4	6	12	9	0
Annet	3	8	23	30	43	14	10	12	18	15	1
Helse, far											
Nedsatt	2	8	31	40	46	23	9	12	18	20	-
Ikke nedsatt	2	5	14	19	31	9	5	7	13	9	1
Helse, mor											
Nedsatt	4	8	24	30	40	16	8	10	17	14	1
Ikke nedsatt	1	4	16	20	32	10	5	7	13	10	0
Yngste barns alder											
0-4 år	2	5	11	18	28	6	5	7	15	8	1
5-9 år	1	3	14	16	27	6	7	5	13	9	0
10-14 år	2	6	16	19	32	11	5	8	14	9	0
15-17 år	2	6	29	39	50	23	6	12	16	18	1
Antall barn i bidragsrelasjonen											
1 barn	2	6	20	25	37	13	6	8	16	13	1
2 barn	1	4	11	14	25	7	4	5	9	7	0
3 barn +	1	4	12	17	30	5	6	8	9	6	1
Tidligere samliv mellom foreldrene											
Gift med barnets andre forelder	1	3	11	16	27	8	3	5	7	7	0
Samboende med barnets andre forelder ...	1	3	16	21	31	12	5	6	15	12	1
Ikke bodd sammen	8	15	34	38	55	17	17	19	26	17	-
Tid siden brudd											
Under 2 år	-	-	8	14	23	6	3	1	7	11	-
2-5 år	2	3	10	14	24	6	4	4	9	7	0
6-10 år	2	5	17	20	32	11	6	7	13	10	0
11 år +	3	8	30	38	51	20	10	15	22	16	1
Antall bidragsrelasjoner, far											
En relasjon	2	5	16	21	32	11	5	7	13	10	1
To relasjoner +	1	8	25	30	39	13	12	11	19	12	-
Antall bidragsrelasjoner, mor											
En relasjon	2	5	17	21	33	11	5	7	14	11	1
To relasjoner +	2	9	20	23	32	9	11	10	16	12	-

Samliv i dag, far											
Enslig	1	4	14	19	29	10	4	7	11	9	0
Gift/samboer	2	6	21	25	38	13	8	9	17	13	1
Samliv i dag, mor											
Enslig	2	5	16	21	31	10	6	7	13	10	0
Gift/samboer	2	5	18	24	36	13	6	8	15	12	1
Andre barn i husholdningen, far											
Nei	2	4	15	20	30	10	5	7	12	9	0
Ja	2	7	21	26	39	14	7	9	17	14	1
Andre barn i husholdningen, mor											
Nei	2	5	16	21	31	11	5	7	13	10	0
Ja	2	5	19	24	37	12	7	8	16	12	1
Reisetid til barnet											
Gangavstand	1	2	5	12	15	3	2	4	6	2	-
Under ½ time, men ikke gangavstand	2	3	9	14	25	4	4	6	13	4	1
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2	8	21	24	42	12	9	11	16	12	1
2 ½ time eller mer	1	9	45	48	64	36	9	12	21	35	-
Konflikt med tidligere partner, far											
Stor grad	4	15	44	48	60	20	24	21	41	24	-
Viss grad	1	3	15	20	32	12	3	5	11	11	0
Liten grad	1	4	8	13	25	7	1	5	6	4	1
Ikke i det hele tatt	1	3	13	18	28	10	3	5	9	10	0
Konflikt med tidligere partner, mor											
Stor grad	4	10	29	36	51	15	13	16	31	15	1
Viss grad	2	3	15	19	30	10	5	6	11	11	0
Liten grad	-	1	8	12	27	7	2	2	7	7	1
Ikke i det hele tatt	2	7	20	24	33	13	7	9	14	12	0

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Bivariate sammenhenger mellom andelen samværsfedre med lite kontakt med barnet på den ene siden, og kjennetegn ved barnets far og mor på den annen, vises i tabellene 5.1 og 5.2. I tabell 5.1 er det separate variabler for kjennetegn ved far og mor, og i tabell 5.2 er det kombinerte variabler for kjennetegn ved foreldrene. Som i forrige kapittel, har jeg i tillegg gjennomført multivariate analyser for fem sentrale mål for lite kontakt. I likhet med de bivariate analysene har jeg også her laget analyser med separate uavhengige variabler for foreldrene, og med kombinerte variabler for paret. Begge analysene kommenteres i det følgende, men det er viktig å være klar over at en del variabler er delt inn litt forskjellig. Analysene har nødvendigvis også litt ulike referansegrupper. Eksempelvis er fedre med god helse og mødre med god helse definert som referansegrupper i analysene med separate variabler for foreldrene. I analysene med kombinerte variabler er referansegruppen par der begge parter har god helse.

Tabell 5.2. Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper, definert som kombinerte variabler for far og mor, blant fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent¹

	Ikke sett barnet siden fødsel/brudd	Ikke Sam-vær siste år	Ikke Sam-vær siste mnd	Ikke over-natting siste mnd	Maks 5 dager Sam-vær siste mnd	Telefon-kontakt, men ikke samvær siste mnd	Verken telefon-kontakt eller samvær siste mnd	Ikke sam-vær i ferie	Sam-vær i maks én ferie men ikke siste mnd	Sam-vær i ferier, men ikke siste mnd	Sam-vær siste mnd, men ikke i ferier
Alle	2	5	17	22	33	11	6	8	14	11	1
Inntekt, par											
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	-	28	38	49	52	15	22	32	33	7	-
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr +	1	4	28	39	51	19	9	10	20	19	1
Far 150 000 kr -199 999 kr, mor <200 000 kr	2	2	18	29	42	8	10	7	21	18	5
Far 150 000 kr -199 999 kr, mor 200 000 kr +	3	5	17	20	29	15	2	7	15	11	-
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	1	2	14	18	36	8	6	6	15	10	1
Begge 200 000 kr +	2	4	14	17	28	9	5	6	10	9	-
Sosialhjelp, par											
Begge	5	-	15	25	42	8	2	-	8	11	-
Far, ikke mor	2	9	36	44	47	24	12	19	22	19	-
Mor, ikke far	1	13	29	33	47	17	12	17	24	15	-
Ingen	2	4	15	19	31	10	5	6	13	10	1
Utdanning, par											
Begge lav	2	6	19	23	35	12	7	9	17	12	1
Far lav, mor høy	2	4	18	23	32	15	4	6	9	13	-
Far høy, mor lav	-	3	9	14	22	6	3	3	8	7	-
Begge høy	1	2	10	16	31	7	3	3	4	7	-
Hovedsakelig virksomhet, par											
Begge yrkesarbeid	1	4	11	15	26	7	3	5	11	7	0
Far yrkesarbeid, mor annet	2	6	20	24	39	12	8	9	14	14	1
Far annet, mor yrkesarbeid	1	4	34	39	46	26	8	10	19	25	-
Begge annet	6	18	34	52	56	18	16	24	29	16	4
Helse, par											
Begge nedsatt helse	3	6	37	55	46	25	12	12	21	23	-
Far nedsatt helse, men ikke mor	2	8	29	34	46	22	7	11	17	19	-
Mor nedsatt helse, men ikke far	4	8	20	23	37	13	7	10	16	12	0
Ingen nedsatt helse	1	4	13	18	30	8	5	6	12	9	1
Antall bidragsrelasjoner, par											
Begge har én relasjon	2	5	16	21	33	11	5	7	13	10	1
Far har én, mor har to eller flere	2	2	15	20	26	8	7	3	12	14	-
Far har to eller flere, mor har én	-	3	22	28	35	13	9	6	17	17	-
Begge har to eller flere	4	30	36	36	54	13	22	30	30	8	-
Samliv i dag, par											
Begge enslige	1	4	13	18	28	8	4	6	10	9	0
Far enslig, mor gift/samboer	1	5	16	21	31	12	4	8	14	10	1
Far gift/samboer, mor enslig	2	6	21	24	36	13	8	9	18	13	-
Begge gift/samboer	2	6	20	25	40	13	7	9	15	13	2
Andre barn i husholdningen, par											
Begge ingen andre barn	1	4	13	19	28	9	4	6	10	9	0
Far ingen andre barn, mor minst ett	2	5	19	22	35	11	7	8	16	11	-
Far minst ett annet barn, mor ingen	2	7	22	26	37	14	8	9	18	13	-
Begge minst ett annet barn	2	6	20	26	40	13	7	9	16	14	3
Konflikt med tidligere partner, par											
Far lav/middels, mor lav/middels	1	3	11	16	27	9	2	5	8	8	0
Far lav/middels, mor høy	3	5	18	30	39	14	4	8	13	13	3
Far høy, mor lav/middels	5	13	45	49	57	22	23	17	33	28	-
Far høy, mor høy	3	16	41	44	65	17	24	25	53	18	-

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

5.2. Multivariate analyser

Har ikke vært sammen med barnet siste år

Tabell 5.3 viser resultater fra multivariate analyser av hvorvidt samværsfar ikke hadde kontakt med barnet forrige år, med separate uavhengige variabler for barnets far og barnets mor. Tabell 5.4 viser resultater fra analyser med kombinerte forklaringsvariabler for paret. Vi ser en klar betydning av fars inntekt i tabell 5.3 ved at fedre med lav inntekt oftere enn andre fedre ikke så barnet siste år. Mors inntekt har ingen betydning. Analyser med en kombinert variabel for foreldrenes inntekt viser imidlertid at det særlig er blant par der begge parter har lav inntekt, at far ofte ikke så barnet siste år. Referansegruppen her er par der begge parter har forholdsvis høy inntekt. Lav inntekt blant begge foreldre finner vi kun i 4 prosent av parene (tabell A15), men andelen fedre uten kontakt siste år er altså kraftig overrepresentert i denne gruppen sammenlignet med referansegruppen der begge har forholdsvis høye inntekter.

I tabell 5.3 finner vi ingen betydning verken av fars eller mors utdanningsnivå, men når vi ser fars og mors utdanning i sammenheng, ser vi en overrepresentasjon av fedre som ikke så barnet siste år, blant par der begge foreldre hadde kort utdanning (tabell 5.4). Referansegruppen er her par der begge foreldre har lang utdanning.

Tabell 5.3 viser at mors, men ikke fars, helse har betydning, slik at far oftere ikke så barnet foregående år når mor hadde nedsatt helse, enn når hun ikke hadde dette. Tabell 5.4 viser at dette først og fremst gjelder for par der mor har nedsatt helse, mens far har god helse.

Det er ellers en klar tendens til at fedre med eldre barn oftere enn dem med yngre barn ikke har sett barnet siste år, og at fedre som ikke har bodd med barnets mor, oftere enn dem som har bodd med moren, ikke så barnet siste år. Dette er i tråd med resultatene i kapittel 4.

I tabell 5.3 ser vi en effekt av antall bidragsrelasjoner for mor, men ikke for far, slik at far oftere ikke så barnet siste år når mor har flere bidragsrelasjoner enn når hun har kun én relasjon. Tabell 5.4 viser imidlertid at det særlig er par der begge parter har flere bidragsrelasjoner som skiller seg ut ved at far ofte ikke hadde sett barnet foregående år. Dette er i tråd med resultatene i den bivariate analysen (tabell 5.2) som viser at 30 prosent av fedrene ikke hadde sett barnet siste år når begge foreldrene hadde flere bidragsrelasjoner. Blant andre fedre var andelen kun 2-5 prosent.

Verken fars eller mors nåværende samlivsstatus har noen betydning for om far så barnet siste år eller ikke, og det spiller heller ingen rolle om partene har andre barn enn det aktuelle samværsbarnet i husholdningen. Derimot har reisetiden mellom foreldrene stor betydning, noe vi også så i analysene i kapittel 4.

Det er også klar samvariasjon mellom fars manglende kontakt med barnet og konfliktnivået mellom foreldrene, men det er først og fremst fars beskrivelse av konfliktnivået som har betydning. Dette framgår både når vi inkluderer separate variabler for mors og fars konfliktopplevelse i analysene (tabell 5.3), og når vi inkluderer en kombinert variabel for foreldrenes konfliktopplevelse (tabell 5.4). Det er uventet at vi ikke ser noen effekt av mors konfliktopplevelse. Det er rimelig å anta at mødre som finner forholdet til barnets far konfliktfylt, oftere enn andre vil prøve å motsette seg samvær mellom far og barn, eller at konfliktene nettopp kan være knyttet til at far ikke stiller opp for barna som forventet. Muligens tenker foreldrene på ulike typer konflikter når de karakteriserer forholdet til sin tidligere partner som konfliktfylt, eller kanskje opplever de rett og slett forholdet seg i mellom forskjellig.

Tabell 5.3 Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,46	0,78	1,51	0,80
150 000 – 199 999 kr	0,77	0,28	0,86	0,08
>150 000 kr	2,94	5,65	3,42	6,58
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,86	0,14	0,86	0,13
150 000 – 199 999 kr	1,35	0,51	1,34	0,44
>150 000 kr	0,99	0,00	0,77	0,16
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,86	1,28	1,42	0,39
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,91	1,84	1,86	1,59
Far har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,17	0,14	1,20	0,18
Mor har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,79	2,66	2,21	4,48
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	2,36	3,06	3,56	5,68
15-17 år	3,58	4,26	5,62	6,82
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,49	1,51	1,33	0,69
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	8,69	28,31	10,78	29,46
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,46	0,69	1,34	0,40
11 år +	0,85	0,07	0,48	1,15
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)				
To eller flere	0,93	0,03	0,96	0,01
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)				
To eller flere	2,21	2,67	2,51	3,48
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	0,85	0,16	0,74	0,53
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,15	0,13	1,28	0,41
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,53	1,13	1,52	1,05
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,82	0,22	0,92	0,04
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,11	3,76	2,02	3,16
2 ½ time eller mer	3,03	8,31	2,43	4,71
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,69	0,40
I stor grad			4,97	16,27
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,67	0,67
I stor grad			1,23	0,20
R. ²	0,19		0,26	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Tabell 5.4. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)				
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	0,33	2,74	0,25	3,93
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	0,68	0,58	0,71	0,43
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	0,34	0,92	0,24	1,46
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	0,48	1,15	0,43	1,31
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	8,87	16,27	11,87	18,62
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)				
Far universitet/høgskole, mor videregående	1,86	0,39	2,58	0,83
Far videregående, mor universitet/høgskole	1,88	0,48	1,80	0,36
Begge videregående skole	4,29	3,53	4,66	3,52
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)				
Far god helse, mor dårlig helse	2,55	5,14	3,30	7,27
Far dårlig helse, mor god helse	1,65	0,85	1,71	0,89
Begge dårlig helse	0,49	0,62	0,60	0,35
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	3,22	4,66	5,56	7,54
15-17 år	6,12	7,26	13,35	11,79
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,29	0,52	1,02	0,00
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	8,79	24,93	10,95	24,28
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,67	1,14	1,43	0,53
11 år +	0,88	0,04	0,40	1,59
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)				
Far to relasjoner, mor en	0,03	14,79	0,03	14,06
Far en relasjon, mor to	0,08	7,79	0,09	6,85
Begge en relasjon	0,16	7,56	0,14	8,17
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)				
Far enslig, mor gift/samboer	1,21	0,13	1,26	0,17
Far gift/samboer, mor enslig	1,27	0,15	1,61	0,52
Begge gift/samboer	1,45	0,43	1,47	0,41
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)				
Far ingen andre barn, mor andre barn	0,74	0,23	0,50	1,11
Far andre barn, mor ingen andre barn	0,61	0,67	0,54	0,99
Begge andre barn i husholdningen	0,55	0,88	0,46	1,30
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,37	4,33	2,61	4,97
2 ½ time eller mer	3,54	9,29	3,18	6,73
Konflikt med tidligere partner, par (ref: I liten grad)				
Far i liten grad, mor i stor grad			0,86	0,04
Far i stor grad, mor i liten grad			7,07	17,75
Begge i stor grad			9,81	17,45
R ²	0,29		0,36	

¹ Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Har ikke vært sammen med barnet siste måned

I alt 17 prosent av samværsfedrene i paranalysen oppgav at de ikke hadde sett barnet siste måned (tabell A13). Analyser med separate forklaringsvariabler for far og mor viser at dette gjelder langt flere fedre med lav enn med høy inntekt, mens sammenhengen er omvendt for mors inntekt (tabell 5.5). Manglende samvær siste måned er altså mindre vanlig når mor har lav inntekt enn når mor har høy inntekt. Analysen med kombinerte inntektsvariabler for foreldrene viser at lav inntekt for far har betydning uansett størrelsen på mors inntekt (tabell 5.6). Det ser videre ut til at lav inntekt for mor kombinert med forholdsvis høy inntekt for far innebærer at far sjeldnere manglet kontakt med barnet siste måned enn hva som var tilfellet for referansegruppen (par der begge har forholdsvis høy inntekt).

Tabell 5.5 Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=862)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,99	0,00	1,01	0,00
150 000 – 199 999 kr	0,76	0,94	0,78	0,64
>150 000 kr	2,27	8,94	2,16	6,86
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,76	1,25	0,69	2,11
150 000 – 199 999 kr	0,80	0,60	0,78	0,65
>150 000 kr	0,47	3,29	0,29	7,19
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	2,67	9,32	2,83	9,26
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,20	0,47	1,23	0,51
Far har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	2,44	12,05	2,68	13,60
Mor har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,45	2,52	1,63	3,88
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,42	1,59	1,77	3,66
15-17 år	3,58	13,86	5,48	21,15
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,03	0,02	0,88	0,37
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,22	23,07	3,76	25,86
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,28	0,84	1,31	0,96
11 år +	1,52	1,45	1,19	0,22
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)				
To eller flere	0,98	0,01	0,90	0,14
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)				
To eller flere	0,86	0,22	0,77	0,56
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,22	0,66	0,99	0,00
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	0,88	0,30	0,86	0,34
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,12	0,23	1,20	0,53
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,11	0,17	2,21	0,47
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,82	18,34	3,00	18,21
2 ½ time eller mer	11,81	112,38	12,73	101,21
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,41	1,60
I stor grad			8,56	59,79
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,67	2,07
I stor grad			0,95	0,04
R ²	0,27		0,34	

Sannsynligheten for at far ikke så barnet siste måned øker når far har lav utdanning, mens mors utdanningsnivå ikke har noen betydning. Både analyser med separate utdanningsvariabler for foreldrene (tabell 5.5), og analyser med en kombinert utdanningsvariabel for paret (tabell 5.6), viser dette.

Både mors og far helse har betydning for om far så barnet siste måned eller ikke, men fars helse ser ut til å være viktigere enn mors. Både analysene med separate forklaringsvariabler for foreldrene, og analysene med kombinerte forklaringsvariabler, viser at sannsynligheten for at far ikke så barnet siste måned øker når far har nedsatt helse. Dårlig helse for mor virker i samme retning, men effekten er svakere.

For øvrig er det relativt flere fedre som ikke så barnet forrige måned blant dem med store barn enn blant dem med små barn, flere blant dem som ikke har bodd sammen med barnets mor, enn blant dem som har bodd sammen med moren, og flere blant dem som bor langt unna barnet, enn blant dem som bor nær barnet. Dette er i tråd med mønsteret i analysene i kapittel 4.

Det er videre en klar overvekt av fedre som ikke så barnet forrige måned blant dem som beskriver forholdet til barnets mor som konfliktfylt, i forhold til blant dem som ikke synes forholdet er konfliktfylt. Det er ingen sammenheng mellom mors konfliktopplevelse og fars kontakt med barnet forrige måned, verken i analysen med separate forklaringsvariabler for partene, eller i analysen med kombinerte forklaringsvariabler.

Tabell 5.6. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=862)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)				
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	0,73	0,90	0,55	2,75
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	0,81	0,55	0,79	0,62
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	0,46	2,25	0,34	3,57
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	2,00	5,86	1,68	2,98
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	2,14	3,30	2,40	3,99
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)				
Far universitet/høgskole, mor videregående	1,61	0,78	1,84	1,14
Far videregående, mor universitet/høgskole	3,36	7,16	3,95	8,13
Begge videregående skole	3,45	9,87	3,97	10,60
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)				
Far god helse, mor dårlig helse	1,63	3,48	1,81	4,62
Far dårlig helse, mor god helse	2,69	11,09	3,15	13,78
Begge dårlig helse	2,77	5,94	2,90	5,95
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,46	1,82	1,84	4,07
15-17 år	3,77	14,73	5,59	20,75
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,00	0,00	0,85	0,55
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,16	22,15	3,70	25,03
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,17	0,34	1,17	0,33
11 år +	1,51	1,44	1,19	0,22
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)				
Far to relasjoner, mor en	0,59	0,84	0,74	0,22
Far en relasjon, mor to	0,49	1,56	0,69	0,42
Begge en relasjon	0,80	0,18	1,11	0,04
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)				
Far enslig, mor gift/samboer	1,24	0,50	1,30	0,69
Far gift/samboer, mor enslig	0,91	0,07	1,10	0,06
Begge gift/samboer	1,08	0,06	1,33	0,64
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)				
Far ingen andre barn, mor andre barn	1,12	0,10	0,88	0,10
Far andre barn, mor ingen andre barn	1,19	0,26	1,01	0,00
Begge andre barn i husholdningen	0,77	0,50	0,62	0,54
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,86	18,56	2,96	17,98
2 ½ time eller mer	11,86	111,31	12,38	97,85
Konflikt med tidligere partner, par (ref: I liten grad)				
Far i liten grad, mor i stor grad			1,25	0,36
Far i stor grad, mor i liten grad			7,23	47,33
Begge i stor grad			7,73	32,91
R ²	0,26		0,33	

Verken telefonkontakt eller samvær siste måned

Kun 6 prosent av fedrene som inngår i ”paranalysen” oppgav at de verken hadde sett barnet siste måned, eller hatt kontakt per telefon eller e-post. Det er imidlertid stor variasjon mellom grupper av fedre. Analysen med separate forklaringsvariabler for foreldrene viser beskjedne effekter både av fars og mors inntekt (tabell 5.7). Analysen med en kombinert inntektsvariabel for foreldrene viser derimot at manglende kontakt med barnet siste måned er særlig utbredt når både far og mor har lav inntekt (tabell 5.8). Derimot er det mindre utbredt når far har middels høy inntekt og mor har forholdsvis høy inntekt, sammenlignet med referansegruppen.

Tabell 5.7. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=862)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,21	0,25	1,11	0,06
150 000 – 199 999 kr	0,42	3,28	0,37	3,57
>150 000 kr	1,98	2,89	1,77	1,64
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,69	0,90	0,57	1,67
150 000 – 199 999 kr	1,77	2,31	2,14	3,52
>150 000 kr	1,28	0,23	1,08	0,02
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	2,20	2,22	1,81	1,07
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,80	1,68	1,69	1,15
Far har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,23	0,28	1,42	0,72
Mor har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,49	1,45	1,75	2,32
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	0,48	2,44	0,69	0,50
15-17 år	0,46	1,68	0,79	0,13
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,61	3,04	1,50	1,78
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,78	16,35	5,74	19,68
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,67	1,62	1,53	0,96
11 år +	3,40	4,14	1,82	0,80
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)				
To eller flere	1,78	2,63	1,93	2,52
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)				
To eller flere	1,91	2,11	2,47	3,51
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,88	3,39	1,59	1,52
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	0,82	0,29	0,88	0,10
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,93	0,04	0,83	0,24
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,89	0,09	0,94	0,02
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,24	5,53	2,22	4,36
2 ½ time eller mer	2,13	4,54	1,42	0,78
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,82	1,46
I stor grad			18,90	52,78
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,92	0,03
I stor grad			0,85	0,14
R ²	0,19		0,34	

Tabell 5.8. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=862)

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)				
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	1,10	0,04	0,99	0,00
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	0,22	6,17	0,18	6,29
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	1,15	0,05	0,91	0,02
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	1,25	0,26	0,85	0,09
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	3,72	6,80	5,94	10,24
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)				
Far universitet/høgskole, mor videregående	1,57	0,21	2,09	0,48
Far videregående, mor universitet/høgskole	2,24	0,82	2,55	0,96
Begge videregående skole	3,77	2,89	3,56	2,30
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)				
Far god helse, mor dårlig helse	1,42	0,84	1,39	0,58
Far dårlig helse, mor god helse	1,04	0,01	1,17	0,09
Begge dårlig helse	2,06	1,51	2,91	2,78
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	0,49	2,31	0,66	0,60
15-17 år	0,45	1,72	0,66	0,36
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,61	3,06	1,54	1,87
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,92	17,47	5,75	20,32
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	1,62	1,38	1,57	0,98
11 år +	3,29	3,95	2,11	1,20
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)				
Far to relasjoner, mor en	0,46	1,29	0,52	0,83
Far en relasjon, mor to	0,48	1,20	0,71	0,23
Begge en relasjon	0,29	3,96	0,21	5,59
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)				
Far enslig, mor gift/samboer	1,31	0,37	1,33	0,32
Far gift/samboer, mor enslig	0,55	1,20	0,64	0,54
Begge gift/samboer	0,70	0,54	0,78	0,21
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)				
Far ingen andre barn, mor andre barn	1,23	0,15	0,83	0,09
Far andre barn, mor ingen andre barn	1,38	0,45	1,08	0,02
Begge andre barn i husholdningen	1,23	0,14	1,24	0,12
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,19	5,14	2,21	4,34
2 ½ time eller mer	2,03	3,77	1,22	0,22
Konflikt med tidligere partner, par (ref: I liten grad)				
Far i liten grad, mor i stor grad			2,58	1,94
Far i stor grad, mor i liten grad			21,31	54,53
Begge i stor grad			16,48	35,51
R ²	0,19		0,35	

Vi ser ingen effekt verken av fars eller mors utdanningsnivå når partenes utdanning inkluderes som separate variabler i analysen. Når partenes utdanning kombineres, finner vi imidlertid at mangel på kontakt mellom far og barn forrige måned er særlig vanlig når begge foreldre har forholdsvis kort utdanning (modell 1), men ikke når vi samtidig kontrollerer for konfliktnivået mellom foreldrene (modell 2).

Det er ingen effekt verken av fars eller mors helsetilstand når dette inkluderes som separate variabler i analysene. Med en kombinert variabel for partenes helse ser vi en svakt signifikant effekt i modell 2 (der også konfliktopplevelse inngår som uavhengige variabler). Det er en svak og marginalt signifikant tendens til at fedre i par der begge parter har nedsatt helse oftere enn andre fedre ikke hadde kontakt med barnet overhodet siste måned.

Vi ser ellers at mangel på kontakt forrige måned er mer vanlig når det er flere barn i bidragsrelasjonen enn når det bare er ett (signifikant i modell 1, men ikke modell 2),

mer vanlig når far ikke har bodd sammen med barnets mor enn når foreldrene har bodd sammen, mer vanlig når det er gått lang enn kort tid siden bruddet (signifikannt i modell 1, men ikke i modell 2), og mindre vanlig når begge foreldre kun har én bidragsrelasjon enn når begge har flere relasjoner.

Det er videre en viss sammenheng mellom reisetiden mellom far og barn på den ene siden og mangel på kontakt siste måned på den annen, men sammenhengene er svak i forhold til den vi finner for mangel på personlig samvær siste måned. Dette tyder på at mange fedre som bor langt unna barnet har kontakt med barnet på telefon eller e-post, noe vi også så i kapittel 4.

Det er også en sterk samvariasjon mellom fars opplevelse av forholdet til barnets mor som konfliktfylt på den ene siden, og mangel på månedlig kontakt med barnet på den annen. Fedre som beskriver forholdet til barnets mor som konfliktfylt har langt oftere enn andre fedre verken sett barnet eller snakket med det på telefon siste måned. Dette gjelder uavhengig av hvordan mor opplever forholdet til barnets far (tabell 5.8). Mors konfliktopplevelse har ingen betydning (tabell 5.7).

Ikke samvær i ferier siste år

Når fars og mors inntekt inkluderes i analysen som separate variabler, ser vi at fedre i den laveste inntektsgruppen oftere enn andre fedre ikke hadde noe feriesamvær med barnet det siste året, mens mors inntekt ikke har noen betydning (tabell 5.9). En kombinert inntektsvariabel viser imidlertid at lav inntekt for far særlig har betydning når også barnets mor har forholdsvis lav inntekt (tabell 5.10). Det er langt flere fedre som ikke hadde feriesamvær med barnet foregående år i grupper der begge barnets foreldre har forholdsvis lav inntekt, enn i andre grupper. Dette ser vi også i den bivariate analysen (tabell 5.2), som viser at hele 32 prosent av samværsfedrene i gruppen med forholdsvis lav inntekt for begge foreldre ikke hadde sett barnet i ferier siste år, mens dette gjaldt 10 prosent eller færre i de øvrige inntektsgruppene.

Når fars og mors utdanning inkluderes som separate variabler i analysen, er det en klar effekt av fars, men ikke av mors utdanning. En kombinert utdanningsvariabel for far og mor viser imidlertid at kort utdanning for far særlig har betydning når også mor har forholdsvis kort utdanning.

Foreldrenes helse ser derimot ikke ut til å ha noen betydning, verken når vi inkluderer separate variabler for hver av partene, eller når vi benytter en kombinert variabel for foreldrenes helse.

Yngste barns alder har en viss betydning slik at fedre med store tenåringsbarn oftere enn fedre med små barn mangler feriekontakt med barnet. Det er imidlertid svakere sammenheng mellom barnets alder og mangel på feriekontakt, enn mellom barnets alder og mangel på månedlig kontakt, noe som også vist i kapittel 4.

Antallet barn i bidragsrelasjonen har ingen betydning for om far hadde kontakt med barnet i ferier eller ikke, men det er en klar tendens til at fedre som ikke har bodd med barnets mor, oftere mangler feriekontakt, enn dem som har bodd sammen med moren. Videre er det en klar tendens til at fedre oftere mangler feriekontakt med barnet når det er gått noen år siden bruddet, enn når det er forholdsvis kort tid siden bruddet (ikke signifikant i modell 2 i tabell 5.10).

Når antallet bidragsrelasjoner inkluderes i analysen som separate variabler for far og mor, ser vi ingen klare effekter (tabell 5.9). En kombinert variabel for antall bidragsrelasjoner viser imidlertid at fedre i par der begge parter har mer enn én bidragsrelasjon, langt oftere mangler feriekontakt med barnet enn fedre i par der begge har kun én relasjon, eller der kun en av partene har mer enn én relasjon. Dette ser vi også i den bivariate analysen der hele 30 prosent av samværsfedrene i par der begge parter har mer enn én relasjon, rapporterte om manglende feriesamvær med barnet siste år

(tabell 5.2). Partenes nåværende samlivsstatus har imidlertid ingen betydning, og det har heller ingen betydning om foreldrene har andre barn i husholdningen.

Reisetiden mellom far og barn har en viss effekt i analysene, slik at fedre som bor langt fra barna, noe oftere enn dem som bor nær barna, mangler feriekontakt. Sammenhengen er imidlertid beskjeden og langt svakere enn hva som er tilfellet for mangel på månedlig samvær. I modell 2, der også konfliktnivået mellom foreldrene inngår i analysene, har ikke fedre med minst 2 ½ times reisetid signifikant større sannsynlighet for ikke å ha hatt feriekontakt enn fedre som bor nær barna.

Tabell 5.9. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,00	0,00	0,95	0,01
150 000 – 199 999 kr	0,89	0,09	0,95	0,01
>150 000 kr	2,87	8,34	2,86	7,58
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	0,66	1,38	0,61	1,88
150 000 – 199 999 kr	1,08	0,04	1,08	0,04
>150 000 kr	1,24	0,21	0,95	0,01
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	3,44	5,64	2,82	3,85
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,66	1,65	1,44	0,82
Far har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,08	0,05	1,13	0,11
Mor har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,37	0,05	1,58	2,13
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,26	0,32	1,62	1,22
15-17 år	1,94	1,82	2,58	3,35
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,22	0,53	1,08	0,07
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,97	19,13	4,21	18,53
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	2,82	4,05	2,25	3,80
11 år +	3,31	5,28	2,52	2,90
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)				
To eller flere	0,91	0,07	0,94	0,03
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)				
To eller flere	1,29	0,34	1,37	0,52
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	0,99	0,00	0,80	0,42
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,15	0,19	1,79	0,24
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,02	0,00	1,13	0,14
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	0,79	0,44	0,86	0,17
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	1,60	2,23	1,52	1,68
2 ½ time eller mer	1,95	4,26	1,50	1,40
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,01	0,00
I stor grad			4,51	20,71
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,71	0,72
I stor grad			1,56	1,46
R ²	0,17		0,23	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Tabell 5.10. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)				
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	0,68	0,66	0,54	1,57
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	1,02	0,00	1,06	0,02
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	0,76	0,17	0,63	0,41
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	1,33	0,44	1,10	0,04
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	7,82	18,27	9,11	18,40
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)				
Far universitet/høgskole, mor videregående	1,52	0,19	1,67	0,27
Far videregående, mor universitet/høgskole	3,71	2,56	3,77	2,47
Begge videregående skole	5,74	5,54	5,24	4,68
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)				
Far god helse, mor dårlig helse	1,55	1,56	1,75	2,26
Far dårlig helse, mor god helse	1,15	0,11	1,22	0,21
Begge dårlig helse	1,00	0,00	1,10	0,02
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,45	0,74	2,07	2,40
15-17 år	2,45	3,08	3,99	6,25
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	1,51	0,24	0,95	0,03
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	3,54	15,20	3,85	15,18
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	2,24	3,76	1,97	2,45
11 år +	3,58	5,92	2,43	2,62
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)				
Far to relasjoner, mor en	0,11	9,71	0,13	8,54
Far en relasjon, mor to	0,11	7,85	0,13	6,57
Begge en relasjon	0,32	3,75	0,35	3,25
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)				
Far enslig, mor gift/samboer	1,36	0,50	1,55	0,91
Far gift/samboer, mor enslig	1,39	0,47	2,06	1,97
Begge gift/samboer	1,24	0,21	1,56	0,81
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)				
Far ingen andre barn, mor andre barn	0,87	0,08	0,55	1,27
Far andre barn, mor ingen andre barn	0,94	0,01	0,63	0,84
Begge andre barn i husholdningen	0,84	0,11	0,59	0,92
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	1,79	3,19	1,79	3,06
2 ½ time eller mer	1,97	4,09	1,56	1,49
Konflikt med tidligere partner, par (ref: I liten grad)				
Far i liten grad, mor i stor grad			1,25	0,15
Far i stor grad, mor i liten grad			4,78	17,92
Begge i stor grad			9,56	26,88
R ²	0,21		0,28	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Det er ellers sammenheng mellom fars opplevelse av konflikter med barnets mor på den ene siden, og mangel på feriekontakt på den annen. Fedre som karakteriserer forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad, rapporterer langt oftere at de ikke så barnet i ferier siste år, enn fedre som ikke synes forholdet til moren er så konfliktfylt. Dette gjelder uansett om mor synes forholdet er konfliktfylt eller ikke, men mangel på feriekontakt er aller mest utbredt blant par der begge parter betegner forholdet som svært konfliktfylt (tabell 5.10). Dette ser vi også i den bivariate analysen der hele 25 prosent av fedrene i par der begge parter opplevde forholdet som sterkt konfliktfylt, ikke hadde hatt feriesamvær med barnet siste år (tabell 5.2).

Samvær i ferier, men ikke siste måned

Tabellene 5.11 og 12 viser resultater fra ”paranalyser” av hvorvidt far hadde kontakt med barnet i ferier siste år, men ikke så barnet siste måned. Betydningen av partenes inntekt er mindre klar her enn i flere av de foregående analysene, noe som ikke er

uventet ettersom vi ser på sannsynligheten for å *ha* en type kontakt, og *mangle* en annen type kontakt. Den kombinerte inntektsvariabelen for far og mor viser at fedre i par der begge parter har forholdsvis lav inntekt sjeldnere enn andre fedre kun hadde hatt feriekontakt med barnet siste år. Dette var imidlertid vanligere når far hadde lav inntekt, og mor hadde forholdsvis høy inntekt. Det er også en tendens til at fedre i par der de selv har kort utdanning, mens mor har lang, oftere enn fedre i par der begge har høy utdanning, kun har hatt feriekontakt med barnet siste år.

Tabell 5.11. Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,07	0,05	1,08	0,06
150 000 – 199 999 kr	0,99	0,00	0,98	0,00
>150 000 kr	1,62	2,04	1,45	1,16
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)				
200 000 – 249 999 kr	1,08	0,06	1,01	0,00
150 000 – 199 999 kr	0,81	0,34	0,74	0,68
>150 000 kr	0,41	3,19	0,28	5,57
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	1,81	2,54	1,90	2,75
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)				
Videregående skole	0,96	0,02	0,98	0,01
Far har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	2,37	8,34	2,49	9,05
Mor har dårlig helse (ref: Nei)				
Ja	1,27	0,76	1,35	1,09
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,17	0,23	1,23	0,36
15-17 år	3,02	7,79	3,44	9,29
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	0,94	0,07	0,85	0,45
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	1,58	2,34	1,58	2,27
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	0,81	0,45	0,83	0,35
11 år +	0,87	0,12	0,73	0,58
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)				
To eller flere	0,82	0,37	0,80	0,42
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)				
To eller flere	0,70	0,78	0,65	1,14
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	1,15	0,25	1,11	0,13
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)				
Gift/samboende med ny partner	0,76	0,95	0,78	0,75
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,34	1,04	1,31	0,89
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)				
Ja	1,51	1,75	1,52	1,68
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3,40	15,25	3,36	14,41
2 ½ time eller mer	16,16	97,05	15,81	90,73
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			1,41	1,22
I stor grad			3,85	20,37
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)				
Til en viss grad			0,79	0,58
I stor grad			0,80	0,44
R ²	0,23		0,26	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Tabell 5.12, Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)¹

	Modell 1		Modell 2	
	Odds-ratio	χ^2	Odds-ratio	χ^2
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)				
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	0,93	0,04	0,79	0,36
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	0,85	0,23	0,86	0,19
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	0,89	0,04	0,66	0,47
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	2,47	7,40	2,11	4,91
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	0,26	3,65	0,25	3,72
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)				
Far universitet/høgskole, mor videregående	1,59	0,59	1,61	0,59
Far videregående, mor universitet/høgskole	2,45	3,11	2,51	3,14
Begge videregående skole	1,92	2,26	1,96	2,25
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)				
Far god helse, mor dårlig helse	1,50	1,58	1,50	1,50
Far dårlig helse, mor god helse	3,06	10,46	3,26	11,51
Begge dårlig helse	2,92	4,80	2,94	4,48
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)				
10-14 år	1,13	0,15	1,17	0,21
15-17 år	2,85	6,87	3,11	7,54
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)				
To eller flere	0,96	0,02	0,90	0,20
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)				
Ikke bodd sammen med barnets mor	1,78	3,64	1,81	3,65
Tid siden brudd (ref: >=5 år)				
6-10 år	0,79	0,54	0,84	0,31
11 år +	0,83	0,20	0,75	0,46
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)				
Far to relasjoner, mor en	4,95	3,54	5,26	3,89
Far en relasjon, mor to	4,86	3,44	5,06	3,68
Begge en relasjon	4,38	3,23	4,67	3,48
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)				
Far enslig, mor gift/samboer	1,03	0,01	1,02	0,00
Far gift/samboer, mor enslig	0,75	0,50	0,74	0,47
Begge gift/samboer	1,01	0,00	1,01	0,00
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)				
Far ingen andre barn, mor andre barn	0,94	0,03	0,84	0,17
Far andre barn, mor ingen andre barn	0,94	0,02	0,91	0,05
Begge andre barn i husholdningen	0,62	1,21	0,60	1,30
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)				
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3,25	13,45	3,19	12,69
2 ½ time eller mer	18,04	100,81	16,88	92,35
Konflikt med tidligere partner, par (ref: I liten grad)				
Far i liten grad, mor i stor grad			1,34	0,49
Far i stor grad, mor i liten grad			3,62	16,69
Begge i stor grad			2,29	3,87
R ²	0,25		0,27	

¹Analysen gjelder for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt.

Videre har fars helse betydning i den forstand at fedre med nedsatt helse oftere enn andre fedre kun hadde sett barnet i ferier foregående år. Dette gjaldt uansett om mor hadde nedsatt helse eller ikke.

Kontakt med samværsbarn kun i ferier er ellers noe vanligere blant fedre med store barn enn blant dem med små barn, og det er mindre vanlig blant fedre i par der begge har kun én bidragsrelasjon, enn blant fedre i par der minst en av foreldrene har flere bidragsrelasjoner. Det er videre mer vanlig blant dem som bor langt fra barnet enn blant dem som bor nær barna, og det er vanligere blant fedre som opplever forholdet til barnets mor svært konfliktfyllt, enn blant fedre som ikke synes de har et konfliktfyllt forhold til moren.

Oppsummering av analysene med kjennemerker for begge parter

I tabellene 5.13 og 5.14 er resultatene fra de fem multivariate analysene med kjennetegn fra begge foreldre (modell 2) samlet slik at det er lettere å se dem i forhold til hverandre. Mønstrene blir litt forskjellige avhengig av om vi inkluderer kjennetegn ved foreldrene som separate variabler, eller som kombinerte variabler for partet. Uansett er det imidlertid klart at fedre med lav inntekt oftere enn andre fedre mangler både månedlig kontakt og feriekontakt med barna sine, og dette gjelder særlig når også mor har forholdsvis lav inntekt. Videre har fedre med kort utdanning oftere lite kontakt med barna enn fedre med lengre utdanning, mens mors utdanningsnivå ikke ser ut til å ha betydning. Nedsatt helse for foreldrene innebærer mindre kontakt mellom far og barn, og det ser ut til at begge parter helse har betydning. Far mangler oftere månedlig samvær med barnet når han selv eller barnets mor har nedsatt helse, enn når ingen av partene har nedsatt helse. Foreldrenes helse har ingen betydning for mangelen på ferisamvær, men viser en viss samvariasjon med mangel på samvær foregående år. Her er det særlig mors helse som har betydning, slik at fedre i par der mor har dårlig helse, mens de selv har god helse, oftere enn andre ikke så barnet siste år. Nedsatt helse for begge parter gir økt sannsynlighet for at far overhodet ikke hadde kontakt med barnet foregående måned verken på telefon eller personlig. Når ikke bare fars, men også mors helse, har betydning for fars samvær med barnet, kan det tyde på at det å få i stand samvær mellom far og barn stiller visse krav til organisering også fra mors side. Nedsatt helse kan gi mindre overskudd til å planlegge og organisere besøk.

Når antall bidragsrelasjoner inkluderes som separate variabler for mor og far, har disse faktorene lite å si for fars kontakt med barna. Imidlertid gir flere bidragsrelasjoner for begge parter økt sannsynlighet for lite kontakt mellom far og barn. Når både mor og far har flere barnekull å spre oppmerksomheten, kan det være vanskelig å organisere samvær mellom barn og samværsforeldre.

Det er ellers sterk samvariasjon mellom fars opplevelse av konflikter med barnets mor, og mangel på kontakt mellom samværsfar og barn. Fedre som opplever forholdet til barnets mor som svært konfliktfylt, mangler oftere både feriekontakt og månedlig kontakt med barna, enn fedre som opplever mindre konflikter. Dette gjelder stort sett uavhengig av hvordan mor vurderer forholdet til far. Det er ingen sammenheng mellom mors konfliktopplevelse og mangel på kontakt mellom samværsfar og barn.

I likhet med analysene i kapittel 4, viser analysene av parutvalget ellers at det å ha store barn, det å ikke ha bodd sammen med barnets mor, og det å ha lang reisetid, gir økt sannsynlighet for lite kontakt mellom samværsfar og barn på flere områder.

Tabell 5.13. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=862/812)

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefon- kontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Fars inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	1,51	1,01	1,11	0,95	1,08
150 000 – 199 999 kr	0,86	0,78	0,37	0,95	0,98
>150 000 kr	3,42	2,16	1,77	2,86	1,45
Mors inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	0,86	0,69	0,57	0,61	1,01
150 000 – 199 999 kr	1,34	0,78	2,14	1,08	0,74
>150 000 kr	0,77	0,29	1,08	0,95	0,28
Fars utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	1,42	2,83	1,81	2,82	1,90
Mors utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	1,86	1,23	1,69	1,44	0,98
Far har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	1,20	2,68	1,42	1,13	2,49
Mor har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	2,21	1,63	1,75	1,58	1,35
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	3,56	1,77	0,69	1,62	1,23
15-17 år	5,62	5,48	0,79	2,58	3,44
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	1,33	0,88	1,50	1,08	0,85
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	10,78	3,76	5,74	4,21	1,58
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	1,34	1,31	1,53	2,25	0,83
11 år +	0,48	1,19	1,82	2,52	0,73
Antall bidragsrelasjoner, far (ref: En)					
To eller flere	0,96	0,90	1,93	0,94	0,80
Antall bidragsrelasjoner, mor (ref: En)					
To eller flere	2,51	0,77	2,47	1,37	0,65
Fars samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,74	0,99	1,59	0,80	1,11
Mors samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	1,28	0,86	0,88	1,79	0,78
Far andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	1,52	1,20	0,83	1,13	1,31
Mor andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	0,92	2,21	0,94	0,86	1,52
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,02	3,00	2,22	1,52	3,36
2 ½ time eller mer	2,43	12,73	1,42	1,50	15,81
Konflikt med tidligere partner, far (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	0,69	1,41	1,82	1,01	1,41
I stor grad	4,97	8,56	18,90	4,51	3,85
Konflikt med tidligere partner, mor (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	0,67	0,67	0,92	0,71	0,79
I stor grad	1,23	0,95	0,85	1,56	0,80
R ²	0,26	0,34	0,34	0,23	0,26

Tabell 5.14. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=862/812)

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Parets inntekt (ref: Begge 200 000 kr +)					
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	0,25	0,55	0,99	0,54	0,79
Far 150-199 999 kr, mor 200 000 kr +	0,71	0,79	0,18	1,06	0,86
Far 150-199 999 kr, mor <200 000 kr	0,24	0,34	0,91	0,63	0,66
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr+	0,43	1,68	0,85	1,10	2,11
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	11,87	2,40	5,94	9,11	0,25
Parets utdanning (ref: Begge Universitet/høgskole)					
Far universitet/høgskole, mor videregående	2,58	1,84	2,09	1,67	1,61
Far videregående, mor universitet/høgskole	1,80	3,95	2,55	3,77	2,51
Begge videregående skole	4,66	3,97	3,56	5,24	1,96
Parets helse (ref: Ingen har dårlig helse)					
Far god helse, mor dårlig helse	3,30	1,81	1,39	1,75	1,50
Far dårlig helse, mor god helse	1,71	3,15	1,17	1,22	3,26
Begge dårlig helse	0,60	2,90	2,91	1,10	2,94
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	5,56	1,84	0,66	2,07	1,17
15-17 år	13,35	5,59	0,66	3,99	3,11
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	1,02	0,85	1,54	0,95	0,90
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	10,95	3,70	5,75	3,85	1,81
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	1,43	1,17	1,57	1,97	0,84
11 år +	0,40	1,19	2,11	2,43	0,75
Antall bidragsrelasjoner, par (ref: Begge to relasjoner +)					
Far to relasjoner, mor en	0,03	0,74	0,52	0,13	5,26
Far en relasjon, mor to	0,09	0,69	0,71	0,13	5,06
Begge en relasjon	0,14	1,11	0,21	0,35	4,67
Samlivsstatus nå, par (ref: Begge enslige)					
Far enslig, mor gift/samboer	1,26	1,30	1,33	1,55	1,02
Far gift/samboer, mor enslig	1,61	1,10	0,64	2,06	0,74
Begge gift/samboer	1,47	1,33	0,78	1,56	1,01
Andre barn i nåværende husholdning, par (ref: Ingen)					
Far ingen andre barn, mor andre barn	0,50	0,88	0,83	0,55	0,84
Far andre barn, mor ingen andre barn	0,54	1,01	1,08	0,63	0,91
Begge andre barn i husholdningen	0,46	0,62	1,24	0,59	0,60
Reisetid til barnet (ref: maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,61	2,96	2,21	1,79	3,19
2 ½ time eller mer	3,18	12,38	1,22	1,56	16,88
Konflikt med tidligere partner (ref: Begge i liten grad)					
Far i liten grad, mor i stor grad	0,86	1,25	2,58	1,25	1,34
Far i stor grad, mor i liten grad	7,07	7,23	21,31	4,78	3,62
Begge i stor grad	9,81	7,73	16,48	9,56	2,29
R ²	0,36	0,33	0,35	0,28	0,27

6. Oppsummering og diskusjon

Det er et viktig mål i norsk familiepolitikk at fedre skal ha en aktiv rolle i barnas dagligliv. Dette gjelder også for dem som ikke bor sammen med barna sine til daglig. De fleste samværsfedre i Norge har ganske mye kontakt med barna sine, men noen få har lite kontakt. Det er ingen enighet i litteraturen på området om hva som skal ansees som lite kontakt mellom samværsfedre og barn. I denne rapporten benytter jeg elleve mulige mål og viser hvilke grupper av fedre som oftere enn andre har lite kontakt med barn de ikke bor fast sammen med. Analysene er basert på *Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004*. Denne var ikke spesielt designet for å studere fedre med lite kontakt med barna, men inneholder mye informasjon om graden av samvær mellom far og barn. Den har derimot lite informasjon om *hvorfor* det er lite kontakt. Vi må derfor nærme oss en forståelse av dette ved å undersøke hva som kjennetegner samværsfedre med lite kontakt med barna.

Både omsorgsforeldre (de som bor fast sammen med barna) og samværsforeldre ble intervjuet i undersøkelsen. Målene for lite kontakt mellom samværsfar og barn i denne rapporten er basert på samværsfedrenes opplysninger om sin kontakt med barna. Samværsfedre beskriver gjerne seg selv som mer aktive og involverte i barna enn hva mødre beskriver dem som. Vi ville derfor fått høyere andeler fedre med lite kontakt hvis vi la omsorgsmødrenes svar til grunn.

6.1. Hvor mange fedre har lite kontakt med barna?

3 prosent av samværsfedrene i undersøkelsen hadde ikke sett barnet etter samlivsbruddet. 5 prosent hadde ikke sett barnet i løpet av det siste året, og 17 prosent hadde ikke sett barnet den siste måneden. Totalt 23 prosent av samværsfedrene hadde ikke tilbrakt noen netter sammen med barnet den siste måneden. Det var altså 6 prosent som kun hadde vært sammen med barna på dagtid. Totalt 33 prosent av fedrene hadde sett barnet maksimum fem dager siste måned. Fem samværsdager er forholdsvis mye, men likevel mindre enn hva som gjerne har vært regnet som "vanlig samværsordning". 10 prosent av samværsfedrene hadde hatt kontakt med barnet på telefon eller e-post siste måned, men ikke hatt personlig kontakt. 6 prosent hadde verken hatt personlig kontakt eller telefonkontakt med barnet.

8 prosent av fedrene hadde ikke vært sammen med barnet i noen ferier siste år, og 14 prosent hadde hatt maksimum én ferie med barnet, dvs at de enten ikke hadde noe feriesamvær eller samvær i kun én ferie. 11 prosent av fedrene hadde vært sammen med barnet i ferier, men ikke siste måned, mens forholdet var omvendt for kun 1 prosent av samværsfedrene. Så godt som alle som har samvær med barnet på månedlig basis, har altså også samvær i ferier.

6.2. Hvilke fedre har lite kontakt med barna?

Analysene i rapporten viser grad av samvariasjon mellom det å ha lite kontakt med barna på den ene siden, og kjennetegn ved barnet selv, barnets far, barnets mor og forholdet mellom foreldrene på den annen. Vi kjenner ikke tidsrekkefølgen på begivenhetene og kan derfor ikke trekke slutninger om årsak og virkning. Eksempelvis vet vi at fedre som bor langt fra barna sine, har mindre kontakt med dem i det daglige enn fedre som bor nær barna. Selv om mye taler for at lite kontakt er et resultat av lang reisevei, kan vi ikke utelukke at fedre som i utgangspunktet ser lite til barna, har lavere terskel for å flytte langt unna enn fedre som ser mye til barna. Jeg har gjennomført bivariate analyser for samtlige elleve mål for lite kontakt. For fem av målene har jeg også foretatt multivariate analyser.

Mønstrene varierer for de ulike målene for lite kontakt, men stort sett finner vi at fedre med lav inntekt etter skatt oftere har lite kontakt med barna enn fedre med høyere inntekt. Det er særlig fedrene med aller lavest inntekt som skiller seg ut. Når også mors inntekt trekkes inn, ser vi at lite samvær er aller vanligst når både

far og mor har lav inntekt. Lav inntekt for mor kombinert med middels eller høy inntekt for far har ikke samme betydning. Det er rimelig å tolke effekten av fars inntekt dit hen at knapp økonomi kan være et hinder for samvær med barna. Det å ha barna på besøk innebærer utgifter til mat og aktiviteter og forutsetter gjerne ekstra plass og utstyr. Ikke minst koster det penger å ha med barn på ferie. Muligens har fedre i lavinntektsgruppen også andre kjennetegn som vanskeliggjør kontakt med barna som f. eks. helseproblemer som ikke fanges opp i undersøkelsen her.

Uavhengig av inntektens størrelse er det en klar tendens til at fedre med forholdsvis kort utdanning oftere har lite kontakt med barna enn fedre med lengre utdanning. Dette gjelder både for samvær i ferier og på månedlig basis. Mors utdanningsnivå har ingen klar betydning. Det er vanskelig å vite hvordan vi skal tolke effekten av fars utdanning. Høyt utdannede fedre har ofte mer likestillingsvennlig holdninger enn dem med kortere utdanning, noe som kan ha betydning for graden av involvering i barna etter et samlivsbrudd. Kort utdanning kan også, i visse tilfelle, være uttrykk for lite ressurser utover det som fanges opp gjennom de målene vi benytter her for inntekt og helse. Det er imidlertid viktig å huske på at vi her har satt grensen for kort utdanning forholdsvis høyt (fullført videregående skole), noe som gjør antakelsen om lite ressurser lite sannsynlig. Selv om fedre med kort utdanning (slik det er definert her) oftere enn dem med lang utdanning har lite kontakt med barna, er det viktig å huske på at også blant dem med kort utdanning hadde de aller fleste kontakt med barna sine. Eksempelvis hadde 82 prosent av fedrene med utdanning fra videregående skole vært sammen med barna siste måned, og 91 prosent hadde vært sammen med barna i ferier.

Det er en klar tendens til at fedre med nedsatt helse oftere har lite kontakt med barna på månedlig basis enn fedre uten nedsatt helse. Nedsatt helse for mor ser også ut til å ha betydning, slik at far oftere mangler kontakt med barnet i det daglige når mor har nedsatt helse enn når hun ikke har det. Helseproblemer for far kan gi mindre overskudd til å motta besøk av barna. Mer overraskende er det at mors helse spiller inn. Vi kunne vente at mødre med nedsatt helse har større behov for avlastning fra barnas far enn mødre med god helse. Muligens kan effekten av mors helse tolkes slik at nedsatt helse gir mindre initiativ og overskudd til å organisere barnas besøk hos far. Foreldrenes helse har imidlertid mindre betydning for om far har kontakt med barnet i ferier eller ikke. En bedre forståelse av sammenhengen mellom foreldrenes helse og lite kontakt mellom far og barn, forutsetter bedre opplysninger om helse enn hva vi har tilgang til i undersøkelsen her. Jeg benytter en variabel for foreldrenes helsetilstand basert på registeropplysninger om mottatte pensjoner samt foreldrenes egne opplysninger om sine hovedsakelige gjøremål. Det ville være ønskelig med mer direkte spørsmål både om fysisk og psykisk helse.

Fedre med store barn har oftere lite kontakt med barna enn fedre med mindre barn. Barnets alder har større betydning for samvær i det daglige enn for samvær i ferier, noe som trolig bunner i at tenåringer er opptatt med venner og fritidsaktiviteter i det daglige, mens det er lettere å finne rom for samvær med far i ferier. Fedre med store barn har imidlertid ofte kontakt med barna per telefon eller e-post. Det er ingen sammenheng mellom barnets alder og det å verken ha personlig kontakt eller telefonkontakt på månedlig basis.

Ulikt hva jeg antok, viser ikke de multivariate analysene noen sammenheng mellom antall barn som foreldrene har sammen, og lite kontakt mellom far og barn. Gitt likhet på andre områder, har fedre med minst to barn i bidragsrelasjonen like ofte lite kontakt med barna som fedre med bare ett barn.

Heller ikke foreldrenes nåværende husholdningssituasjon har noen klar betydning for om far har lite kontakt med barna eller ikke. Det ser ikke ut til å gjøre noen klar

forskjell om foreldrene er etablert med en ny partner eller ikke, eller hvorvidt de har nye barn i husholdningen eller ikke.

Som antatt, har det derimot stor betydning hvorvidt far bodde sammen med barnets mor før bruddet eller ikke. Fedre som ikke bodde med moren, har langt oftere lite kontakt med barna enn fedre som bodde sammen med moren. De som ikke bodde sammen med moren, bodde trolig heller ikke sammen med barnet og har ikke på noe tidspunkt vært daglig involvert i barnas liv.

Tiden som er gått siden bruddet mellom foreldrene har en viss effekt i noen av analysene, men ser alt i alt ut til å ha beskjeden betydning for hvorvidt samværsfedre har lite kontakt med barna eller ikke. Noen analyser viser at fedre med lang tid siden bruddet oftere mangler feriekontakt med barnet enn fedre med kort tid siden bruddet. For de andre målene for lite kontakt har tid siden brudd liten effekt.

Når både far og mor har barn med flere tidligere partnere, er det oftere lite kontakt mellom samværsfar og barn, enn hva som er tilfellet når ingen av partene, eller bare én av dem, har flere bidragsrelasjoner. Flere bidragsrelasjoner for begge parter innebærer at både far og mor må forholde seg til flere "barnekull", noe som stiller store krav til planlegging og organisering for å få til samvær mellom far og barn. Det kan også være dyrt for far med samvær med barn fra flere kull.

Lang reisetid mellom far og barn ser ut til å vanskeliggjøre samvær i det daglige, men har mindre betydning for samvær i ferier og for telefon- og e-postkontakt. Andelen uten samvær med barnet siste måned er langt høyere blant fedre som har lang reisevei, enn blant fedre som bor nær barna, men det er kun beskjedne forskjeller mellom fedre med lang og kort reisevei i andelen uten feriesamvær med barnet siste år. Det ser også ut til at en del fedre kompensere for lite samvær i det daglige ved å snakke med barnet på telefon. Andelen som verken hadde personlig kontakt eller telefonkontakt med barnet varierer forholdsvis lite mellom fedre med lang og kort reisetid. Vi vet ikke hvorfor en del fedre bor langt fra barna sine. Det kan like gjerne ha vært mor, som far, som valgte å flytte fra det tidligere felles bostedet, på grunn av jobb, nye familiedannelser eller andre forhold. Det kan også tenkes at samværsfedre som i utgangspunktet ser lite til barna sine etter bruddet, har lavere terskel for å flytte et stykke unna enn samværsfedre som har tett kontakt med barna i det daglige. Det er likevel ikke til å unngå at når man først har flyttet, vil det være vanskelig opprettholde hyppig besøkskontakt med barna utenom feriene.

Det er også sterk samvariasjon mellom fars opplevelse av forholdet til barnets mor som konfliktfylt og mangel på samvær mellom far og barn. Fedre som beskriver forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad, mangler langt oftere enn andre fedre både samvær siste år, siste måned, og i ferier. De har også sjeldnere kontakt med barna på telefon og e-post. Det har ingen betydning hvorvidt mor opplever forholdet til far som konfliktfylt eller ikke. Det er usikkert hvordan vi skal tolke den sterke samvariasjonen mellom fars konfliktopplevelse og mangelen på kontakt med barna. Muligens er det nettopp det at far finner samværsordningen utilfredsstillende, eller at ordningen fungerer dårlig, som fører til konflikter mellom foreldrene. Men det kan også tenkes at store konflikter mellom foreldrene har ført til lite samvær mellom far og barn, enten fordi barna selv har mindre lyst til å dra til far hvis han er negativt innstilt til mor, eller fordi mor synes det er vanskelig å sende barna til en konfliktorientert far. Denne siste forklaringen er imidlertid mindre sannsynlig ettersom mors konfliktopplevelse ikke har noen betydning for samværet mellom far og barn. En bedre forståelse av sammenhengen mellom konflikter og lite samvær forutsetter mer detaljerte opplysninger om hva konfliktene dreier seg om og når de oppstod.

6.3. Det er mye vi ikke vet - momenter til senere undersøkelser

Analysene i denne rapporten viser hvor mange fedre som har lite samvær med barna definert ut fra noen utvalgte mål for lite kontakt, samt hvilke grupper av fedre som oftere enn andre ser lite til barna sine. Vi vet imidlertid ikke hva fedrene selv vurderer som lite kontakt og tilstrekkelig kontakt, og vi kjenner heller ikke til barnas eller morens oppfatninger. I noen familier kan alle parter synes det er greit at far og barn har lite kontakt, mens det i andre tilfelle er utilfredsstillende for en eller flere av partene. De fleste vil nok vurdere besøkskontakt mellom far og barn i fem dager per måned som ganske omfattende samvær, mens andre kan synes at alt annet enn full likedeling mellom foreldrene gir for lite samvær for far. Hva som oppfattes som lite samvær avhenger av den enkeltes ønsker og hvem man sammenligner seg med. I framtidige undersøkelser kunne man spørre mer direkte om slike forhold.

Undersøkelsen gir heller ikke direkte informasjon om grunnene til at det i enkelte tilfelle er lite samvær mellom far og barn. Er det far som ikke stiller opp, mor som ikke samarbeider eller barnet selv som ikke ønsker å besøke far? Analysene i denne rapporten gir en del indikasjoner, men ingen sikre svar. Eksempelvis ser vi at fedre med lav inntekt oftere enn andre fedre har lite kontakt med barna. Bunner dette i at barna ikke vil reise til far fordi far har lite å tilby materielt, at far må avstå fra besøk fordi han ikke har råd til mat og nødvendig utstyr til barna, at det blir for dyrt å betale barnas reise, at far ikke ønsker kontakt fordi han synes det er problematisk å ha så lite å tilby barna når det gjelder bolig, utstyr og aktiviteter, eller er det slik at fedre med lav inntekt også har små ressurser på andre områder som ikke fanges opp i undersøkelsen her? Slike sammenhenger er vanskelige å kartlegge i vanlige spørreundersøkelser ettersom partene trolig vil ha ulike oppfatninger av dette. Likevel kan det være viktig å prøve å få bedre innsikt i dette gjennom framtidige studier. Muligens er mindre kvalitative studier mer egnet enn store spørreundersøkelser til å fange opp dette.

Undersøkelsen her sier ikke noe om hva fedre og barn gjør sammen når barna er på besøk, og heller ikke noe om hvor tett kontakt de har. Enkelte internasjonale studier tyder på at det ikke er mengden samvær i seg selv, men innholdet i samværet mellom far og barn som har betydning for barnets velferd (King og Sobolewski 2006). Framtidige studier bør derfor også inneholde noen spørsmål om hva far og barn gjør sammen, og hva de snakker om, under samværet. Undersøkelsen her sier heller ikke noe om konsekvensene for barna på kort eller lang sikt av det å ha lite samvær med far. Slike sammenhenger er svært vanskelige å fange opp og krever andre typer data enn det som benyttes her. Et minimumskrav er at man kan følge enkeltindivider over tid og har mulighet til å ta hensyn til faktorer som både har betydning for graden av samvær og for hvordan det går med barna på de områdene man er opptatt av. Dette redegjøres det nærmere for i litteraturgjennomgangen om konsekvenser for barn av lite kontakt med den ene forelderen, som er gjennomført som et annet delprosjekt under samme hovedprosjekt som foreliggende rapport er en del av (Lyngstad og Kitterød 2008).

Litteratur

Barne- og familiedepartementet (2001): Om lov om endringer i barnelova, forskotteringsloven og i enkelte andre lover (nye regler for beregning av barnebidrag m.m.), Ot.prp. nr. 43, 2000-2001, Akademika As, Oslo

Brandth, Berit og Elin Kvande (2003): *Fleksible fedre: maskulinitet, arbeid, fleksibilitet*. Oslo: Universitetsforlaget

Cashmore, Judy og Patrick Parkinson (2008): Overnight Stays and Children's Relationships With Resident and Nonresident Parents After Divorce. *Journal of Family Issues*, 29 (6): 707-733

Dahlhaug, Tor Erik (2002): Hvordan opplever barn tap av kontakt med fedre etter samlivsbrudd? Rapportutgave av hovedfagsoppgave i sosialt arbeid. Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap, NTNU 2002. Allforsk, Universitetsenteret Dragvoll, Trondheim

Jensen, An-Magritt (2005): Barn som bor med far bor også med mor. *Samfunnsspeilet*, 19 (2): 30-38

Jensen, An-Magritt og Stein Erik Clausen (1997): Samvær og fravær. Foreldres kontakt med barn de ikke bor sammen med. NIBR, Notat 1997:103

King, Valerie og Juliana M. Sobolewski (2006): Nonresident Fathers' Contributions to Adolescent Well-being. *Journal of Marriage and Family*, 68 (August): 537-557

Kitterød, Ragni Hege (2004): Samvær med barn etter samlivsbrudd. Hva svarer far og hva svarer mor? *Samfunnsspeilet*, årg.18 (2): 55-64

Kitterød, Ragni Hege (2005): Når mor og far bor hver for seg. Ansvar og omsorg for barna før og etter bidragsreformen, *Rapporter 2005/22*, Statistisk sentralbyrå

Kitterød, Ragni Hege (2006a): Samværs mødre - liten gruppe med mye omsorg. *Samfunnsspeilet*, 20, (1): 19-28

Kitterød, Ragni Hege (2006b): Stor avstand - lite samvær? Samværsfedres tid med barn per måned og i ferier. *Tidsskrift for velferdsforskning*, årg. 9 (2): 100-115.

Kitterød, Ragni Hege og Jan Lyngstad (2007): Samværsfedre - sammenheng mellom inntekt og kontakt med barna også etter bidragsreformen. *Rapporter 2007/10*, Statistisk sentralbyrå

Lyngstad, Jan (2004): Samværsforeldres kontakt med sine barn: Mer faktisk enn avtalt samvær. *Samfunnsspeilet*, 18 (2): 47-54

Lyngstad, Torkild og Ragni Hege Kitterød (2008): Hvordan går det med barn som har lite kontakt med den ene forelderen? En litteraturgjennomgang av norsk og utenlandsk forskning. *Rapporter 2008/55*, Statistisk sentralbyrå

Skevik, Anne (2006): 'Absent fathers' or 'reorganized families'? Variations in father-child contact after parental break-up in Norway. *The Sociological Review*, 54 (1): 114-132

Skevik, Anne og Christer Hyggen (2002): Samværsfedrenes situasjon. Rapport fra en spørreundersøkelse. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring; Rapport 15/02

Skjørten, Kristin, Rolf Barlindhaug og Hilde Lidén (2007): Delt bosted for barn. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Skaare, Sven og Gunnar Fodnesbergene (2005): Undersøkelsen om samvær og bidrag 2004. Dokumentasjonsrapport. Statistisk sentralbyrå. Notater 2005/41

Thuen, Frode (2004): Livet som deltidsforeldre. Bergen: Fagbokforlaget

Vedø, Anne (2004): Vekter i undersøkelsen om samvær og bidrag 2002. Notater 2004/25. Statistisk sentralbyrå

Tabeller

Tabell A1 Omsorgsmødre etter hvorvidt de oppgir at samværsfar har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet/fødselen				
Prosent	3	97	-	100
N	39	1201	-	1 240
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	10	89	0	100
N	117	1044	2	1 163
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	26	74	0	100
N	298	940	2	1 240
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	33	66	1	100
N	381	842	17	1 240
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	51	48	0	100
N	612	626	2	1 240
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	12	85	3	100
N	141	1059	40	1 240
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	13	85	3	100
N	149	1051	40	1 240
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	19	81	-	100
N	205	958	-	1 163
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	27	73	-	100
N	301	862	-	1 163
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	11	89	0	100
N	122	1039	2	1 163
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	3	97	0	100
N	32	1129	2	1 163

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværs mødre i undersøkelsen (N=1240). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for mødre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=1163).

Tabell A2. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke har lav inntekt. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	3	97	-	100
N	23	922	-	945
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	4	95	0	100
N	40	834	1	875
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	14	85	0	100
N	133	811	1	945
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	19	80	1	100
N	172	759	14	945
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	30	70	0	100
N	276	668	1	945
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	9	90	1	100
N	83	856	6	945
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	5	94	1	100
N	47	892	6	945
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	6	94	0	100
N	56	818	56	875
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	12	88	0	100
N	100	774	1	875
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	10	90	0	100
N	78	795	2	875
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	0	99	0	100
N	4	869	2	875

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre som ikke hadde lav inntekt (N=945). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=875).

Tabell A3. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Resultater for dem som ikke har lav inntekt. Oddsratios. (N=945/875)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	1,05	0,82	0,94	0,82	0,94
150 000 – 199 999 kr	1,44	0,82	0,70	1,33	0,73
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	2,75	2,35	2,20	4,22	1,43
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	0,91	2,82	2,92	0,99	3,57
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	5,20	1,79	0,84	2,49	1,08
15-17 år	9,81	6,53	1,44	5,03	3,47
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	1,41	1,17	1,44	1,08	1,09
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	20,52	4,10	7,21	9,03	1,18
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	1,56	1,40	1,23	1,86	1,01
11 år +	0,46	0,91	1,03	1,15	0,75
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	1,24	1,89	2,09	1,23	1,52
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,80	1,15	1,65	1,11	0,97
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	0,61	0,97	0,59	0,67	1,39
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	2,82	2,74	2,06	1,56	3,12
2 ½ time eller mer	1,80	10,36	1,25	1,28	16,21
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	0,59	0,97	0,42	0,72	1,04
I stor grad	5,70	5,96	15,86	4,63	2,86
R ²	0,31	0,31	0,34	0,24	0,27

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

Tabell A4. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem med barn under 15 år. Prosent ¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	2	98	-	100
N	23	933	-	956
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	5	95	0	100
N	48	829	1	878
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	14	86	0	100
N	135	820	1	956
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	19	80	1	100
N	179	764	13	956
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	29	71	0	100
N	281	674	1	956
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	8	92	1	100
N	67	882	7	956
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	6	93	1	100
N	63	886	7	956
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	7	93	0	100
N	66	811	1	878
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	13	87	0	100
N	108	769	1	878
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	9	91	0	100
N	69	807	2	878
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	0	100
N	6	870	2	878

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre med barn under 15 år (N=956). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=878).

Tabell A5. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Resultater for dem med barn under 15 år. Oddsratios. (N=926/861)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	1,09	1,91	1,11	1,08	1,34
150 000 – 199 999 kr	2,16	1,62	0,91	1,53	0,95
>150 000 kr	3,65	3,08	2,99	2,85	2,19
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	3,75	2,87	5,34	4,93	1,57
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	0,65	2,31	0,85	0,94	3,36
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	4,15	1,62	0,82	2,00	1,03
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	0,68	1,22	0,72	0,60	1,62
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	12,41	4,04	9,58	5,91	1,88
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	1,92	1,37	1,30	1,99	0,93
11 år +	0,86	1,54	2,19	1,93	1,16
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	3,45	1,48	4,28	3,11	0,50
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	1,30	1,76	1,90	1,32	1,85
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	1,32	0,98	0,75	0,95	1,00
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	1,15	2,83	1,00	1,12	4,12
2 ½ time eller mer	2,46	10,77	1,47	1,97	13,45
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	1,50	1,19	1,71	1,52	0,92
I stor grad	9,08	7,23	20,25	7,57	2,57
R ²	0,31	0,33	0,38	0,26	0,25

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

Tabell A6. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	1	99	-	100
N	10	962	-	972
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	3	97	0	100
N	34	864	1	899
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	13	87	0	100
N	129	842	1	972
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	19	80	2	100
N	179	777	16	972
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	29	71	0	100
N	277	694	1	972
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	9	90	0	100
N	83	883	6	972
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	4	96	0	100
N	42	924	6	972
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	5	95	0	100
N	53	845	1	899
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	11	89	0	100
N	97	801	1	899
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	9	91	0	100
N	75	822	2	899
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	0	100
N	6	891	2	899

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre som bodde sammen med barnets mor før bruddet (N=972). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=899).

Tabell A7. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Oddsratios. (N=942/883)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	0,88	0,48	0,41	0,53	0,69
150 000 – 199 999 kr	1,53	0,73	0,83	0,84	0,86
>150 000 kr	5,18	1,63	1,47	3,05	0,88
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	4,08	3,12	2,72	8,71	1,57
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	0,62	2,76	1,85	1,24	3,00
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	2,85	1,64	0,46	1,45	1,32
15-17 år	5,24	6,07	0,86	2,97	4,18
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	0,52	1,20	0,81	0,71	1,54
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	2,87	1,42	2,06	2,90	0,78
11 år +	2,34	1,26	3,09	4,03	0,55
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	2,54	1,46	4,19	2,00	0,84
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,35	0,71	0,89	0,82	0,72
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	0,95	1,44	1,05	0,74	2,07
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	3,31	4,26	1,26	1,66	4,91
2 ½ time eller mer	4,30	17,33	1,74	2,29	18,89
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	1,40	1,18	2,36	1,65	0,89
I stor grad	6,11	7,22	42,05	5,32	3,58
R ²	0,29	0,34	0,37	0,25	0,27

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

Tabell A8. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som har maksimum ½ times reisetid til barnet. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	2	98	-	100
N	12	707	-	719
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	3	97	-	100
N	19	643	-	662
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	7	93	-	100
N	48	671	-	719
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	14	84	1	100
N	95	613	11	719
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	21	79	-	100
N	145	574	-	719
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	3	97	-	100
N	19	700	-	719
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	4	96	-	100
N	690	29	-	719
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	5	95	-	100
N	32	630	-	662
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	10	90	-	100
N	61	601	-	662
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	3	97	-	100
N	20	642	-	662
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	-	100
N	6	656	-	662

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre som har maksimum ½ times reisetid til barnet (N=719). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=662).

Tabell A9. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som har maksimum ½ times reisetid til barnet. Oddsratios. (N=704/653)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	0,66	0,70	0,32	0,54	1,71
150 000 – 199 999 kr	1,93	0,80	0,94	1,49	0,96
>150 000 kr	2,37	1,44	2,66	2,09	1,54
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	1,58	2,97	4,12	3,43	2,64
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	0,31	1,85	0,97	0,47	5,75
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	4,57	1,54	0,11	1,01	0,98
15-17 år	2,95	7,94	0,07	1,53	18,82
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	0,63	1,14	0,76	0,97	1,15
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	22,49	8,57	13,93	5,68	5,57
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	2,72	0,77	0,82	2,66	0,20
11 år +	2,85	0,59	21,34	4,58	0,04
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	1,04	0,51	0,77	0,74	0,34
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,46	1,71	2,06	1,45	2,56
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	1,74	0,56	0,31	0,88	0,34
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	6,05	2,09	4,83	1,77	1,00
I stor grad	44,71	21,33	255,19	10,31	10,12
R. ²	0,42	0,32	0,55	0,28	0,31

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

Tabell A10. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	2	98	-	100
N	15	921	-	936
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	3	97	0	100
N	29	835	1	865
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	12	88	0	100
N	110	825	1	936
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	18	81	1	100
N	161	726	13	936
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	28	72	0	100
N	258	677	1	936
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	9	90	0	100
N	81	852	3	936
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	3	97	0	100
N	28	905	3	936
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	5	95	0	100
N	45	819	1	865
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	9	91	0	100
N	73	791	1	865
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	9	91	0	100
N	71	792	2	865
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	0	100
N	8	855	2	865

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad (N=936). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=865).

Tabell A11. Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Oddsratios. (N=915/853)¹

	Ikke samvær siste år	Ikke samvær siste måned	Verken samvær eller telefonkontakt siste måned	Ikke samvær i ferier siste år	Samvær i ferier, men ikke siste måned
Inntekt (ref: 250 000 kr +)					
200 000 – 249 999 kr	0,85	0,64	1,71	0,80	0,80
150 000 – 199 999 kr	1,47	0,65	0,30	1,59	0,53
>150 000 kr	1,87	2,08	2,81	2,81	1,59
Utdanning (ref: Universitet/høgskole)					
Videregående skole	2,37	2,35	3,61	4,08	1,55
Har dårlig helse (ref: Nei)					
Ja	1,61	2,27	2,81	1,60	2,15
Yngste barns alder (ref: 0-9 år)					
10-14 år	4,28	2,15	2,30	2,15	1,34
15-17 år	12,76	9,62	4,82	8,23	3,87
Antall barn i bidragsrelasjonen (ref: Ett)					
To eller flere	1,43	1,12	0,86	1,07	0,96
Samlivsstatus ved brudd (ref: Gift/samboende)					
Ikke bodd sammen med barnets mor	9,48	4,70	32,83	4,89	2,70
Tid siden brudd (ref: >=5 år)					
6-10 år	2,50	1,42	1,83	2,50	0,92
11 år +	0,38	0,75	0,29	0,92	0,77
Antall bidragsrelasjoner (ref: En)					
To eller flere	1,25	1,45	2,96	1,00	1,28
Samlivsstatus nå (ref: Enslig)					
Gift/samboende med ny partner	0,84	1,20	3,43	1,32	1,05
Andre barn i nåværende husholdning (ref: Nei)					
Ja	1,15	1,17	0,44	1,11	1,22
Reisetid til barnet (ref: Maks ½ time)					
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	4,32	4,20	5,25	1,89	4,46
2 ½ time eller mer	5,03	23,67	4,39	2,61	27,74
Konflikt med tidligere partner (ref: I liten grad)					
Til en viss grad	1,00	0,94	1,56	1,02	0,85
R ²	0,24	0,34	0,38	0,18	0,29

¹ For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, omfatter analysene fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt. For de øvrige målene omfatter analysene samtlige fedre.

Tabell A12. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke har lav inntekt, har barn under 15 år, bodde sammen med barnets mor før bruddet, har maksimum ½ times reisetid til barnet, og som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet				
Prosent	1	99	-	100
N	2	428	-	428
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	1	99	-	100
N	2	386	-	388
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	1	99	1	100
N	6	422	-	428
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	4	95	1	100
N	16	406	6	428
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	9	91	-	100
N	40	388	-	428
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	1	99	-	100
N	5	423	-	428
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	0	100	-	100
N	1	427	-	428
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	1	99	-	100
N	3	385	-	388
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	4	96	-	100
N	11	377	-	388
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	1	99	-	100
N	3	385	-	388
Har hatt samvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	0	99	-	100
N	1	387	-	388

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre som ikke har lav inntekt, har barn under 15 år, bodde sammen med barnets mor før bruddet, har maksimum ½ times reisetid til barnet, og som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad (N=428). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=388).

Tabell A13. Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet ifølge ulike mål. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent¹

	Ja	Nei	Uoppgitt	Totalt
Har ikke sett barnet etter bruddet/fødselen				
Prosent	2	98	-	100
N	15	879	-	894
Har ikke hatt samvær siste år				
Prosent	5	95	0	100
N	39	794	1	834
Har ikke hatt samvær siste måned				
Prosent	17	83	0	100
N	137	756	1	894
Har ikke hatt minst én natt med barnet siste måned				
Prosent	22	78	1	100
N	174	710	10	894
Har ikke hatt samvær mer enn 5 dager siste måned				
Prosent	33	67	0	100
N	277	616	1	894
Har kun hatt kontakt per telefon/e-post siste måned				
Prosent	11	89	0	100
N	86	803	5	894
Har verken hatt samvær eller telefonkontakt siste måned				
Prosent	6	94	0	100
N	48	841	5	894
Har ikke vært sammen med barnet i ferier siste år				
Prosent	8	92	0	100
N	58	775	1	834
Har ikke vært sammen med barnet i mer enn én ferie				
Prosent	14	86	0	100
N	100	733	1	834
Har hatt feriesamvær, men ikke samvær siste måned				
Prosent	11	89	0	100
N	80	752	2	834
Har hatt amvær siste måned, men ikke feriesamvær				
Prosent	1	99	0	100
N	4	828	2	834

¹ For de fleste mål vises fordelingen for alle samværsfedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen (N=894). For mål som fanger opp samvær et helt år tilbake i tid, vises fordelinger for fedre som har minst ett år siden brudd og/eller der det yngste barnet i bidragsrelasjonen er minst ett år gammelt (N=834).

Tabell A14. Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn ved far selv og ved barnets mor. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent

Alle	100	894
Inntekt, far		
-149 000 kr	15	128
150 000 - 199 999 kr	20	175
200 000 - 249 999 kr	25	219
250 000 - 299 000 kr	17	154
300 000 kr +	22	210
Inntekt, mor		
-149 000 kr	7	53
150 000 - 199 999 kr	14	102
200 000 - 249 999 kr	26	211
250 000 - 299 000 kr	30	263
300 000 kr +	23	262
Sosialhjelp, far		
Ja	9	75
Nei	91	819
Sosialhjelp, mor		
Ja	10	83
Nei	90	811
Utdanning, far		
Videregående skole	79	682
Universitet/høgskole 1-4 år	14	142
Universitet/høgskole 5 år +	6	58
Uoppgitt	1	12
Utdanning, mor		
Videregående skole	76	621
Universitet/høgskole 1-4 år	21	238
Universitet/høgskole 5 år +	3	29
Uoppgitt	0	6
Hovedsakelige virksomhet, far		
Yrkesarbeid	84	748
Annet	16	141
Uoppgitt	0	5
Hovedsakelige virksomhet, mor		
Yrkesarbeid	68	626
Annet	32	266
Uoppgitt	0	2
Fars helse		
Nedsatt	14	123
Ikke nedsatt	86	768
Uoppgitt	0	3
Mors helse		
Nedsatt	17	151
Ikke nedsatt	83	742
Uoppgitt	0	1
Yngste barns alder		
0-4 år	14	126
5-9 år	30	283
10-14 år	38	349
15-17 år	19	136
Antall barn i bidragsrelasjonen		
1 barn	69	444
2 barn	26	346
3 barn +	5	100
Tidligere samliv mellom foreldrene		
Gift med barnets andre forelder	39	425
Samboende med barnets andre forelder	45	352
Ikke bodd sammen	16	117
Tid siden brudd		
Under 2 år	13	131
2-5 år	29	286
6-10 år	33	298
11 år +	24	173
Uoppgitt	1	6
Antall bidragsrelasjoner, far		
1 relasjon	87	795
2 relasjoner +	13	99

Antall bidragsrelasjoner, mor		
1 relasjon	88	805
2 relasjoner +	12	89
Samliv i dag, far		
Enslig	54	517
Gift/samboer	46	377
Samliv i dag, mor		
Enslig	62	564
Gift, samboer	38	330
Andre barn i nåværende husholdning, far		
Nei	66	599
Ja	34	295
Andre barn i nåværende husholdning, mor		
Nei	66	623
Ja	34	271
Reisetid til barnet		
Gangavstand	20	200
Under ½ time, men ikke gangavstand	41	374
Mer enn ½ time, under 2 ½ time	21	173
2 ½ time eller mer	17	143
Uoppgitt	0	4
Konflikt med partner, far		
Stor grad	15	136
Viss grad	20	178
Liten grad	25	240
Ikke i det hele tatt	40	337
Uoppgitt	0	3
Konflikt med partner, mor		
Stor grad	13	120
Viss grad	21	197
Liten grad	28	259
Ikke i det hele tatt	38	317
Uoppgitt	0	1

Tabell A15. Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn, definert som kombinerte variabler for far og mor. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent

Alle	100	894
Inntekt, par		
Far <150 000 kr, mor <200 000 kr	4	32
Far <150 000 kr, mor 200 000 kr +	11	96
Far 150 000 kr -199 999 kr, mor <200 000 kr	4	28
Far 150 000 kr -199 999 kr, mor 200 000 kr +	16	146
Far 200 000 kr +, mor <200 000 kr	12	94
Begge 200 000 kr +	51	488
Sosialhjelp, par		
Begge	2	21
Far, ikke mor	6	54
Mor, ikke far	8	62
Ingen	84	757
Utdanning, par		
Begge lav	66	542
Far lav, mor høy	13	139
Far høy, mor lav	9	73
Begge høy	11	126
Uoppgitt	1	14
Hovedsakelig virksomhet, par		
Begge yrkesarbeid	59	540
Far yrkesarbeid, mor annet	25	208
Far annet, mor yrkesarbeid	9	84
Begge annet	7	55
Uoppgitt	1	7
Helse, par		
Begge nedsatt helse	4	29
Far nedsatt helse, men ikke mor	10	93
Mor nedsatt helse, men ikke far	15	121
Ingen nedsatt helse	71	647
Uoppgitt	0	4
Antall bidragsrelasjoner, par		
Begge har én relasjon	78	726
Far har én, mor har to eller flere	9	69
Far har to eller flere, mor har én	10	79
Begge har to eller flere	3	20
Samliv i dag, par		
Begge enslige	38	366
Far enslig, mor gift/samboer	16	151
Far gift/samboer, mor enslig	24	198
Begge gift/samboer	22	179
Andre barn i nåværende husholdning, par		
Begge ingen andre barn	46	431
Far ingen andre barn, mor minst ett	20	168
Far minst ett annet barn, mor ingen	20	192
Begge minst ett annet barn	14	103
Konflikt med partner, par firedelt		
Far lav/middels, mor lav/middels	77	689
Far lav/middels, mor høy	7	66
Far høy, mor lav/middels	9	82
Far høy, mor høy	6	53
Uoppgitt	0	4

Tabellregister

3.	Avhengige og uavhengige variabler i analysene	
3.1.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Prosent.....	15
3.2.	Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn. Prosent.....	19
4.	Hvem har lite kontakt med barna? Analyser av alle samværsfedre	
4.1.	Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper. Prosent	24
4.2.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. (N=1021).....	28
4.3.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke hatt samvær med barnet siste måned. (N=1088).....	29
4.4.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Samværsfedre. (N=1080)	30
4.5.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. (N=1021).....	31
4.6.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. (N=1021).....	32
4.7.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=1080/1021)	34
5.	Hvem har lite kontakt med barna? Analyser med kjennetegn fra begge foreldre	
5.1.	Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper blant fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent	38
5.2.	Andel samværsfedre som har lite kontakt med barna, ifølge ulike mål. Tall for ulike grupper, definert som kombinerte variabler for far og mor, blant fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent.....	40
5.3.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812).....	42
5.4.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812).....	43
5.5.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=862).....	44
5.6.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=862).....	45
5.7.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=862)	46
5.8.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far verken har hatt samvær eller telefonkontakt med barnet siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=862).....	47
5.9.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812).....	49
5.10.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far ikke har hatt samvær med barnet i ferier siste år. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812).....	50
5.11.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)	51
5.12.	Resultater fra logistisk regresjonsanalyse av hvorvidt far har hatt samvær med barnet i ferier, men ikke siste måned. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. (N=812)....	52
5.13.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Separate forklaringsvariabler for far og mor. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=862/812).....	54
5.14.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Kombinerte forklaringsvariabler for far og mor. Oddsratios (modell 2 i foregående tabeller). (N=862/812).....	55

Vedlegg

A1.	Omsorgsmødre etter hvorvidt de oppgir at samværsfar har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Prosent.....	62
A2.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke har lav inntekt. Prosent	63
A3.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Resultater for dem som ikke har lav inntekt. Oddsratios. (N=945/875)	64
A4.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem med barn under 15 år. Prosent	65
A5.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Resultater for dem med barn under 15 år. Oddsratios. (N=926/861)	66
A6.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Prosent ¹	67
A7.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som bodde sammen med barnets mor før bruddet. Oddsratios. (N=942/883).....	68
A8.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som har maksimum ½ times reisetid til barnet. Prosent	69
A9.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som har maksimum ½ times reisetid til barnet. Oddsratios. (N=704/653).....	70
A10.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Prosent.....	71
A11.	Resultater fra logistiske regresjonsanalyser av ulike mål for lite kontakt mellom samværsfar og barn. Tall for dem som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Oddsratios. (N=915/853).....	72
A12.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet, ifølge ulike mål. Tall for dem som ikke har lav inntekt, har barn under 15 år, bodde sammen med barnets mor før bruddet, har maksimum ½ times reisetid til barnet, og som ikke opplever forholdet til barnets mor som konfliktfylt i stor grad. Prosent	73
A13.	Samværsfedre etter hvorvidt de har lite kontakt med barnet ifølge ulike mål. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent	74
A14.	Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn ved far selv og ved barnets mor. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent	75
A15.	Samværsfedre fordelt etter ulike kjennetegn, definert som kombinerte variabler for far og mor. Tall for fedre der begge barnets foreldre deltok i undersøkelsen. Prosent.....	77